

Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon

2021/0426(COD)

28.11.2022

ARVAMUS

Esitaja: keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon

Saaja: tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon

mis käsitleb ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv hoonete energiatõhususe kohta (uuesti sõnastatud)
(COM(2021)0802 – C9-0469/2021 – 2021/0426(COD))

Arvamuse koostaja: Radan Kanev

PA_Legam

LÜHISELGITUS

Hoonete arvele langeb 40 % kogu energiatarbimisest ja vastav osa kodumajapidamiste kogukulutustest ning 36 % energeetikaga seotud kasvuhoonegaaside heitest ELis. Seetõttu on hoonefondil otsustav tähtsus netoneutraalsuse saavutamiseks 2050. aastal. Lisaks rahvusvaheliste kohustuste täitmisele aitab energiatõhusam hoonefond parandada energiatõhusust ja vähendada energia importi ELi ning tähendab väiksemaid energiaarveid tarbijate jaoks, tervislikumaid elamistingimusi ning suuremat majanduskasvu, eesrindlikke tehnoloogiaid ja töökohti Euroopas.

Praegu takistavad energiasäästu täieliku potentsiaali ärakasutamist mitmed aspektid.

ELi õigusaktide, riiklike ehituseeskirjade, käitumuslike tavade, majanduslike ja finantstõkete ning liikmesriikide hoonete omandistruktuuri erinevused (jagatud stiimulid) ei võimalda põhjaliku renoveerimisega (s.o renoveerimisega, mis vähendab energiatarbimist vähemalt 60 % võrra) hõlmata aastas rohkem kui 0,2 % kogu hoonefondist.

Taskukohasus – „Pay-as-you-Save“

Renoveerimine on oluline selleks, et vähendada hoonete energiatarbimist ja heitkoguseid ning vähendada kasvavaid energiaarveid. Renoveerimislainet käsitleva teatise kohaselt on vaja 275 miljardit eurot aastas täiendavaid investeeringuid, et täita hoonete renoveerimise panus 2030. aastaks seatud eesmärgi saavutamiseks – vähendada kasvuhoonegaaside heidet 55 % võrreldes 1990. aastaga. Neid kulusid võiksid kanda tavalised Euroopa kodanikud: üürnikud – nii noored kui ka eakad – või ühe kodumajapidamisega perekonnad. Raportöör on veendunud, et ELi hoonefondi ümberkujundamine on edukas üksnes ELi kodanike suure toetuse korral. Renoveerimise atraktiivsemaks muutmiseks pakub ta välja uudse rahalise toetuse vahendi, nn „Pay-as-you-Save“ skeemi, millega tagatakse, et laenu tagasimaksearved ei ületa energiasäästu. Selle rakendamine liikmesriikides on olemasolevate ühepereelamute renoveerimiskohustuse üks eeldus. Raportöör lisab majanduslikud kaitsemeetmed seoses nõuetega, mille kohaselt tuleb hooned alates 2030. aastast põhjalikult renoveerida heitevabaks. Selline renoveerimine peaks muutma hoone heitevabaks hooneks või andma parimaid tulemusi, mida võib anda renoveerimine, mille maksumus ei ületa 50 % vastava hoone väärtusest. Raportööri arvates on selge, et rahalise toetuse ja tehnilise abi osas tuleks anda selge prioriteet haavatavatele leibkondadele ja madala sissetulekuga omanikele. Kuna need rühmad kipuvad elama viletsaimate tõhususnäitajatega hoonetes, on raportöör muutnud energiatõhususe klassi G (kõige halvema energiatõhususega hooned) määratluse „15 % kõige kehvemast“ „vähemalt 15 % kõige kehvemaks“.

Terviklik ja kohandatud kohalik lähenemisviis

Kliimaerinevused, kohalikud tingimused ja erinevad hoonefondid nõuavad terviklikku ja kohandatud lähenemisviisi kohalikul tasandil, mitte ühte universaalset lähenemisviisi. Seetõttu teeb raportöör ettepaneku kaaluda selliseid tegureid, samuti võimalust kasutada ajalooliste hoonete puhul teistsugust lähenemisviisi ning prioriseerida üldkasutatavate hoonete, nagu koolid ja haiglad, renoveerimist. Ta tugevdab ühtsete kontaktpunktide rolli kortermajade ja üüritud eluruumide renoveerimise toetamisel. Lõpuks võtab ta nõuetekohaselt arvesse taastuvenergia erinevat jaotust liikmesriikides, et edendada kõiki taastuvaid energiaallikaid, sealhulgas jaotusvõrgupõhist taastuvenergiat. Rõhutades kohapealset rakendamist, peab

raportöör vajalikuks, et liikmesriigid looksid asjakohase raamistiku renoveerimise stimuleerimiseks. Tema jaoks on äärmiselt oluline, et riiklikud renoveerimisstrateegiad hõlmaksid puuduliku rakendamise korral parandusmeetmeid ja piisavat rahalist toetust.

Siseõhu kvaliteet

Tänapäeval veedavad inimesed märkimisväärselt aega siseruumides. Pandeemia on tugevdanud olukorda, kus sama katuse all elatakse ja töötatakse. Hinnangute kohaselt kannatavad kümned miljonid eurooplased halva siseõhu kvaliteedi all. Sellel võib olla mitu põhjust, näiteks hallitus või niiskus. Hoonete ehitamine ja hooldamine võib seega avaldada tohutut mõju rahvatervisele ja kogu elanikkonna heaolule. Seetõttu tuleb raportöör välja siseõhu kvaliteedi tervikliku määratluse ettepanekuga.

MUUDATUSETTEPANEKUD

Keskonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon palub vastutaval tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonil võtta arvesse järgmisi muudatusettepanekuid:

Muudatusettepanek 1

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 2 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(2a) Kliimamuutused on piiriülene probleem, mis nõuab kohest ja kaugeleulatuvat tegutsemist. Üleminek 2050. aastaks kliimanetraalsele majandusele kujutab endast liidu, selle liikmesriikide, kodanike ja kõigi valdkondade ettevõtjate jaoks nii suurt võimalust kui ka katsumust. Seetõttu on ühtekuuluvuspoliitika otsustav vahend õiglase ülemineku tagamisel kliimanetraalsele majandusele, kus ei jäeta kedagi kõrvale.

Muudatusettepanek 2

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 3**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(3) Nagu rohelises kokkuleppes välja

(3) Nagu rohelises kokkuleppes välja

kuulutatud, esitas komisjon 14. oktoobril 2020 oma renoveerimislaine strateegia³⁰. See strateegia sisaldab tegevuskava, milles on konkreetsed regulatiivsed, rahastus- ja tugimeetmed eesmärgiga vähemalt kahekordistada iga-aastane hoonete energiatõhusaks renoveerimise määr 2030. aastaks ja edendada põhjalikku renoveerimist. Hoonete energiatõhususe direktiivi läbivaatamine on vajalik renoveerimislaine elluviimise ühe vahendina. Samuti aitab see kaasa *algatuse „Uus Euroopa Bauhaus“ elluviimisele ning* Euroopa kliimanetraalsete ja arukate linnade missiooni elluviimisele.

³⁰ „Euroopa renoveerimislaine – keskkonnahoidlikumad hooned, uued töökohad, parem elujärg“, COM/2020/662

kuulutatud, esitas komisjon 14. oktoobril 2020 oma renoveerimislaine strateegia³⁰. See strateegia sisaldab tegevuskava, milles on konkreetsed regulatiivsed, rahastus- ja tugimeetmed eesmärgiga vähemalt kahekordistada iga-aastane hoonete energiatõhusaks renoveerimise määr 2030. aastaks ja edendada põhjalikku renoveerimist *rohkem kui 35 miljoni hoone võrra ning luua ehitussektoris kuni 160 000 töökohta, muutes renoveerimise taskukohaseks kõigile leibkondadele, sealhulgas neile, kellel on piiratud suutlikkus katta algkulusid.* Hoonete energiatõhususe direktiivi läbivaatamine on vajalik renoveerimislaine elluviimise ühe vahendina. Samuti aitab see kaasa Euroopa kliimanetraalsete, *roheliste* ja arukate linnade missiooni elluviimisele *ning peaks järgima „Uue Euroopa Bauhausi“ kui hoonete renoveerimislaine eelmise etapi rajatud teed. Selleks et saavutada hoonete parem energiatõhusus ja vähendada hoonete CO₂ heide nullini hiljemalt 2050. aastaks, tuleks Uue Euroopa Bauhausi puhul tervikliku lähenemisviisi raames järgida kolme põhisammast: a) kestlikkus, st kliimaeesmärgid, ringmajandus, nullsaaste, rohestamine ja elurikkus; b) esteetika, st kogemuse kvaliteet ja stiil, mis ei piirdu vaid funktsionaalsusega; c) kaasamine, st mitmekesisuse ja sotsiaalse progressi väärtustamine, juurdepääsetavus ja taskukohasus kõigi jaoks; Uue Euroopa Bauhausi liikumine loob aluse uutele mõtteviisidele, mis on selged ja kaasavad, luues meie kodanikele suurema turvalisuse ja mugavuse, toetades kultuuriliikumisi, et edendada kohalikke ja ülemaailmseid teadmisi, mis loovad kultuuripõhise sotsiaalse dünaamika, mida on vaja, et vältida üksnes eliitosalejate tegevust.*

³⁰ „Euroopa renoveerimislaine – keskkonnahoidlikumad hooned, uued töökohad, parem elujärg“, COM/2020/662

final.

final.

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 4

Komisjoni ettepanek

(4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/1119³¹ (Euroopa kliimaseadus) on sätestatud eesmärk saavutada 2050. aastaks kogu majandust hõlmav kliimaneutraalsus ning kehtestatud liidu siduv kohustus vähendada 2030. aastaks kasvuhoonegaaside netoheidet (heide, millest on lahutatud kasvuhoonegaaside sidumine) vähemalt 55 % võrreldes 1990. aasta tasemega.

³¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1).

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 5

Komisjoni ettepanek

(5) Euroopa Komisjoni 2021. aasta tööprogrammis välja kuulutatud õigusaktide paketi „Eesmärk 55“ siht on need eesmärgid ellu viia. See hõlmab mitut poliitikavaldkonda, sealhulgas energiatõhusus, taastuvenergia, maakasutus, maakasutuse muutus ja metsandus, energia maksustamine, jõupingutuste jagamine, heitkogustega kauplemine ja alternatiivkütuste taristu.

Muudatusettepanek

(4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/1119³¹ (Euroopa kliimaseadus) on sätestatud eesmärk saavutada **hiljemalt** 2050. aastaks kogu majandust hõlmav kliimaneutraalsus **ja seejärel negatiivne heide** ning kehtestatud liidu siduv kohustus vähendada 2030. aastaks kasvuhoonegaaside netoheidet (heide, millest on lahutatud kasvuhoonegaaside sidumine) vähemalt 55 % võrreldes 1990. aasta tasemega.

³¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1).

Direktiivi 2010/31/EL läbivaatamine on selle paketi lahutamatu osa.

Direktiivi 2010/31/EL läbivaatamine on selle paketi lahutamatu osa. ***Kuna energiatõhususe esikohale seadmise põhimõte on ringmajanduse süsteemi keskmes, peaks komisjon pöörama suuremat tähelepanu hoonesektorile, mille arvele langeb liidus üle 40 % energia lõpptarbimisest, rääkimata sellest, et 75 % liidu hoonetest on endiselt viletsa energiatõhususega. Ringmajanduse parema integreerimisega hoonesektorisse suudaksid taristu ja tehniline suutlikkus üldise tervikliku lähenemisviisi raames tagada hoone pikema eluea ja väiksema energiatarbimise, luues samas selle sektori jaoks konkreetseid CO₂ heite ja saaste vähendamise viisid. Direktiivi 2003/87/EÜ (ELi HKS) läbivaatamine, et laiendada süsinikdioksiidi heitkogustega kauplemist maanteetranspordile ja hoonetele, eesmärgiga anda CO₂ hinnasignaal kogu majandusele, võib pikas perspektiivis asendada hoonete energiatõhususega seotud kulukad ja ebatõhusad regulatiivsed nõuded.***

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 5 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(5a) Taskukohase eluaseme ja kliimakaitse vaheline dilemma nõuab tehnoloogilist neutraalsust ning ettevõtete ja teaduse innovaatilist jõudu. Heitkogustega kauplemise hinnasignaal vallandab konkurentsi ja suunab tegevust, et heitkoguste vähendamine toimuks seal, kus see on kõige kulutõhusam, vähendades seeläbi kliimamuutustega seotud ülemineku üldkulusid ELi ja selle kodanike jaoks. Seepärast tegi komisjon Euroopa roheline kokkuleppe raames ettepaneku vaadata läbi direktiiv 2003/87/EÜ (ELi HKS), et laiendada CO₂ heitkogustega kauplemist

maanteetranspordile ja hoonetele, eesmärgiga anda kogu majandusele CO₂ hinnasignaal. Hoonete kaasamine heitkogustega kauplemise süsteemi annab võimaluse pikas perspektiivis asendada hoonete energiatõhususega seotud kulukad ja ebatõhusad regulatiivsed nõuded.

Selgitus

ELi heitkogustega kauplemise süsteem on ELi kliimamuutuste vastu võitlemise poliitika nurgakivi ja selle peamine vahend kasvuhoonegaaside heitkoguste kulutõhusaks vähendamiseks.

Muudatusettepanek 6

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 5 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(5b) ELi kavas „REPower EU“, mille komisjon käivitas 18. mail 2022 eesmärgiga vähendada järsult sõltuvust Venemaa fossiilkütustest ja kiirendada rohepööret, on kesksel kohal hoonete energiatõhusus ja hoonetesse integreeritud taastuenergialahendused. Oma 18. mai 2022. aasta teatises REPowerEU kava kohta kutsus komisjon Euroopa Parlamenti ja nõukogu üles tagama hoonete energiatõhususe direktiivi kaudu täiendava energiasäästu ja suurema energiatõhususe hoonetes.

Selgitus

Vajalik viimaste arengute kajastamiseks.

Muudatusettepanek 7

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 6**

(6) Hoonete **energiakulud moodustavad** 40 % liidu **lõpp** energia **tarbimisest** ja 36 % liidu energeetikaga seotud kasvuhoonegaaside heitest. **Seega on kooskõlas energiatõhususe esikohale seadmise põhimõttega (mis on sätestatud läbivaadatud energiatõhususe direktiivi artiklis 3 ja määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1999³² artikli 2 punktis 18) energiatarbimise vähendamine ja taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamine ehitussektoris oluline osa meetmetest, mis on ette nähtud** liidu kasvuhoonegaaside **heitkoguste** vähendamiseks. Energiatarbimise vähendamisel ja taastuvatest energiaallikatest toodetud energia **laialdasemal kasutamisel** on oluline **osa** ka liidu energiasõltuvuse vähendamises, energiavarustuse kindluse **tagamises, tehnoloogilises arengus ning tööhõivevõimaluse loomises ja piirkondlikus** arengus, eelkõige saartel ja maapiirkondades.

³² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 663/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/22/EÜ, 98/70/EÜ, 2009/31/EÜ, 2009/73/EÜ, 2010/31/EL, 2012/27/EL ja 2013/30/EL ning nõukogu direktiive 2009/119/EÜ ja (EL) 2015/652 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013 (ELT L 328, 21.12.2018, lk 1).

(6) Hoonete **arvele langeb** 40 % liidu energia **lõpptarbimisest** ja **vastav osa kodumajapidamiste kogukulutustest ning** 36 % liidu energeetikaga seotud kasvuhoonegaaside heitest. **Seepärast kujutavad energiatarbimise ja kodumajapidamiste energiakulutuste vähendamine, sealhulgas taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamine hoonesektoris, endast olulisi meetmeid, mida on vaja** liidu kasvuhoonegaaside **heite ja energiaostuvõimetuse ulatuse** vähendamiseks. Energiatarbimise vähendamisel **koos** taastuvatest energiaallikatest toodetud energia **laialdasema kasutamisega** on oluline **roll** ka liidu energiasõltuvuse vähendamises, energiavarustuse kindluse **edendamises, eelkõige kavas „REPowerEU“ seatud eesmärkide saavutamises, hoonete kütmise ja jahutamise kulutõhususes ning tehnoloogilises arengus ja tööhõive ja regionaalarengu võimaluste loomises, eelkõige saartel ja maapiirkondades.**

³² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 663/2009 ja (EÜ) nr 715/2009, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/22/EÜ, 98/70/EÜ, 2009/31/EÜ, 2009/73/EÜ, 2010/31/EL, 2012/27/EL ja 2013/30/EL ning nõukogu direktiive 2009/119/EÜ ja (EL) 2015/652 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 525/2013 (ELT L 328, 21.12.2018, lk 1).

Selgitus

Amendment necessary for pressing reasons relating to the internal logic of the text. The

"energy efficiency first" principle should not be an end in itself. The reduction of energy consumption can be a possible instrument to achieve the EU climate targets. However, it is not necessarily the most cost-effective and can lead to considerable inefficiencies. With the Emission Trading System, the EU already has a cost-effective instrument to decarbonise. Energy poverty and the high costs of renovations especially for vulnerable groups are important issue that should be consistently addresses throughout this Directive.

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 6 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(6a) *Euroopa elamufond on oma vanuse, suuruse, kasutuse, soojusisolatsioonitaseme, kütteallikate, energia nõudluse ja kättesaadavuse poolest väga erinev. Mitmed tegurid, nagu tehniliste küsimuste suur mitmekesisus, kõrged kulud ja kaasatud sidusrühmade arv, muudavad hoonete CO₂ heite vähendamise keeruliseks ja tundlikuks teemaks. Kõigile ühesuguse lähenemisviisi pakkumine hoonete CO₂ heite vähendamisel ei vastaks tarbijate vajadustele ega lahendaks CO₂ heite vähendamisega seotud probleeme. Vaja on paremini kohandatud strateegiat, milles võetakse arvesse nii kohalikke kui ka süsteemi tasandi tegureid.*

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel. Käesolevas uuesti sõnastatud ettepanekus esitatud meetmete valik peaks vastavalt kajastuma ka põhjendustes.

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 6 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(6b) *Hoonete energiatõhususel ja*

hoonete renoveerimisel on täita tohutu sotsiaalne, majanduslik ja keskkonnaalane roll ning sellel on märkimisväärne positiivne mõju liikmesriikide ja liidu tasandi jõupingutustele vähendada energiasõltuvust ja seega edendada riiklikku julgeolekut. Investeeringuid energiatõhususse tuleks seetõttu pidada esmatähtsaks nii era- kui ka avaliku sektori tasandil.

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 10

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 6 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(6c) Selleks et tagada, et kõik kodanikud saavad kasu hoonete paremast energiatõhususest ja sellest tulenevatest elukvaliteedi, keskkonna, majanduse ja tervishoiuga seotud eelistest, tuleks kehtestada nõuetekohane regulatiivne ja finantsraamistik, et toetada renoveerimistöid väikese ja keskmise sissetulekuga leibkondade ning energiaostuvõimetuse all kannatavate leibkondade puhul, kes elavad sageli nii linna- kui ka maapiirkondade viletsaima energiatõhususega hoonetes.

Selgitus

Vajalik teksti sisemise loogika seisukohast.

Muudatusettepanek 11

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 6 d (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(6d) Siiski tuleks arvesse võtta, et hoonete renoveerimise ja energiatõhususe standardite tõstmise sotsiaalne ja majanduslik mõju sõltub stiimulitest ja investeerimissuutlikkusest madala sissetulekuga kodumajapidamiste puhul, kes kannatavad energiaostuvõimetuse all ja elavad üldiselt nii linna- kui ka maapiirkondades viletsaima energiatõhususega hoonetes. Lisaks ületab madala energiatõhususega hoonete arv tunduvalt parema tõhususega hoonete arvu, mis suurendab omakorda energiatarbimist ja kasvuhoonegaaside heitkoguseid.

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 12

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 6 e (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(6e) Energiatõhususe miinimumstandardite kehtestamine koos sotsiaalsete ja finantstagatistega parandab kõige haavatavamate ja vaesemate kodanike elukvaliteeti.

Selgitus

Vajalik teksti sisemise loogika seisukohast.

Muudatusettepanek 13

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 6 f (uus)**

(6f) Seetõttu on oluline, et avaliku sektori jõupingutused oleksid suunatud üldise energiatõhususe ja nende kõige viletsamate näitajatega hoonete energiatõhususe suurendamisele, milles elavad elanike kaks alumist tuludetsiili igas liikmesriigis.

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 14

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 7**

(7) Hooned põhjustavad kasvuhoonegaaside heitkoguseid enne oma kasutusiga, selle ajal ja pärast seda. Visioon hoonefondi CO₂ heite vähendamiseks nullini 2050. aastaks läheb kaugemale praegusest keskendumisest kasutamise tulenevatele kasvuhoonegaaside heitkogustele. Seetõttu tuleks järk-järgult **arvesse võtta** hoonete kogu olelusringi jooksul tekkivaid heitkoguseid, **alustades uutest hoonetest**. Hooned on oluline materjalihooldla, mis säilitab ressursse paljude aastakümnete jooksul, ning projekteerimisvalikud mõjutavad suurel määral kogu olelusringi heidet nii uute hoonete kui ka renoveerimise puhul. Hoonete kogu olelusringi toimet tuleks arvesse võtta mitte ainult uute hoonete ehitamisel, vaid ka renoveerimisel, lisades liikmesriikide hoonete renoveerimiskavadesse poliitikameetmed kogu olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite **vähendamiseks**.

(7) Hooned põhjustavad kasvuhoonegaaside heitkoguseid enne oma kasutusiga, selle ajal ja pärast seda. Visioon hoonefondi CO₂ heite vähendamiseks nullini 2050. aastaks läheb kaugemale praegusest keskendumisest kasutamise tulenevatele kasvuhoonegaaside heitkogustele. Seetõttu tuleks järk-järgult **vähendada** hoonete kogu olelusringi jooksul tekkivaid heitkoguseid **vastavalt komisjoni poolt ühise ja ühtlustatud metoodika alusel seatud eesmärgile**. Hooned on oluline materjalihooldla, mis säilitab ressursse paljude aastakümnete jooksul, ning projekteerimisvalikud mõjutavad suurel määral kogu olelusringi heidet nii uute hoonete kui ka renoveerimise puhul. Hoonete kogu olelusringi toimet tuleks arvesse võtta mitte ainult uute hoonete ehitamisel, vaid ka renoveerimisel, lisades liikmesriikide hoonete renoveerimiskavadesse poliitikameetmed **ja** kogu olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite **vähendamise eesmärgid**.

Muudatusettepanek 15

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 7 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(7a) Liikmesriigid peaksid võtma hoonete energiatõhususe arvutustes ja näitajates arvesse oma hoonete materjalipanga mõju ja kogu olelusringi, et seada eesmärgiks suurem korduskasutamine ja ringlussevõtt, nagu on sätestatud ringmajanduse põhimõtetes. Sellega seoses tuleks luua seos uue Euroopa Bauhausi juhtiva rolliga, millega soovitakse edendada suuremat ringlust tehiskeskkonnas, edendades vajaduse korral renoveerimist ja kohandavat korduskasutamist hoonete mahalammutamise ja uute ehitamise asemel.

Muudatusettepanek 16

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 7 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(7b) Kogu olelusringi puudutavate nõuete kehtestamine soodustab tööstuslikku innovatsiooni, kohalike väärtuste loomist ja ringlust, näiteks kohalike traditsiooniliste looduslike materjalide, nagu kivid ja puit ning teisesed toorained, suurema kasutamise kaudu.

Selgitus

Vajalik teksti sisemise loogika seisukohast.

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Põhjendus 7 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(7c) Väga oluline on edendada ja kaasata kestlikumaid ehitusmaterjale, eelkõige bio- ja georessursipõhiseid materjale, samuti lihtsaid, passiivseid, madaltehnoloogilisi ja kohalikul tasandil katsetatud ehitustehnikaid, et toetada ja edendada selliste materjalitehnoloogiate kasutamist ja uurimist, mis aitavad kaasa hoonete ideaalsele isoleerimisele ja struktuursele toetamisele, saavutades seeläbi energiatarbimise vähenemise, mis väljendub energiatõhususes ja vastupidavamates hoonetes. Arvestades kliimakriisi ja suviste kuumalainete suurenenud tõenäosust, tuleks erilist tähelepanu pöörata hoonete kuumuskaitsele.

Muudatusettepanek 18

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 7 d (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(7d) Terviklik lähenemisviis hoonete energiatõhususe probleemiga tegelemisel hõlmab keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ja mõju. Hoonesektori renoveerimine peaks kujutama kogu hoonestruktuuri reformi tervikuna, nagu hoone välispiirded (katus ja fassaadid), varjutamine ja ventilatsiooni juhtimine. See tooks kaasa väiksema energianõudluse, eriti pärast Teist maailmasõda ehitatud hoonetes, võttes seega tõhusamalt arvesse tõrjutuse ohus olevat elanikkonda, vältides kallimate eluasemehindade võimalikku kehtestamist ja sellest tulenevat mõju kasvuhoonegaaside heitele suureneva eratranspordi kasutamise tõttu.

Muudatusettepanek 19

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 7 e (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(7e) Kvaliteetne tehiskeskond on ehitussektori ning loome- ja kultuurimajanduse kvalifitseeritud spetsialistide töö tagajärg, mida võib saavutada üksnes kvaliteediprotsesside, eelkõige riigihankemenetluste tulemusena.

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 8

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(8) Hoonete kogu olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite minimeerimine nõuab ressursitõhusust ja ringmajandust. Seda võib kombineerida ka osade hoonete muutmisega ajutiseks CO₂ sidujaks.

(8) Hoonete kogu olelusringi jooksul tekkiva kasvuhoonegaaside heite minimeerimine nõuab ressursitõhusust, **piisavust** ja ringmajandust. Seda võib kombineerida ka osade hoonete muutmisega ajutiseks CO₂ sidujaks, **lisades ringlussevõetud ja looduspõhiseid lahendusi, nagu puitmaterjalid, haljaskatused ja -fassaadid ning loodusest inspireeritud ja toetatud lahendused, mis on kulutõhusad, pakuvad üheaegselt keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu ning aitavad suurendada vastupanuvõimet. Sellised lahendused toovad linnadesse, maa- ja meremaastikesse rohkem mitmekesisust, loodust ja looduslikke omadusi ning protsesse, kasutades kohalikult kohandatud, ressursitõhusat ja süsteemset sekkumist, austades ka bioloogilist mitmekesisust.**

Muudatusettepanek 21

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 9

Komisjoni ettepanek

(9) Globaalse soojendamise potentsiaal kogu olelusringi jooksul näitab hoone üldist panust kliimamuutusteni viivatesse heitkogustesse. See ühendab ehitustoodetes sisalduvad kasvuhoonegaaside heitkogused ning otsesed ja kaudsed heitkogused ***kasutuseta***pist. Uute hoonete olelusringi globaalse soojendamise potentsiaali arvutamise nõue on seega esimene samm hoonete kogu olelusringi tõhususe senisest suurema arvessevõtmise ja ringmajanduse suunas.

Muudatusettepanek

(9) Globaalse soojendamise potentsiaal kogu olelusringi jooksul näitab hoone üldist panust kliimamuutusteni viivatesse heitkogustesse. See ühendab ehitustoodetes sisalduvad kasvuhoonegaaside heitkogused ning otsesed ja kaudsed heitkogused ***kasutus- ja lammutusetap***ist. Uute hoonete olelusringi globaalse soojendamise potentsiaali arvutamise nõue on seega esimene samm hoonete kogu olelusringi tõhususe senisest suurema arvessevõtmise ja ringmajanduse suunas. ***Seetõttu tuleks arvesse võtta ka materjalide ringlussevõetavust lammutusetapis.***

Muudatusettepanek 22

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 10

Komisjoni ettepanek

(10) Hooned tekitavad ELis ligikaudu poole tahketest peenosakestest (PM_{2,5}), mis põhjustavad enneaegset surma ja haigusi. Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2016/2284³³ saab hoonete energiatõhusust parandades samaaegselt vähendada saasteainete heidet ja seda tulekski teha.

Muudatusettepanek

(10) Hooned tekitavad ELis ligikaudu poole tahketest peenosakestest (PM_{2,5}), mis põhjustavad enneaegset surma ja haigusi. Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2016/2284³³ saab hoonete energiatõhusust ***ning sobivate looduspõhiste ja tervislikumate ehitusmaterjalide kasutamist*** parandades samaaegselt vähendada saasteainete heidet ja seda tulekski teha.

³³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/2284, mis käsitleb teatavate õhusaasteainete riiklike heitkoguste vähendamist, millega muudetakse direktiivi 2003/35/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2001/81/EÜ (ELT L 344, 17.12.2016, lk 1).

³³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/2284, mis käsitleb teatavate õhusaasteainete riiklike heitkoguste vähendamist, millega muudetakse direktiivi 2003/35/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2001/81/EÜ (ELT L 344, 17.12.2016, lk 1).

Muudatusettepanek 23

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 10 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(10a) *Energianõudluse reguleerimine on tähtis vahend, mis võimaldab liidul mõjutada ülemaailmset energiaturgu ja seega ka energiavarustuse kindlust keskmises ja pikaajalises perspektiivis.*

Selgitus

Komisjoni poolt kustutatud põhjenduse uuesti esitamine.

Muudatusettepanek 24

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 10 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(10b) *Selle eesmärgi saavutamisele võib kaasa aidata uute materjalitehnoloogiate alaste põhjalike ja tõhusate teadusuuringute edendamine.*

Muudatusettepanek 25

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 11**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(11) Hoonete energiatõhususe edasise parandamise meetmetes tuleks arvesse võtta kliimatingimusi, sealhulgas kliimamuutustega kohanemist, **ja** kohalikke tingimusi **ning ruumide sisekliimat** ja kulutasuvust. Need meetmed **ei tohiks mõjutada hoonetele esitatavaid muid nõudeid**, nagu ligipääsetavus, **tuleohutus** ja seismiline ohutus ja hoone kavandatud kasutus.

(11) Hoonete energiatõhususe edasise parandamise meetmetes tuleks arvesse võtta kliimatingimusi, sealhulgas kliimamuutustega kohanemist, kohalikke tingimusi, **samuti sisekliimat, sisekeskkonna kvaliteeti, piisavust, ringlust** ja kulutasuvust. Need meetmed **peaksid käima käsikäes hooneid käsitlevate muude nõuetega**, nagu ligipääsetavus, **tule-, kütte-** ja **elektripaigaldiste ohutus**, seismiline ohutus ja hoone kavandatud kasutus.

Lisaks peaksid need tagama haavatavate ja madala sissetulekuga leibkondade, energiaostuvõimetute inimeste ja sotsiaaleluruumides elavate inimeste olukorra paranemise.

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 26

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 12

Komisjoni ettepanek

(12) Hoonete energiatõhusust tuleks arvutada metoodika alusel, mida saaks eristada riiklikul ja piirkondlikul tasandil. See hõlmab lisaks soojuslikele omadustele teisigi tegureid, millel on järjest tähtsam roll, näiteks kütte- ja kliimaseadmed, taastuvate energiaallikate toodetud energia kasutamine, hoonete automatiseerimis- ja kontrollisüsteemid, arukad lahendused, passiivsed kütte- ja jahutuselemendid, varjulisus, siseõhu kvaliteet, piisav loomulik valgus ja hoone konstruktsioon. Energiatõhususe arvutamise metoodika ei peaks põhinema üksnes **kütte** - või **jahutus hooajal**, vaid peaks hõlmama hoone aastaringset energiatõhusust. Kõnealuse metoodika puhul peaks arvesse võtma olemasolevaid Euroopa standardeid. Metoodika peaks tagama tegelike kasutustingimuste esindatuse ja võimaldama kasutada mõõdetud energiakulu andmeid, et kontrollida täpsust ja võimaldada võrreldavust, ning metoodika peaks põhinema tunnistel või sellest lühematel ajasammudel. Selleks et soodustada taastuvenergia kasutamist kohapeal ja lisaks ühisele üldraamistikule, peaksid liikmesriigid võtma vajalikke meetmeid, et tunnustada ja võtta arvutusmeetodis arvesse kasu, mis

Muudatusettepanek

(12) Hoonete energiatõhusust tuleks arvutada metoodika alusel, mida saaks eristada riiklikul ja piirkondlikul tasandil. See hõlmab lisaks soojuslikele omadustele teisigi tegureid, millel on järjest tähtsam roll, näiteks kütte- ja kliimaseadmed, taastuvate energiaallikate toodetud energia kasutamine, hoonete automatiseerimis- ja kontrollisüsteemid, arukad lahendused, **soojustagastus reoveest, ventilatsioon ja jahutus**, passiivsed kütte- ja jahutuselemendid, varjulisus, siseõhu kvaliteet, piisav loomulik valgus ja hoone konstruktsioon. Energiatõhususe arvutamise metoodika ei peaks põhinema üksnes **kütte**- või **jahutushooajal**, vaid peaks hõlmama hoone aastaringset energiatõhusust. Kõnealuse metoodika puhul peaks arvesse võtma olemasolevaid Euroopa standardeid. Metoodika peaks tagama tegelike kasutustingimuste esindatuse ja võimaldama kasutada mõõdetud energiakulu andmeid, et kontrollida täpsust ja võimaldada võrreldavust, ning metoodika peaks põhinema tunnistel või sellest lühematel ajasammudel. Selleks et soodustada taastuvenergia kasutamist kohapeal, **sh katustele paigaldatud päikesepaneele kooskõlas Euroopa päikesekatuste**

saadakse taastuenergia maksimaalsest kasutamisest kohapeal, sealhulgas selle kasutamisest muuks otstarbeks (nt elektrisõidukite laadimispunktid).

algatusega, ja lisaks ühisele üldraamistikule, peaksid liikmesriigid võtma vajalikke meetmeid, et tunnustada ja võtta arvutusmeetodis arvesse kasu, mis saadakse taastuenergia maksimaalsest kasutamisest kohapeal, sealhulgas selle kasutamisest muuks otstarbeks (nt elektrisõidukite laadimispunktid).

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 14

Komisjoni ettepanek

(14) Kaks kolmandikku hoonete kütmiseks ja jahutamiseks kasutatavast energiast pärineb endiselt fossiilkütustest. Hoonete CO₂ heite vähendamiseks on eriti oluline järk-järgult kaotada fossiilkütuste kasutamine kütte- ja jahutussektoris. Seepärast peaksid liikmesriigid esitama oma hoonete renoveerimiskavades oma riiklikud poliitikasuunad ja meetmed, mille eesmärk on järk-järgult lõpetada fossiilkütuste kasutamine küttes ja jahutuses, ning alates **2027.** aastast ei tohiks ***järgmises mitmeaastases finantsraamistikus*** fossiilkütustel töötavate katelde paigaldamiseks ette näha rahalisi stiimuleid, välja arvatud need, mis on välja valitud investeringuteks enne **2027.** aastat Euroopa Regionaalarengu Fondist ja Ühtekuuluvusfondist. Selge õiguslik alus soojusgeneraatorite keelustamiseks nende kasvuhoonegaaside heite või kasutatava kütuse liigi alusel peaks toetama riiklikke järkjärgulise kasutuselt kõrvaldamise põhimõtteid ja meetmeid.

Muudatusettepanek

(14) Kaks kolmandikku hoonete kütmiseks ja jahutamiseks kasutatavast energiast pärineb endiselt fossiilkütustest, ***mida üha enam iseloomustab hinnavolatiilsus ja varustuskindluse puudumine. Eriti kehtib see viletsa energiatõhususega hoonete puhul, kus elavad madala sissetulekuga leibkonnad, suurendades seega sotsiaalset ebavõrdsust ja sotsiaalse tõrjutuse ohtu, eriti kõrgete energiahindade ja elukalliduse tõusu ajal.*** Hoonete CO₂ heite vähendamiseks on eriti oluline järk-järgult kaotada fossiilkütuste kasutamine kütte- ja jahutussektoris, ***kehtestada sellele järk-järgult kasutuselt kõrvaldamise protsessile selged ja tõhusad strateegiad ning määratleda selle jaoks parimad tehnikad.*** Seepärast peaksid liikmesriigid esitama oma hoonete renoveerimiskavades oma riiklikud poliitikasuunad ja meetmed, mille eesmärk on järk-järgult lõpetada fossiilkütuste kasutamine küttes ja jahutuses, ning alates **2024.** aastast ei tohiks fossiilkütustel töötavate katelde paigaldamiseks ette näha rahalisi stiimuleid, välja arvatud need, mis on välja valitud investeringuteks enne

2024. aastat Euroopa Regionaalarengu Fondist ja Ühtekuuluvusfondist, **ning need, mis on valmis kasutama taastuvaid energiaallikaid**. Selge õiguslik alus soojusgeneraatorite keelustamiseks nende kasvuhoonegaaside heite või kasutatava kütuse liigi alusel peaks toetama riiklikke järkjärgulise kasutuselt kõrvaldamise põhimõtteid ja meetmeid.

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel. Kütte ja jahutuse CO₂ heite kiireks vähendamiseks on vaja tehnoloogiliselt neutraalset lähenemisviisi. Katlad, mis suudavad kasutada taastuvaid energiaallikaid, kujutavad endast kulutõhusat viisi CO₂ heite vähendamiseks ning peaksid seega jääma rahastamiskõlblikuks.

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 14 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(14a) Sooja tarbevee süsteemide heitsoojuse tõhus kasutamine kujutab endast märkimisväärset energiasäästuvõimalust. Vee soojendamine on uute hoonete peamine energiatarbimise allikas ning tavaliselt läheb see soojus raisku ja seda ei taaskasutata. Teades, et suurem osa soojast veest tarbitakse duši all, võib hoonetes dušitorudest soojuse kogumine olla lihtne ja kulutõhus viis energia lõpptarbimise ning sellega seotud CO₂- ja metaaniheite säästmiseks sooja tarbevee tootmisel.

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 17

Komisjoni ettepanek

(17) Komisjon peaks sätestama võrdleva meetoodika raamistiku energiatõhususe miinimumnõuete kulutõhusa taseme arvutamiseks. Selle raamistiku läbivaatamine peaks võimaldama arvutada nii energia- kui ka heitenäitajaid ning võtma arvesse välismõjusid keskkonnale ja tervisele, samuti heitkogustega kauplemise süsteemi laiendamist ja CO₂ hindu. Liikmesriigid peaksid kõnealust raamistikku kasutama tulemuste võrdlemiseks nende poolt vastu võetud energiatõhususe miinimumnõuetega. Kui energiatõhususe miinimumnõuete arvutatud kulutõhususe taseme ja kehtivate energiatõhususe miinimumnõuete vahel peaks olema olulisi erinevusi, st üle 15 %, peaksid liikmesriigid erinevust põhjendama või kavandama meetmeid selle erinevuse vähendamiseks. Liikmesriigid peaksid määrama kindlaks hoone või ehitusdetaili hinnangulise majandusliku olulusringi, võttes arvesse tavapärase majanduslike olulusringide kindlaksmääramisel kehtivaid tavasid ja kogemusi. Sellise võrdlemise tulemused ja nende tulemuste saamiseks kasutatud andmed tuleks esitada korrapäraselt komisjonile. Saadud andmed peaksid võimaldama komisjonil hinnata liikmesriikide edusamme energiatõhususe miinimumnõuete kulutõhusa taseme saavutamisel ja koostada nende kohta aruandeid.

Muudatusettepanek

(17) Komisjon peaks sätestama võrdleva meetoodika raamistiku energiatõhususe miinimumnõuete kulutõhusa taseme arvutamiseks. Selle raamistiku läbivaatamine peaks võimaldama arvutada nii energia- kui ka heitenäitajaid ning võtma arvesse välismõjusid keskkonnale, **ohutusele** ja tervisele, samuti **võimalikku** heitkogustega kauplemise süsteemi laiendamist ja CO₂ hindu, **kui see on asjakohane. Algatusel „Uus Euroopa Bauhaus“ on potentsiaali kujundada ümber poliitika kujundamise viis ja määratleda tulevikukeskkond, mis vastab vajadusele uute eluviisidega kohandatud ruumide järele.** Liikmesriigid peaksid kõnealust raamistikku kasutama tulemuste võrdlemiseks nende poolt vastu võetud energiatõhususe miinimumnõuetega. Kui energiatõhususe miinimumnõuete arvutatud kulutõhususe taseme ja kehtivate energiatõhususe miinimumnõuete vahel peaks olema olulisi erinevusi, st üle 15 %, peaksid liikmesriigid erinevust põhjendama või kavandama meetmeid selle erinevuse vähendamiseks. Liikmesriigid peaksid määrama kindlaks hoone või ehitusdetaili hinnangulise majandusliku olulusringi, võttes arvesse tavapärase majanduslike olulusringide kindlaksmääramisel kehtivaid tavasid ja kogemusi. Sellise võrdlemise tulemused ja nende tulemuste saamiseks kasutatud andmed tuleks esitada korrapäraselt komisjonile. Saadud andmed peaksid võimaldama komisjonil hinnata liikmesriikide edusamme energiatõhususe miinimumnõuete kulutõhusa taseme saavutamisel ja koostada nende kohta aruandeid.

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel. Uut Euroopa Bauhausi tuleks arvesse võtta hoonesektorit mõjutavate õigusraamistike kindlaksmääramisel, sest see võib anda teavet valdkondades, mis ei kuulu puhtalt energiaalaste õigusaktide reguleerimisalasse.

Muudatusettepanek 30

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 19

Komisjoni ettepanek

(19) Liidu suuremate kliima- ja energiaeesmärkide saavutamiseks on vaja uut visiooni hoonete osas: heitevaba hoone, mille väga väike energianõudlus on täielikult kaetud taastuvatest energiaallikatest toodetud energiaga, kui see on tehniliselt teostatav. Kõik uued hooned peaksid olema heitevabad hooned ning kõik olemasolevad hooned tuleks 2050. aastaks muuta heitevabaks.

Muudatusettepanek

(19) Liidu suuremate kliima- ja energiaeesmärkide saavutamiseks on vaja uut visiooni hoonete osas: heitevaba hoone, mille väga väike energianõudlus on täielikult kaetud taastuvatest energiaallikatest toodetud energiaga, kui see on tehniliselt teostatav. Kõik uued hooned, ***seades esikohale koolid, lasteaiad ja haiglad***, peaksid olema heitevabad hooned ning kõik olemasolevad hooned tuleks 2050. aastaks muuta heitevabaks.

Muudatusettepanek 31

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 19 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(19a) Kuna 2050. aastaks olemasolevast hoonestusest on ligi 90 % juba praegu olemas, on vaja rakendada ambitsioonikamaid meetmeid, et kiirendada renoveerimist ja vähendada olemasoleva hoonefondi CO₂ heitkoguseid. Täna kehtestatavad stiimulid ja standardid määravad lõppkokkuvõttes ära selle, kas liit saavutab oma pikaajalised kliima- ja energiaeesmärgid.

Muudatusettepanek 32

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 19 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(19b) Taskukohasus ja sotsiaalne õiglus on keskse tähtsusega, et saavutada hiljemalt 2050. aastaks keskkonnahoidlik ja õiglane üleminek CO₂ nullheitega hoonefondile. Tarbijate krediitvõimelisust tuleb hinnata kooskõlas kehtivate liidu õigusaktidega. On väga oluline, et rahastamisvahendite kohaldamisala vastaks võimalike toetusesaajate vajadustele: väikseima sissetulekuga ja kõige haavatavamatele leibkondadele tuleks võimaldada 100 % ulatuses subsideeritud moderniseerimistöid.

Muudatusettepanek 33

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 19 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(19c) Põhimõte „pay-as-you-save“ peaks tagama sotsiaalse õigluse ja majandusliku atraktiivsuse ning seda tuleb käsitada kaasneva meetmena, mis ei kahjusta üldisi kliimaeesmärke. Komisjon peaks põhimõtte „pay-as-you-save“ standardite kindlaksmääramisel hoolitsema selle eest, et Euroopa kliimaseaduses ja strateegias „Euroopa renoveerimislaine – keskkonnahoidlikumad hooned, uued töökohad, parem elujärg“ sätestatud prioriteete ei seata ohtu.

Muudatusettepanek 34

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 20**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(20) Energiatõhusa hoone energiavajaduse katmiseks taastuvatest

(20) Energiatõhusa hoone energiavajaduse katmiseks taastuvatest

energiaallikatest toodetud energia abil on olemas erinevad võimalused: kohapealne taastuvenergia, nagu päikese soojusenergia, päikesekiirgusest toodetud elektrienergia, soojuspumbad ja biomass, taastuvenergiakogukondade või kodanike energiakogukondade pakutav taastuvenergia ning taastuvenergiad või heitsoojusel põhinev kaugküte ja -jahutus.

energiaallikatest toodetud energia abil on olemas erinevad võimalused: kohapealne taastuvenergia, nagu päikese soojusenergia, päikesekiirgusest toodetud elektrienergia, soojuspumbad ja biomass, taastuvenergiakogukondade või kodanike energiakogukondade **või naabruskonna muude partnerite** pakutav taastuvenergia ning taastuvenergiad või **heitveest, soojast tarbeveest või õhust saadaval** heitsoojusel põhinev kaugküte ja -jahutus, **ning hajutatud võrgupõhised taastuvad energiaallikad.**

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel. Taastuvenergia direktiivi kohaselt on suurettevõtted energiakogukondades osalemisest välja jäetud. See ebasoodne olukord tuleks tasakaalustada, lubades naabruskonnas kasutada ka muid ühise energiakasutuse vorme peale energiakogukonna.

Muudatusettepanek 35

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 21

Komisjoni ettepanek

(21) Liidu hoonefondi CO₂ heite vähendamiseks on vaja seda ulatuslikult renoveerida: peaaegu 75 % sellest hoonefondist ei ole praeguste ehitusstandardite kohaselt tõhus ning 85–95 % praegu olemasolevatest hoonetest on 2050. aastal endiselt kasutuses. Kaalutud aastane energiatõhusa renoveerimise määr on siiski püsivalt madal, umbes 1 %. Praeguses tempos kestaks ehitussektori CO₂ heite vähendamine sajandeid. Seetõttu on käesoleva direktiivi peamine eesmärk hoonete renoveerimise käivitamine ja toetamine, sealhulgas üleminek heitevabadele küttesüsteemidele.

Muudatusettepanek

(21) Liidu **avaliku ja erasektori** hoonefondi, **sealhulgas liidu institutsioonide, organite ja asutuste hoonete** CO₂ heite vähendamiseks on vaja seda ulatuslikult renoveerida: peaaegu 75 % sellest hoonefondist ei ole praeguste ehitusstandardite kohaselt tõhus ning 85–95 % praegu olemasolevatest hoonetest on 2050. aastal endiselt kasutuses. Kaalutud aastane energiatõhusa renoveerimise määr on siiski püsivalt madal, umbes 1 %. Praeguses tempos kestaks ehitussektori CO₂ heite vähendamine sajandeid. Seetõttu on käesoleva direktiivi peamine eesmärk hoonete renoveerimise käivitamine ja toetamine, sealhulgas üleminek heitevabadele küttesüsteemidele.

Muudatusettepanek 36

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 22

Komisjoni ettepanek

(22) Energiatõhususe miinimumstandardid on olemasolevate hoonete ulatusliku renoveerimise algatamiseks oluline reguleeriv vahend, kuna need standardid mõjutavad peamisi renoveerimist takistavad tegureid (nagu huvide lahknemine ja mitme omanikuga hooned), mida ei ole võimalik kõrvaldada majanduslike stiimulite abil. Energiatõhususe miinimumstandardite kehtestamine peaks viima halvimate tõhususnäitajatega hoonete järkjärgulise kasutuselt kõrvaldamiseni ja riigi hoonefondi pideva parandamiseni, aidates kaasa pikaajalisele eesmärgile vähendada 2050. aastaks hoonete CO₂ heide nullini.

Muudatusettepanek

(22) Energiatõhususe miinimumstandardid on olemasolevate hoonete ulatusliku renoveerimise algatamiseks oluline reguleeriv vahend, kuna need standardid mõjutavad peamisi renoveerimist takistavad tegureid (nagu huvide lahknemine ja mitme omanikuga hooned), mida ei ole võimalik kõrvaldada majanduslike stiimulite abil. Energiatõhususe miinimumstandardite kehtestamine peaks viima halvimate tõhususnäitajatega hoonete järkjärgulise kasutuselt kõrvaldamiseni ja riigi hoonefondi, ***sealhulgas liidu institutsioonide ja organite*** pideva parandamiseni, aidates kaasa pikaajalisele eesmärgile vähendada 2050. aastaks hoonete CO₂ heide nullini.

Muudatusettepanek 37

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 23

Komisjoni ettepanek

(23) Liidu tasandil kehtestatud energiatõhususe miinimumstandardid peaksid keskenduma selliste hoonete renoveerimisele, millel on CO₂ heide vähendamise, energiaostuvõimetuse leevendamise ning laiema sotsiaalse ja majandusliku kasu seisukohast suurim potentsiaal, eelkõige halvimate tõhususnäitajatega hoonetele, mis tuleb esmajärjekorras renoveerida.

Muudatusettepanek

(23) Liidu tasandil kehtestatud energiatõhususe miinimumstandardid peaksid keskenduma selliste hoonete renoveerimisele, millel on CO₂ heide vähendamise, energiaostuvõimetuse leevendamise ning laiema sotsiaalse ja majandusliku kasu seisukohast suurim potentsiaal, eelkõige halvimate tõhususnäitajatega hoonetele, mis tuleb esmajärjekorras renoveerida, ***sealhulgas hübriidsoojuspumpade kasutamise võimalusele, kui muud teostatavat fossiilivaba lahendust ei ole saadaval.***

Muudatusettepanek 38

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 23 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(23a) Selleks et koostada täielik ja üksikasjalik kaart hoonete praeguse olukorra kohta, mis võimaldab täpselt kindlaks teha, kus asuvad halvimate tõhususnäitajatega hooned, peaks komisjon liidu hoonefondi auditeerima, et liidu jõupingutused ja investeeringud oleksid õigesti fokuseeritud.

Muudatusettepanek 39

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 25

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(25) Energiatõhususe miinimumstandardite kehtestamisega peaks kaasnema toetav raamistik, mis hõlmab ka tehnilist abi ja finantsmeetmeid. Riiklikul tasandil kehtestatud energiatõhususe miinimumstandardid ei ole „liidu standardid“ riigiabi eeskirjade tähenduses, samas kui kogu liitu hõlmavaid energiatõhususe miinimumstandardeid võib pidada sellisteks „liidu standarditeks“. Kooskõlas läbivaadatud riigiabi eeskirjadega võivad liikmesriigid anda riigiabi hoonete renoveerimiseks, et järgida kogu liitu hõlmavaid energiatõhususe standardeid, nimelt saavutada teatav energiatõhususe klass, kuni kõnealused kogu liitu hõlmavad standardid muutuvad kohustuslikuks. Kui standardid on kohustuslikud, võivad liikmesriigid jätkata riigiabi andmist selliste hoonete ja hoone osade renoveerimiseks, mille suhtes kohaldatakse kogu liitu hõlmavaid energiatõhususe standardeid, juhul kui hoonete renoveerimise eesmärk on saavutada kõrgem standard kui

(25) Energiatõhususe miinimumstandardite kehtestamisega peaks kaasnema toetav raamistik, mis hõlmab ka tehnilist abi ja finantsmeetmeid, **pöörates erilist tähelepanu madala sissetulekuga, haavatavatele ja energiaostuvõimetutele majapidamistele mõeldud renoveerimisprogrammidele**. Riiklikul tasandil kehtestatud energiatõhususe miinimumstandardid ei ole „liidu standardid“ riigiabi eeskirjade tähenduses, samas kui kogu liitu hõlmavaid energiatõhususe miinimumstandardeid võib pidada sellisteks „liidu standarditeks“. Kooskõlas läbivaadatud riigiabi eeskirjadega võivad liikmesriigid anda riigiabi hoonete renoveerimiseks, et järgida kogu liitu hõlmavaid energiatõhususe standardeid, nimelt saavutada teatav energiatõhususe klass, kuni kõnealused kogu liitu hõlmavad standardid muutuvad kohustuslikuks. Kui standardid on kohustuslikud, võivad liikmesriigid jätkata riigiabi andmist selliste hoonete ja hoone osade renoveerimiseks, mille suhtes

kindlaksmääratud energiatõhususe miinimumklass.

kohaldatakse kogu liitu hõlmavaid energiatõhususe standardeid, juhul kui hoonete renoveerimise eesmärk on saavutada kõrgem standard kui kindlaksmääratud energiatõhususe miinimumklass **või kui järgitakse renoveerimispassi kava**.

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel. Finantsmeetmed hõlmavad hooneid, millel on selge tegevuskava heitevaba taseme saavutamiseks kindlaksmääratud aja jooksul. Renoveerimispassi kava on raamistik selle kindlustamiseks, milles on järjestatud üksteisele järgnevad renoveerimisetapid, eesmärgiga muuta asjaomane hoone hiljemalt 2050. aastaks heitevabaks.

Muudatusettepanek 40

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 26

Komisjoni ettepanek

(26) ELi taksonoomias liigitatakse keskkonnasäästlikke majandustegevusi kogu majanduses, sealhulgas ehitussektoris. ELi taksonoomia kliimaalase delegeeritud õigusakti kohaselt loetakse hoonete renoveerimine kestlikuks tegevuseks, kui sellega saavutatakse vähemalt 30 % energiasääst, see vastab olemasolevate hoonete olulise renoveerimise energiatõhususe miinimumnõuetele või koosneb üksikmeetmetest, mis on seotud hoonete energiatõhususega, näiteks energiatõhususe seadmete või hoonete energiatõhususe mõõtmise, reguleerimise ja kontrollimise vahendite ning seadmete paigaldamine, hooldus või remont, kui sellised üksikmeetmed vastavad sätestatud kriteeriumidele. Hoone renoveerimine selleks, et hoone vastaks kogu liitu hõlmavatele energiatõhususe miinimumstandarditele, on tavaliselt kooskõlas ELi taksonoomia kriteeriumidega hoonete renoveerimisele.

Muudatusettepanek

(26) ELi taksonoomias liigitatakse keskkonnasäästlikke majandustegevusi kogu majanduses, sealhulgas ehitussektoris. ELi taksonoomia kliimaalase delegeeritud õigusakti kohaselt loetakse hoonete renoveerimine kestlikuks tegevuseks, kui sellega saavutatakse vähemalt 30 % energiasääst, see vastab olemasolevate hoonete olulise **või märkimisväärse** renoveerimise energiatõhususe miinimumnõuetele või koosneb üksikmeetmetest, mis on seotud hoonete energiatõhususega, näiteks energiatõhususe seadmete või hoonete energiatõhususe mõõtmise, reguleerimise ja kontrollimise vahendite ning seadmete paigaldamine, hooldus või remont, kui sellised üksikmeetmed vastavad sätestatud kriteeriumidele. Hoone renoveerimine selleks, et hoone vastaks kogu liitu hõlmavatele energiatõhususe miinimumstandarditele, on tavaliselt kooskõlas ELi taksonoomia kriteeriumidega hoonete renoveerimisele.

Muudatusettepanek 41

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 29

Komisjoni ettepanek

(29) Selleks et saavutada 2050. aastaks väga energiatõhus ja vähese CO₂ heitega hoonefond ning muuta olemasolevad hooned heitevabadeks hooneteks, peaksid liikmesriigid koostama riiklikud hoonete renoveerimise kavad, mis asendavad pikaajalisi renoveerimisstrateegiaid ja millest saavad liikmesriikide jaoks veelgi tugevamad ning täielikult toimivad planeerimisvahendid, milles keskendutakse rohkem rahastamisele ja selle tagamisele, et **hoonete renoveerimiseks oleksid olemas nõuetekohase kvalifikatsiooniga** töötajad. Liikmesriigid peaksid oma hoonete renoveerimise kavades kehtestama oma riiklikud hoonete renoveerimise eesmärgid. Kooskõlas määruse (EL) 2018/1999 artikli 21 punkti b alapunktiga 7 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/60³⁶ sätestatud rakendamistingimustega peaksid liikmesriigid esitama ülevaate rahastamismeetmetest ning ülevaate oma hoonete renoveerimise kavade rakendamiseks vajalikest investeerimisvajadustest ja haldusressurssidest.

³⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja

Muudatusettepanek

(29) Selleks et saavutada 2050. aastaks väga energiatõhus ja vähese CO₂ heitega hoonefond ning muuta olemasolevad hooned heitevabadeks hooneteks, peaksid liikmesriigid koostama riiklikud hoonete renoveerimise kavad, mis asendavad pikaajalisi renoveerimisstrateegiaid ja millest saavad liikmesriikide jaoks veelgi tugevamad ning täielikult toimivad planeerimisvahendid, milles keskendutakse rohkem **haldustoele**, rahastamisele ja selle tagamisele, et **ehitussektorist ning loome- ja kultuuritööstusest pärit kõrgelt kvalifitseeritud** töötajad **on hoonete renoveerimise ja kvaliteediprotsesside, eelkõige riigihankemenetluste jaoks kättesaadavad**. Liikmesriigid peaksid oma hoonete renoveerimise kavades kehtestama oma riiklikud hoonete renoveerimise eesmärgid. Kooskõlas määruse (EL) 2018/1999 artikli 21 punkti b alapunktiga 7 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/60³⁶ sätestatud rakendamistingimustega peaksid liikmesriigid esitama ülevaate rahastamismeetmetest ning ülevaate oma hoonete renoveerimise kavade rakendamiseks vajalikest investeerimisvajadustest ja haldusressurssidest.

³⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja

Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.6.2021, lk 159).

Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.6.2021, lk 159).

Muudatusettepanek 42

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 32

Komisjoni ettepanek

(32) Etapiviisiline renoveerimine võib olla lahendus suurte esialgsete kulude probleemile, mis võib elanike jaoks tekkida ühekordse renoveerimise korral. Siiski tuleb sellist etapiviisilist renoveerimist hoolikalt kavandada, et vältida seda, et üks rekonstrueerimisetapp välistaks vajalikud edasised sammud. Renoveerimispassides on esitatud selge tegevuskava etapiviisiliseks renoveerimiseks, mis aitab omanikel ja investoritel kavandada parimat ajastust ja sekkumisvõimalusi. Seetõttu tuleks kõigis liikmesriikides teha renoveerimispassid hoonete omanikele vabatahtliku vahendina kättesaadavaks.

Muudatusettepanek

(32) ***Üheetapiline põhjalik renoveerimine on kõige kulutõhusam ja väikseima CO₂ heitega võimalus Euroopa hoonete ümberehitamise eesmärkide õigeaegseks saavutamiseks.*** Etapiviisiline renoveerimine võib olla lahendus suurte esialgsete kulude probleemile, mis võib elanike jaoks tekkida ühekordse renoveerimise korral. Siiski tuleb sellist etapiviisilist renoveerimist hoolikalt kavandada, et vältida seda, et üks rekonstrueerimisetapp välistaks vajalikud edasised sammud. Renoveerimispassides on esitatud selge tegevuskava etapiviisiliseks renoveerimiseks, mis aitab omanikel ja investoritel kavandada parimat ajastust ja sekkumisvõimalusi. Seetõttu tuleks kõigis liikmesriikides teha renoveerimispassid hoonete omanikele vabatahtliku vahendina kättesaadavaks. ***Renoveerimispassid ei tohiks hooneomanike jaoks muutuda majanduslikuks ega halduskoormuseks ning need tuleks anda tasuta kõigile madala sissetulekuga kinnisvaraomanikele ja kõigile sellise kinnisvara omanikele, kelle jaoks see on nende peamine elukoht. Bürokratia vähendamiseks ja dubleerimise vältimiseks võivad liikmesriigid otsustada hoonete renoveerimispassid integreerida energiamärgistesse.***

Muudatusettepanek 43

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 33

Komisjoni ettepanek

(33) Põhjaliku renoveerimise mõistet ei ole liidu õigusaktides veel määratletud. Hoonete pikaajalise visiooni saavutamiseks tuleks põhjalikku renoveerimist määratleda renoveerimisena, mis muudab hooned heitevabadeks hooneteks; esimese sammuna määratletakse see kui renoveerimine, mis muudab hooned liginullenergiahooneteks. Selle määratluse eesmärk on suurendada hoonete energiatõhusust. Põhjalik renoveerimine energiatõhususe eesmärgil on hea võimalus käsitleda muid aspekte, nagu vähekaitstud leibkondade elamistingimused, kliimamuutustele vastupanuvõime suurendamine, vastupanuvõime katastroofiohtudele (sealhulgas maavärikindlus), **tuleohutus**, ohtlike ainete (sealhulgas asbesti) eemaldamine ja ligipääsetavus puuetega inimeste jaoks.

Muudatusettepanek 44

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 34

Komisjoni ettepanek

(34) Selleks et edendada põhjalikku renoveerimist, mis on üks renoveerimislaine strateegia eesmärke, peaksid liikmesriigid **andma täielikule**

Muudatusettepanek

(33) Põhjaliku renoveerimise mõistet ei ole liidu õigusaktides veel määratletud. Hoonete pikaajalise visiooni saavutamiseks tuleks põhjalikku renoveerimist määratleda renoveerimisena, mis muudab hooned heitevabadeks hooneteks; esimese sammuna määratletakse see kui renoveerimine, mis muudab hooned liginullenergiahooneteks. Selle määratluse eesmärk on suurendada hoonete energiatõhusust. Põhjalik renoveerimine energiatõhususe eesmärgil on hea võimalus käsitleda muid aspekte, nagu **siseruumide keskkonnakvaliteet (IEQ)**, vähekaitstud leibkondade elamistingimused, kliimamuutustele vastupanuvõime suurendamine, vastupanuvõime katastroofiohtudele (sealhulgas maavärikindlus), **tule- kütte- ja elektripaigaldiste ohutus ja ventilatsioon**, ohtlike ainete (sealhulgas asbesti) eemaldamine ja ligipääsetavus puuetega inimeste **ja eakate** jaoks. **Põhjalik renoveerimine, mis parandab hoone energiatõhusust vähemalt 60 % võrra, toimub praegu igal aastal ainult 0,2 % hoonete puhul ning energiatõhusust parandatakse märkimisväärselt vaid viiendikul juhtudest.**

(34) Selleks et edendada põhjalikku renoveerimist, mis on üks renoveerimislaine strateegia eesmärke, peaksid liikmesriigid **seadma prioriteediks**

renoveerimisele *suuremat rahalist ja haldustuge*.

tõhustatud rahalise ja haldustoetuse põhjalikule renoveerimisele, keskendudes energiaostuvõimetutele kodanikele ja madala sissetulekuga leibkondadele ning halvimate tõhususnäitajatega hoonetele.

Muudatusettepanek 45

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 35 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(35a) Komisjon peaks kehtestama tehnilised suunised ajalooliste hoonete kohta käesoleva direktiivi rakendamise hõlbustamiseks ja tagamiseks, kaitstes samal ajal kultuuripärandit.

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 46

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 35 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(35b) Komisjon peaks kehtestama tehnilised suunised ajaloopärandiga seotud hoonete ja ajalooliste keskuste kohta, et tagada ökoloogiliste eesmärkide täitmine ja kultuuripärandi kaitse.

Muudatusettepanek 47

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 35 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(35c) Hoonete renoveerimine nende energiatõhususe suurendamiseks hõlmab sageli selliste näiteks katustes, seintes või

elektrisüsteemides kasutatud materjalide käitlemist, mis võivad sisaldada asbesti, kui hoone on ehitatud enne asbesti kasutamist käsitlevate liidu ja riiklike määruste ja keeldude kehtestamist. Asbesti turvalist eemaldamist puudutavate nõuete kehtestamine peab toimuma sotsiaalselt õiglaselt ning sellega peavad kaasnema asjakohased meetmed hoonete omanike rahaliseks toetamiseks vajalike renoveerimistöde tegemisel, samuti täiendavad suutlikkuse suurendamise meetmed VKEde jaoks, kes töid teostavad. Euroopa strateegia kogu asbesti eemaldamiseks peaks sisaldama ettepanekut ajakohastada direktiivi 2009/148/EÜ, et tugevdada liidu meetmeid töötajate kaitsmiseks asbestist tuleneva ohu eest ja hoida ära uut asbesti ohvrite lainet renoveerimislaine ajal, samuti ettepanekut ajakohastada direktiivi 2010/31/EL, et kehtestada nõue asbesti ja muude ohtlike ainete kohustusliku kindlakstegemise ja eemaldamise kohta enne renoveerimistöde alustamist, et kaitsta ehitustöölise tervist.

Muudatusettepanek 48

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 35 d (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(35d) Kiiresti on vaja vähendada hoonete sõltuvust fossiilkütustest ning võtta kiiremini meetmeid hoonete energiatarbimise elektrifitseerimiseks ja CO₂ heite vähendamiseks. Selleks et võimaldada püükeseenergiatehnoloogia kulutõhusat paigaldamist hilisemas etapis, peaksid kõik uued hooned olema n-ö püükesevalmis, st need peaksid olema projekteeritud selliselt, et optimeerida püükeseenergia tootmispotentsiaali vastavalt asukoha püükesekiirguse tihedusele, mis võimaldab püükeseenergiatehnoloogia paigaldada ilma kulukate ehituslike muudatusteta.

Lisaks peaksid liikmesriigid tagama sobivate päikeseenergiaseadmete kasutuselevõtu uutel hoonetel – nii elukui ka mitteeluhoonetel – ning olemasolevatel mitteeluhoonetel. Selleks et hoonete päikeseenergiaseadmete potentsiaali tõhusalt ära kasutada, peaksid liikmesriigid määrama kindlaks hoonete päikeseenergiaseadmete kasutuselevõtu ja võimalike erandite tegemise kriteeriumid vastavalt päikeseenergiaseadmete hinnatud tehnilisele ja majanduslikule potentsiaalile ning selle kohustusega hõlmatud hoonete omadustele.

Muudatusettepanek 49

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 35 e (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(35e) Vee ja energia vahelise seose arvessevõtmine on eriti oluline, et käsitleda vastastikku sõltuvat energia- ja veekasutust ning suurenevat survet mõlemale ressursile. Vee tõhus majandamine ja taaskasutus võib aidata energiasäästule palju kaasa, mis toob kliimaalast, ning ka majanduslikku ja sotsiaalset kasu.

Muudatusettepanek 50

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 35 f (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(35f) Tõhusa kütte ja jahutuse potentsiaali hindamisel peaksid liikmesriigid võtma arvesse laiemaid keskkonna-, tervise- ja ohutusaspekte. Soojuspumpade rolli tõttu kütte ja jahutuse energiatõhususe potentsiaali

realiseerimisel tuleks minimeerida püsivate, bioakumuleeruvate või toksiliste külmaainete negatiivse keskkonnamõju ohtu.

Muudatusettepanek 51

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 37

Komisjoni ettepanek

(37) Koos taastuvallikatest elektri tootmise suurema osakaaluga tekitavad elektrisõidukid vähem kasvuhoonegaaside heidet. Elektrisõidukid on oluline tegur puhtale energiale üleminekul, mis põhineb energiatõhususe meetmetel, alternatiivsetel kütustel, taastuenergia ja energiapaindlikkuse haldamise uuenduslikel lahendustel. Ehitusnorme saab tõhusalt kasutada selleks, et kehtestada sihipärased nõuded toetamiseks laadimistaristu kasutuselevõttu elu- ja mitteeluhoonete parklates. Liikmesriigid peaksid kõrvaldama sellised takistused nagu huvide lahknemine ja haldusraskused, millega üksikisikust omanikud kokku puutuvad, kui nad soovivad oma parkimiskohta laadimispunkti paigaldada.

Muudatusettepanek

(37) Koos taastuvallikatest elektri tootmise suurema osakaaluga tekitavad elektrisõidukid vähem kasvuhoonegaaside heidet. Elektrisõidukid on oluline tegur puhtale energiale üleminekul, mis põhineb energiatõhususe meetmetel, alternatiivsetel kütustel, taastuenergia ja energiapaindlikkuse haldamise uuenduslikel lahendustel. Ehitusnorme saab tõhusalt kasutada selleks, et kehtestada sihipärased nõuded toetamiseks laadimistaristu kasutuselevõttu elu- ja mitteeluhoonete parklates. Liikmesriigid peaksid kõrvaldama sellised takistused nagu **võrguühenduse ja võimsuse pudelikaelad**, huvide lahknemine ja haldusraskused, millega üksikisikust omanikud kokku puutuvad, kui nad soovivad oma parkimiskohta laadimispunkti paigaldada.

Muudatusettepanek 52

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 39

Komisjoni ettepanek

(39) Arukas laadimine ja kahesuunaline laadimine võimaldavad hoonete energiasüsteemi lõimimist. Laadimispunktid, kus elektrisõidukeid pargitakse tavapäraselt pikema aja vältel, näiteks elu- või töökoha juures, on energiasüsteemi lõimimise seisukohalt

Muudatusettepanek

(39) Arukas laadimine ja kahesuunaline laadimine võimaldavad hoonete energiasüsteemi lõimimist. Laadimispunktid, kus elektrisõidukeid pargitakse tavapäraselt pikema aja vältel, näiteks elu- või töökoha juures, on energiasüsteemi lõimimise seisukohalt

väga olulised ning seepärast tuleb seal tagada nutilaadimise funktsioonide olemasolu. Juhtudel, kus kahe-suunaline laadimine aitaks kaasa taastuvelektri veelgi ulatuslikumale kasutuselevõtule elektrisõidukiparkides transpordi valdkonnas ning elektrisüsteemis tervikuna, tuleks selline funktsionaalsus kättesaadavaks teha.

väga olulised ning seepärast tuleb seal tagada **kõikide uute laadimispunktide puhul hoonetes ja nende kõrval** nutilaadimise funktsioonide olemasolu. Juhtudel, kus kahe-suunaline laadimine aitaks kaasa taastuvelektri veelgi ulatuslikumale kasutuselevõtule elektrisõidukiparkides transpordi valdkonnas ning elektrisüsteemis tervikuna, tuleks selline funktsionaalsus kättesaadavaks teha.

Muudatusettepanek 53

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 40

Komisjoni ettepanek

(40) Keskkonnahoidliku liikuvuse edendamine on Euroopa rohelise kokkuleppe oluline osa ning hoonetel võib olla oluline roll vajaliku taristu loomisel mitte ainult elektriautode, vaid ka jalgrataste laadimiseks. Üleminek **kergliiklusele**, nagu jalgrattasõit, võib märkimisväärselt vähendada transpordist tulenevat kasvuhoonegaaside heidet. Nagu on sätestatud 2030. aasta kliimaeesmärgi kavas, vähendab puhta ja tõhusa era- ja ühistranspordi, näiteks jalgrattatranspordi osakaalu suurendamine oluliselt transpordist tulenevat saastet ning toob suurt kasu üksikisikutele ja kogukondadele. Jalgrattaparklate puudumine on peamine takistus jalgrattasõidu kasutuselevõtul nii elu- kui ka mitteeluhoonetes. Ehituseeskirjad võivad tõhusalt toetada üleminekut puhtamale liikuvusele, kehtestades nõuded jalgrataste parkimiskohtade miinimumarvule.

Muudatusettepanek

(40) Keskkonnahoidliku liikuvuse edendamine on Euroopa rohelise kokkuleppe oluline osa ning hoonetel võib olla oluline roll vajaliku taristu loomisel mitte ainult elektriautode, vaid ka jalgrataste laadimiseks. Üleminek **aktiivsele liikuvusele**, nagu jalgrattasõit, võib märkimisväärselt vähendada transpordist tulenevat kasvuhoonegaaside heidet. **Seoses elektrijalgrataste ja elektriliste kaubajalgrataste müügi järsu suurenemisega tuleks ka seda tüüpi sõidukite jaoks luua põhiline laadimistaristu ja -ruum, et hõlbustada nende regulaarset kasutamist.** Nagu on sätestatud 2030. aasta kliimaeesmärgi kavas, vähendab puhta ja tõhusa era- ja ühistranspordi, näiteks jalgrattatranspordi osakaalu suurendamine oluliselt transpordist tulenevat saastet ning toob suurt kasu üksikisikutele ja kogukondadele. Jalgrattaparklate puudumine on peamine takistus jalgrattasõidu kasutuselevõtul nii elu- kui ka mitteeluhoonetes. Ehituseeskirjad võivad tõhusalt toetada üleminekut puhtamale liikuvusele, kehtestades nõuded jalgrataste parkimiskohtade miinimumarvule.

Muudatusettepanek 54

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 40 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(40a) Liikmesriigid peaksid toetama kohalikke omavalitsusi säästva linnalise liikumiskeskonna kavade väljatöötamisel ja rakendamisel, pöörates erilist tähelepanu eluasemepoliitika integreerimisele, kestlikule liikuvusele, energiasalvestusseadmete kasutuselevõtule, et toetada elektrisõidukite integreerimist ja linnaplaneerimist.

Muudatusettepanek 55

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 41

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(41) Digitaalse ühtse turu ja energialiidu tegevuskavad tuleks omavahel kooskõlla viia ja need peaksid teenima ühiseid eesmärgi. Energiasüsteemi digiteerimine muudab kiiresti energiamaastikku alates taastuenergia lõimimisest kuni nutivõrkude ja nutivalmis hooneteni. Ehitussektori digitaliseerimist silmas pidades on liidu ühendatuse eesmärgid ja kõrgjõudlusega sidevõrkude kasutuselevõtu eesmärgid tähtsad nutikodude ja hästi ühendatud kogukondade loomise jaoks. Nutivalmis süsteemide ja digilahenduste edendamiseks tehiskeskkonnas tuleks ette näha sihtotstarbelised stiimulid. See pakuks uusi energiasäästu saavutamise võimalusi, andes tarbijatele täpsemat teavet nende tarbimisharjumuste kohta ja võimaldades süsteemihalduril võrku tõhusamalt hallata.

(41) Digitaalse ühtse turu ja energialiidu tegevuskavad tuleks omavahel kooskõlla viia ja need peaksid teenima ühiseid eesmärgi. Energiasüsteemi digiteerimine muudab kiiresti energiamaastikku alates taastuenergia lõimimisest kuni nutivõrkude ja nutivalmis hooneteni. Ehitussektori digitaliseerimist silmas pidades on liidu ühendatuse eesmärgid ja kõrgjõudlusega sidevõrkude kasutuselevõtu eesmärgid tähtsad nutikodude ja hästi ühendatud kogukondade loomise jaoks. Nutivalmis süsteemide ja digilahenduste edendamiseks tehiskeskkonnas tuleks ette näha sihtotstarbelised stiimulid.
Energiajulgeolekut ja -tõhusust tuleks edendada, ergutades investeringuid ja stimuleerides vähese energiatarbega lahendusi, ning see võiks hõlbustada digipööret, parandades ühenduvust, et vähendada digilõhet. Koostöö uue

Euroopa Bauhausi raames on seega oluline nende eesmärkide saavutamiseks ja selleks, et võidelda energiaostuvõimetuse vastu uuenduslike lahenduste abil hoone-, ehitus-, tööstus- ja materjalisektoris. See pakuks uusi energiasäästu saavutamise võimalusi, andes tarbijatele täpsemat teavet nende tarbimisharjumuste kohta ja võimaldades süsteemihalduril võrku tõhusamalt hallata.

Muudatusettepanek 56

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 42

Komisjoni ettepanek

(42) Selleks et edendada konkurentsivõimelist ja uuenduslikku arukate hoonete teenuste turgu, mis aitab kaasa tõhusale energiakasutusele ja taastuvenergia integreerimisele *hoonetesse* ning *toetab* investeeringuid renoveerimisse, peaksid liikmesriigid tagama huvitatud isikutele otsese juurdepääsu hoonesüsteemide andmetele. Selleks et vältida kolmandate isikute liigseid halduskulusid, hõlbustavad liikmesriigid liidus teenuste ja andmevahetuse täielikku koostalitlusvõimet.

Muudatusettepanek 57

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 43

Komisjoni ettepanek

(43) Nutivalmiduse näitajat tuleks kasutada selleks, et mõõta hoone suutlikkust kasutada info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat ning elektroonilisi süsteeme selleks, et kohandada hoone toimimine kasutaja ja

Muudatusettepanek

(42) Selleks et edendada konkurentsivõimelist ja uuenduslikku arukate hoonete teenuste turgu, mis aitab kaasa tõhusale energiakasutusele ja taastuvenergia integreerimisele *hoonetes, sealhulgas katusel asuvate päikesepaneelide puhul*, ning *toetada* investeeringuid renoveerimisse, peaksid liikmesriigid tagama huvitatud isikutele otsese juurdepääsu hoonesüsteemide andmetele. Selleks et vältida kolmandate isikute liigseid halduskulusid, hõlbustavad liikmesriigid liidus teenuste ja andmevahetuse täielikku koostalitlusvõimet.

Muudatusettepanek

(43) Nutivalmiduse näitajat tuleks kasutada selleks, et mõõta hoone suutlikkust kasutada info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat ning elektroonilisi süsteeme selleks, et kohandada hoone toimimine kasutaja ja

elektrivõrgu vajadustele ning parandada hoonete energiatõhusust ja üldisi tõhususnäitajaid. Nutivalmiduse näitaja peaks suurendama hoonete omanike ja kasutajate teadlikkust hoone tehnosüsteemide elektroonilise seire ja hooneautomaatika väärtusest ning andma hoone kasutajatele kindluse seoses asjaomasest uuest tõhustatud funktsionaalsusest tuleneva tegeliku säästuga. Nutivalmiduse näitaja on eriti kasulik suure energianõudlusega suurte hoonete puhul. Muude hoonete puhul peaks hoonete nutivalmiduse hindamise kava kasutamine olema liikmesriikidele vabatahtlik.

elektrivõrgu vajadustele ning parandada hoonete energiatõhusust ja üldisi tõhususnäitajaid. Nutivalmiduse näitaja peaks suurendama hoonete omanike ja kasutajate teadlikkust hoone tehnosüsteemide elektroonilise seire ja hooneautomaatika väärtusest ning andma hoone kasutajatele kindluse seoses asjaomasest uuest tõhustatud funktsionaalsusest tuleneva tegeliku säästuga. Nutivalmiduse näitaja on eriti kasulik suure energianõudlusega suurte hoonete puhul. Muude hoonete puhul peaks hoonete nutivalmiduse hindamise kava kasutamine olema liikmesriikidele vabatahtlik, **järgides samal ajal andmekaitsealaseid õigusakte.**

Muudatusettepanek 58

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 44

Komisjoni ettepanek

(44) 2030. ja 2050. aasta energiatõhususe eesmärkide saavutamiseks on äärmiselt oluline ligipääs piisavatele rahalistele vahenditele. Selleks et toetada hoonete energiatõhusust, on võetud kasutusele või kohandatud liidu rahastamisvahendeid ja muid meetmeid. Viimased algatused rahastamise kättesaadavuse suurendamiseks liidu tasandil hõlmavad muu hulgas juhtalgatust „Renoveerimine“, mis on osa Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2041/241³⁹ loodud taaste- ja vastupidavusrahastust ning määrusega (EL).../... loodud kliimameetmete sotsiaalfondist. Energiatõhusaks renoveerimist saab 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku raames toetada ka mitmete muude oluliste ELi programmide, sealhulgas ühtekuuluvuspoliitika fondide ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/523⁴⁰ kohaselt loodud fondi InvestEU

Muudatusettepanek

(44) 2030. ja 2050. aasta energiatõhususe eesmärkide saavutamiseks on äärmiselt oluline ligipääs piisavatele rahalistele vahenditele. Selleks et toetada hoonete energiatõhusust, on võetud kasutusele või kohandatud liidu rahastamisvahendeid ja muid meetmeid. Viimased algatused rahastamise kättesaadavuse suurendamiseks liidu tasandil hõlmavad muu hulgas juhtalgatust „Renoveerimine“, mis on osa Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2041/241³⁹ loodud taaste- ja vastupidavusrahastust ning määrusega (EL).../... loodud kliimameetmete sotsiaalfondist. Energiatõhusaks renoveerimist saab 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku raames toetada ka mitmete muude oluliste ELi programmide, sealhulgas ühtekuuluvuspoliitika fondide ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/523⁴⁰ kohaselt loodud fondi InvestEU

vahenditest. Teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammide kaudu investeerib liit toetustesse või laenudesse, et edendada parimat tehnoloogiat ja parandada hoonete energiatõhusust, sealhulgas partnerluse kaudu tööstuse ja liikmesriikidega, näiteks puhtale energiale ülemineku ja Euroopa partnerluse „Built4People“ kaudu.

vahenditest. Teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammide kaudu investeerib liit toetustesse või laenudesse, et edendada parimat tehnoloogiat ja parandada hoonete energiatõhusust, sealhulgas partnerluse kaudu tööstuse ja liikmesriikidega, näiteks puhtale energiale ülemineku ja Euroopa partnerluse „Built4People“ kaudu. ***Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1119^{40a} peaks komisjon looma ehitussektoris sektoripõhised energiasüsteemi ümberkujundamise partnerlused, tuues kokku peamised sidusrühmad.***

³⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.2.2021).

⁴⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. märtsi 2021. aasta määrus (EL) 2021/523, millega luuakse programm „InvestEU“ ja millega muudetakse määrust (EL) 2015/1017 (ELT L 107, 26.3.2021, lk 30).

³⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.2.2021).

⁴⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. märtsi 2021. aasta määrus (EL) 2021/523, millega luuakse programm „InvestEU“ ja millega muudetakse määrust (EL) 2015/1017 (ELT L 107, 26.3.2021, lk 30).

40a Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1).

Selgitus

Euroopa kliimamääruse kohaselt peaks komisjon hõlbustama sektorispetsiifilisi kliimadialooge ja -partnerlusi ka ehitussektoris.

Muudatusettepanek 59

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 46

Komisjoni ettepanek

(46) Riikide hoonete renoveerimise kavades peaksid kesksel kohal olema finantsmehhanismid ja **-stiimulid** ning finantseerimisasutuste kaasamine hoonete energiatõhusaks renoveerimisse, ja neid tuleks liikmesriikides aktiivselt edendada. Sellisete meetmete raames tuleks soodustada energiatõhusate hüpoteeklaenude andmist hoonefondi sertifitseeritud energiatõhusaks renoveerimiseks, edendada avaliku sektori asutuste investeeringuid energiatõhusatesse hoonetesse, näiteks avaliku ja erasektori partnerluste või energiatõhususe lepingute kaudu, või investeeringute tajutava riski vähendamise teel.

Muudatusettepanek

(46) Riikide hoonete renoveerimise kavades peaksid kesksel kohal olema finantsmehhanismid, **toetused** ja **subsiidiumid, stiimulid** ning finantseerimisasutuste kaasamine hoonete energiatõhusaks renoveerimisse, **mis on kohandatud sobivaks erinevate hooneomanike ja üürnike vajadustele**, ja neid tuleks liikmesriikides aktiivselt edendada. Sellisete meetmete raames tuleks soodustada energiatõhusate hüpoteeklaenude andmist hoonefondi sertifitseeritud energiatõhusaks renoveerimiseks, edendada avaliku sektori asutuste investeeringuid energiatõhusatesse hoonetesse, näiteks avaliku ja erasektori partnerluste või energiatõhususe lepingute kaudu, või investeeringute tajutava riski vähendamise teel. **Rahastamiskavad peaksid andma olulise panuse põhjalikule renoveerimisele, et muuta see rahaliselt atraktiivseks.**

Muudatusettepanek 60

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Põhjendus 46 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(46a) Rohelised hüpoteeklaenud ja rohelised jaelaenud võivad majanduse ümberkujundamisele oluliselt kaasa aidata, vähendades CO₂ heidet. Hüpoteekkrediidi direktiiv ei takista roheliste hüpoteekide kasutuselevõttu, kuid selles ei nähta ka ette konkreetseid meetmeid nende kasutuselevõtu soodustamiseks. Lisaks ei kogu paljud hüpoteeklaenude andjad süstemaatiliselt andmeid, mille jaoks hüpoteeklaen võeti. Süstemaatiliste andmete puudumine elamukinnisvara energiatõhususe või keskkonnasäästlikumaks muutmise kohta põhjustab probleeme, mis võivad takistada

Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärkide saavutamist. Liikmesriigid peaksid kohandama asjakohaseid õigusakte ja töötama välja toetusmeetmed, et hõlbustada roheliste hüpoteeklaenude ja roheliste jaelaenude kasutuselevõttu ning süstemaatilist andmete kogumist.

Muudatusettepanek 61

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 46 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(46b) „Pay-as-you-Save“ rahastamiskavade jaoks ei ole liidu rahastamisvahendit ette nähtud, kuid komisjon peaks selliste rahastamisskeemide jaoks välja töötama ühtse liidu standardi, kehtestades sellise standardi kohaldamiseks avaliku ja erasektori osalejatele kohustuslikud miinimumnõuded.

Muudatusettepanek 62

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 47

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(47) Ainuüksi rahastamine ei rahulda renoveerimisvajadusi. Koos rahastamisega on hädavajalik luua kättesaadavad ja läbipaistvad **nõustamis-** ja abivahendid, nagu ühtsed kontaktpunktid, mis pakuvad integreeritud energiatõhusaks renoveerimise teenuseid või nõustajaid, ning rakendada muid meetmeid ja algatusi, nagu on osutatud komisjoni algatuses „Arukate hoonete arukas rahastamine“, et luua asjakohane toetav raamistik ja kõrvaldada renoveerimist takistavad tõkked.

(47) Ainuüksi rahastamine ei rahulda renoveerimisvajadusi. Koos rahastamisega on hädavajalik luua kättesaadavad ja läbipaistvad **nõustamisvahendid** ja **halduslikud** abivahendid, nagu ühtsed kontaktpunktid, mis pakuvad integreeritud energiatõhusaks renoveerimise teenuseid või nõustajaid, ning rakendada muid meetmeid ja algatusi, nagu on osutatud komisjoni algatuses „Arukate hoonete arukas rahastamine“, et luua asjakohane toetav raamistik ja kõrvaldada renoveerimist takistavad tõkked. **Ühtsetel kontaktpunktidel peaks olema valmidus toetada kortermajade ja üüritud**

eluruumide renoveerimist. Samuti tuleks toetada kohalikke algatusi, näiteks kodanike juhitavaid renoveerimisprogramme ning kütte ja jahutuse CO₂-heite vähendamise programme naabruskonna või omavalitsuse tasandil, kuna sellised programmid suurendavad kodanike osalemist energiasüsteemi ümberkujundamises, neil on mastaabisäästu mõju ning need pakuvad lahendusi, mis vastavad kohalikele kontekstidele ja vajadustele.

Muudatusettepanek 63

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 48

Komisjoni ettepanek

(48) Ebatõhusad hooned on sageli seotud energiaostuvõimetuse ja sotsiaalsete probleemidega. Vähekaitstud leibkonnad on **energiahindade** tõusust eriti ohustatud, kuna nad kulutavad suurema osa oma eelarvest energiatoodetele. Ülemääraste energiaarvete vähendamisega võib hoonete renoveerimine aidata inimestel energiaostuvõimetusest üle saada ja seda ka ära hoida. Samal ajal ei saa hooneid renoveerida kulutusi tegemata ning oluline on tagada, et hoonete renoveerimise kulude sotsiaalne mõju, eelkõige vähekaitstud leibkondadele, oleks kontrolli all. Renoveerimislaine ei tohiks kedagi kõrvale jätta ja seda tuleks kasutada võimalusena parandada vähekaitstud leibkondade olukorda ning tagada õiglane üleminek kliimaneutraalsusele. Seetõttu peaksid rahalised stiimulid ja muud poliitikameetmed olema esmajärjekorras suunatud vähekaitstud leibkondadele, energiaostuvõimetusest mõjutatud inimestele ja sotsiaaleluruumides elavatele inimestele ning liikmesriigid peaksid võtma meetmeid, et vältida väljatõstmist renoveerimise tõttu. Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(48) Ebatõhusad hooned on sageli seotud energiaostuvõimetuse ja sotsiaalsete probleemidega. Vähekaitstud leibkonnad on **fossiilkütustel põhineva energia hindade** tõusust eriti ohustatud, kuna nad kulutavad suurema osa oma eelarvest energiatoodetele. Ülemääraste energiaarvete vähendamisega võib hoonete renoveerimine aidata inimestel energiaostuvõimetusest üle saada ja seda ka ära hoida. Samal ajal ei saa hooneid renoveerida kulutusi tegemata ning oluline on tagada, et hoonete renoveerimise kulude sotsiaalne mõju, eelkõige vähekaitstud leibkondadele, oleks kontrolli all. Renoveerimislaine ei tohiks kedagi kõrvale jätta ja seda tuleks kasutada võimalusena parandada vähekaitstud **ja väikese sissetulekuga** leibkondade, **energiaostuvõimetusest mõjutatud inimeste ja sotsiaaleluruumides elavate inimeste** olukorda ning tagada õiglane üleminek kliimaneutraalsusele. Seetõttu peaksid rahalised stiimulid ja muud poliitikameetmed olema esmajärjekorras suunatud vähekaitstud **ja madala sissetulekuga** leibkondadele,

võtta vastu nõukogu soovitus õiglase kliimanetraalsusele ülemineku tagamise kohta loob ühise raamistiku ja ühise arusaama terviklikust poliitikast ja investeeringutest, mida on vaja õiglase ülemineku tagamiseks.

energiaostuvõimetusest mõjutatud inimestele, **madala sissetulekuga kinnisvaraomanikele, eakatele ja pensionäridest kinnisvaraomanikele** ja sotsiaaleluruumides elavatele inimestele ning liikmesriigid peaksid võtma meetmeid, et vältida väljatõstmist renoveerimise tõttu. Komisjoni ettepanek võtta vastu nõukogu soovitus õiglase kliimanetraalsusele ülemineku tagamise kohta loob ühise raamistiku ja ühise arusaama terviklikust poliitikast ja investeeringutest, mida on vaja õiglase ülemineku tagamiseks.

Muudatusettepanek 64

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 49

Komisjoni ettepanek

(49) Tagamaks, et võimalikud ostjad või üürnikud saaksid protsessi varases etapis arvesse võtta hoonete energiatõhusust, peaks müügiks või rentimiseks pakutavatel hoonetel või hoone osadel olema energiamärgis ning energiatõhususe klass ja see teave tuleks esitada kõikides kuulutustes. Hoone või hoone osa tulevasele ostjale või üürnikule tuleks energiamärgise kaudu anda õiget teavet hoone energiatõhususe kohta ja praktilisi nõuandeid energiatõhususe suurendamiseks. Energiamärgis peaks samuti sisaldama andmeid hoone energiavajaduse, primaarenergiatarbimise, taastuvenergia tootmise ja kasutamisest tulenevate kasvuhoonegaaside heite kohta.

Muudatusettepanek

(49) Tagamaks, et võimalikud ostjad või üürnikud saaksid protsessi varases etapis arvesse võtta hoonete energiatõhusust, peaks **ürilisel otstarbel** müügiks või rentimiseks pakutavatel hoonetel või hoone osadel olema energiamärgis ning energiatõhususe klass ja see teave tuleks esitada kõikides kuulutustes. Hoone või hoone osa tulevasele ostjale või üürnikule tuleks energiamärgise kaudu anda õiget teavet hoone energiatõhususe kohta ja praktilisi nõuandeid energiatõhususe suurendamiseks. Energiamärgis peaks samuti sisaldama andmeid hoone energiavajaduse, primaarenergiatarbimise, **kinnisvarale kehtestatud „Pay-as-you-Save“ rahastamiskava**, taastuvenergia tootmise ja kasutamisest tulenevate kasvuhoonegaaside heite kohta.

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 65

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 50

Komisjoni ettepanek

(50) Hoonefondi seiret hõlbustab digitaalsete vahendite abil kogutud andmete kättesaadavus, **mis vähendab** halduskulusid. Seetõttu tuleks luua hoonete energiatõhususe riiklikud andmebaasid ja neis sisalduv teave tuleks edastada ELi hoonefondi vaatluskeskusele.

Muudatusettepanek

(50) Hoonefondi seiret hõlbustab digitaalsete vahendite abil kogutud andmete kättesaadavus, **digitehnoloogia arendamine ja maksimeerimine, et saavutada tõhusamad, kaasavamad, juurdepääsetavamad ja keskkonnasäästlikumad lahendused: rõhutab, et selliseid tehnoloogiaid tuleks kasutada kodanike sotsiaalse heaolu parandamiseks ning need ei tohiks kaasa tuua inimeste digitaalse jälgimise loomist, vähendades seega** halduskulusid. Seetõttu tuleks luua hoonete energiatõhususe riiklikud andmebaasid ja neis sisalduv teave tuleks edastada ELi hoonefondi vaatluskeskusele.

Muudatusettepanek 66

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 51

Komisjoni ettepanek

(51) Hooned, kus asuvad riigiasutused või mida inimesed tihti külastavad, peaksid olema eeskujuks ja näitama, et nende puhul on võetud arvesse keskkonna- ja energiatõhususe aspekte, ning seetõttu tuleks kõnealuste hoonete puhul korrapäraselt väljastada energiamärgis. Avalikkust tuleks energiatõhususest paremini teavitada, pannes energiamärgised nähtavalt välja, eriti teatud suurusega hoonetes, kus asuvad riigiasutused või mida inimesed tihti külastavad, nagu linnavalitsused, koolid, kauplused ja kaubanduskeskused, selvehallid, restoranid, teatrid, pangad ja hotellid.

Muudatusettepanek

(51) Hooned, kus asuvad riigiasutused või mida inimesed tihti külastavad, peaksid olema eeskujuks ja näitama, et nende puhul on võetud arvesse keskkonna- ja energiatõhususe aspekte, ning seetõttu tuleks kõnealuste hoonete puhul korrapäraselt väljastada energiamärgis. Avalikkust tuleks energiatõhususest paremini teavitada, pannes energiamärgised nähtavalt välja, eriti teatud suurusega hoonetes, kus asuvad riigiasutused või mida inimesed tihti külastavad, nagu linnavalitsused, koolid, kauplused ja kaubanduskeskused, selvehallid, restoranid, teatrid, pangad ja hotellid. **Avaliku sektori asutuste eeskujuliku rolli tagamiseks ja kestlikkusmeetmete nähtavuse edendamiseks peaksid avaliku sektori**

hooned, millel puudub ajalooline või kultuuriline väärtus, võtma eesmärgiks päikesepaneelide paigaldamise oma hoonetele.

Selgitus

Energiasüsteemi ümberkujundamise nähtavust tuleks suurendada, kasutades eeskujuliku näitena avaliku sektori asutuste hooned.

Muudatusettepanek 67

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 51 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(51a) Liit ja selle liikmesriigid peavad võtma arvesse üldsuse valmisolekut ja suhtumist osalemisse hoonete renoveerimises.

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 68

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 53

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(53) Erialase ettevalmistusega töötajate läbiviidav kütte- ja ventilatsioonisüsteemide ja kliimaseadmete korrapärane hooldus ja ülevaatus aitab seadmeid täpsemini reguleerida vastavalt tootekirjeldusele ning tagab seeläbi keskkonna, ohutuse ja energiakasutuse seisukohast nende optimaalse toimimise. Kogu kütte-, ventilatsiooni- ja kliimaseadmete süsteemi peaks selle olulusringi jooksul, ent eriti enne selle asendamist või ajakohastamist, korrapäraselt hindama sõltumatu hindaja. Selleks et vähendada hoonete omanike ja

(53) Erialase ettevalmistusega töötajate läbiviidav kütte- ja ventilatsioonisüsteemide ja kliimaseadmete **ning elektripaigaldiste** korrapärane hooldus ja ülevaatus aitab seadmeid täpsemini reguleerida vastavalt tootekirjeldusele ning tagab seeläbi keskkonna, ohutuse ja energiakasutuse seisukohast nende optimaalse toimimise. Kogu kütte-, ventilatsiooni- ja kliimaseadmete **ning elektripaigaldiste** süsteemi peaks selle olulusringi jooksul, ent eriti enne selle asendamist või ajakohastamist, korrapäraselt hindama

üürnike halduskoormust, peaksid liikmesriigid püüdma kontrolle ja sertifitseerimist võimalikult palju ühendada.

sõltumatu hindaja, **ning see peaks toimuma tasuta üürnikele, madala sissetulekuga omanikele ning, ilma sissetulekukriteeriumeid kohaldamata, kõigile sellise kinnisvara omanikele, kelle jaoks see on nende peamine elukoht.** Selleks et vähendada hoonete omanike ja üürnike halduskoormust, peaksid liikmesriigid püüdma kontrolle ja sertifitseerimist võimalikult palju ühendada.

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel. Energiaostuvõimetus ja kõrged renoveerimiskulud, eriti haavatavate rühmade jaoks, on olulised küsimused, mida tuleks käesolevas direktiivis järjepidevalt käsitleda. Elektrisüsteemide korrapärane hooldus, kontroll ja sõltumatu hindamine tagavad keskkonna, ohutuse ja energia seisukohast optimaalse toimimise.

Muudatusettepanek 69

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 53 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(53a) Halb ventilatsioon suletud siseruumides on seotud hingamisteede infektsioonide, nagu gripi, tuberkuloosi ja rinoviiruslike põletike suurenenud levikuga. Samuti kandub ka SARS-CoV-2 suletud ruumides eriti tõhusalt edasi. Seetõttu on siseõhu kvaliteet olulisel kohal õhu kaudu levivate haiguste leviku ennetamisel. Kütte-, ventilatsiooni- ja kliimaseadmed võivad tagada hea siseõhu kvaliteedi ja vähendada haiguste levikut suletud siseruumides, suurendades õhuvahetuse kiirust, vähendades õhu taasringlust ning suurendades välisõhu kasutamist, kasutades selleks sobivaid filtriliike.

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel. Muudatusettepanekuga toetatakse ventilatsiooninõudeid, mis on juba sätestatud olemasolevas

hoonete energiatõhususe direktiivis.

Muudatusettepanek 70

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 54

Komisjoni ettepanek

(54) Ühine lähenemisviis hoonetele energiamärgise väljastamise, renoveerimispasside, nutivalmiduse näitajate ning kütte- ja kliimaseadmete ülevaatuste puhul, mida viivad läbi erialase ettevalmistusega või sertifitseeritud eksperdid, kelle sõltumatus tuleb tagada objektiivsete kriteeriumide alusel, aitab kaasa võrdsete võimaluste loomisele, mis puudutab liikmesriikide pingutusi säästa ehitussektoris energiat, ning muudab liidu kinnisvaraturul võimalike omanike või kasutajate jaoks energiatõhususe teabe läbipaistvaks. Selleks et tagada energiamärgiste, renoveerimispasside, nutivalmiduse näitajate ning kütte- ja kliimaseadmete ülevaatuste kvaliteet kogu liidus, tuleks igas liikmesriigis kehtestada sõltumatu kontrollimehhanism.

Muudatusettepanek

(54) Ühine lähenemisviis hoonetele energiamärgise väljastamise, renoveerimispasside, nutivalmiduse näitajate ning kütte-, *ventilatsiooni-* ja kliimaseadmete *ning elektripaigaldiste* ülevaatuste puhul, mida viivad läbi erialase ettevalmistusega või sertifitseeritud eksperdid, kelle sõltumatus tuleb tagada objektiivsete kriteeriumide alusel, aitab kaasa võrdsete võimaluste loomisele, mis puudutab liikmesriikide pingutusi säästa ehitussektoris energiat, ning muudab liidu kinnisvaraturul võimalike omanike või kasutajate jaoks energiatõhususe teabe läbipaistvaks. Selleks et tagada energiamärgiste, renoveerimispasside, nutivalmiduse näitajate ning kütte- ja kliimaseadmete ülevaatuste kvaliteet kogu liidus, tuleks igas liikmesriigis kehtestada sõltumatu kontrollimehhanism.

Selgitus

Ülevaatused peavad hõlmama ka elektripaigaldisi, et parandada energiatõhusust vastavalt olemasolevale standardile (IEC/HD 60364–8-1:2019). Ventilatsioon on hõlmatud artikliga 20, kuid puudub käesolevas põhjenduses.

Muudatusettepanek 71

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 57

Komisjoni ettepanek

(57) Et teostada hoonete energiatõhususe parandamise eesmärki, tuleb komisjonile delegeerida õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga

Muudatusettepanek

(57) Et teostada hoonete energiatõhususe parandamise eesmärki, tuleb komisjonile delegeerida õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga

290 vastu õigusakte, et kohandada I lisas sätestatud üldraamistiku teatavaid osasid tehnika arenguga, ning kehtestada meetodikaraamistik energiatõhususe miinimumnõuete kulutõhusate tasemete arvutamiseks, seoses nende lävendite kohandamisega heitevabade hoonete jaoks ja olelusringi globaalse soojendamise potentsiaali arvutusmeetodikaga Euroopa ühtse renoveerimispasside raamistiku arendamise osas ning liidu skeemi osas hoonete nutivalmiduse hindamiseks. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes⁴¹ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

⁴¹ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

Muudatusettepanek 72

Ettepanek võtta vastu direktiiv Põhjendus 58

Komisjoni ettepanek

(58) Selleks et tagada käesoleva direktiivi sätete tõhus rakendamine, toetab komisjon liikmesriike mitmesuguste vahendite kaudu, nagu tehnilise toe rahastamisvahend,⁴² mis pakub kohandatud tehnilist oskusteavet, et kavandada ja

290 vastu õigusakte, et kohandada I lisas sätestatud üldraamistiku teatavaid osasid tehnika arenguga, ning kehtestada meetodikaraamistik energiatõhususe miinimumnõuete kulutõhusate tasemete arvutamiseks, seoses nende lävendite kohandamisega heitevabade hoonete jaoks ja olelusringi globaalse soojendamise potentsiaali arvutusmeetodikaga Euroopa ühtse renoveerimispasside raamistiku arendamise osas ning liidu skeemi osas hoonete nutivalmiduse hindamiseks, ***samuti „Pay-as-you-Save“ rahastamiskavadele mõeldud standardite heakskiitmiseks***. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes⁴¹ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

⁴¹ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

Muudatusettepanek

(58) Selleks et tagada käesoleva direktiivi sätete tõhus rakendamine, toetab komisjon liikmesriike mitmesuguste vahendite kaudu, nagu tehnilise toe rahastamisvahend,⁴² mis pakub kohandatud tehnilist oskusteavet, et kavandada ja

rakendada reforme, sealhulgas neid, mille eesmärk on suurendada elu- ja mitteeluhoonete iga-aastast energiatõhusaks renoveerimise määra **2030. aastaks** ning edendada põhjalikku energiatõhusaks renoveerimist. Tehniline abi on seotud näiteks haldussuutlikkuse suurendamisega, poliitika väljatöötamise ja rakendamise toetamisega ning asjakohaste parimate tavade jagamisega.

⁴² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/240, millega luuakse tehnilise toe instrument (ELT L 57, 18.2.2021, lk 1).

rakendada reforme, sealhulgas neid, mille eesmärk on suurendada elu- ja mitteeluhoonete iga-aastast energiatõhusaks renoveerimise määra **alates 2025. aastast vähemalt 3 %-ni** ning edendada põhjalikku energiatõhusaks renoveerimist. Tehniline abi on seotud näiteks haldussuutlikkuse suurendamisega, poliitika väljatöötamise ja rakendamise toetamisega ning asjakohaste parimate tavade jagamisega. **Liikmesriigid peaksid tagama tehnilise abi kättesaadavuse madala sissetulekuga leibkondadele.**

⁴² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/240, millega luuakse tehnilise toe instrument (ELT L 57, 18.2.2021, lk 1).

Selgitus

Selleks et säilitada kooskõla pikaajalise 2050. aasta eesmärgiga saavutada ELis netonullheide, peab ehitussektor suurendama oma eesmärke, suurendades iga-aastast renoveerimismäära vähemalt 3 %-ni.

Muudatusettepanek 73

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 1 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Käesoleva direktiiviga edendatakse liidu piires hoonete energiatõhusust ja hoonete kasvuhoonegaaside heite vähendamist eesmärgiga muuta hoonefond 2050. aastaks heitevabaks, võttes arvesse väliskliimat ja kohalikke tingimusi ning ruumide sisekliima nõudeid ja kulutasuvust.

Muudatusettepanek

1. Käesoleva direktiiviga edendatakse liidu piires hoonete energiatõhusust ja hoonete kasvuhoonegaaside heite vähendamist eesmärgiga muuta hoonefond **hiljemalt 2050. aastaks heitevabaks ning arukamaks ja kestlikumaks**, võttes arvesse väliskliimat ja kohalikke tingimusi ning ruumide sisekliima nõudeid, **siseruumide keskkonnakvaliteeti, sotsiaal- majanduslikku mõju** ja kulutasuvust.

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 74

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 1 – lõige 2 – punkt f

Komisjoni ettepanek

f) riiklikud hoonete renoveerimise kavad;

Muudatusettepanek

f) riiklikud hoonete renoveerimise kavad ***nii avaliku kui ka erasektori hoonete jaoks, mis peaksid sisaldama ringmajanduse meetmeid, millega parandatakse hoonete peamisi komponente, nagu fassaadid ja katus;***

Muudatusettepanek 75

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 1 – lõige 2 – punkt f a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

fa) fossiilkütuste kasutamise järkjärguline lõpetamine hoone tehnosüsteemides;

Muudatusettepanek 76

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 1 – lõige 2 – punkt g

Komisjoni ettepanek

g) säästev liikuvustaristu hoonetes ja nende kõrval; ning

Muudatusettepanek

g) säästev ***ja aktiivne*** liikuvustaristu hoonetes ja nende kõrval; ning

Muudatusettepanek 77

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 1 – lõige 2 – punkt h a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ha) arukad ja kestlikud hooned digipöörde ja kestliku ülemineku

eesmärkide saavutamiseks;

Muudatusettepanek 78

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 1 – lõige 2 – punkt k a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**ka) miinimumnõuded
elektrivõrkudele, et tagada tõhusus ja
suutlikkus hoonete renoveerimise
meetmeid tõhusalt rakendada.**

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 79

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 2**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. „heitevaba hoone“ – I lisa kohaselt kindlaks määratud väga suure energiatõhususega hoone, millele siiski vajalik väga väike energiakogus on täielikult kaetud taastuvatest energiaallikatest toodetud energiaga, mis on toodetud kohapeal või saadud taastuenergiakogukonnast direktiivi (EL) 2018/2001 [muudetud taastuenergia direktiiv] tähenduses või kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemist vastavalt III lisas esitatud nõuetele;

2. „heitevaba hoone“ – I lisa kohaselt kindlaks määratud väga suure energiatõhususega hoone, millele siiski vajalik väga väike energiakogus on täielikult kaetud taastuvatest energiaallikatest toodetud energiaga, mis on toodetud kohapeal või saadud taastuenergiakogukonnast direktiivi (EL) 2018/2001 [muudetud taastuenergia direktiiv] tähenduses, või **tõhusast saadud taastuv- ja heitsoojusenergiaga või direktiivi (EL) 2018/2001 [muudetud taastuenergia direktiiv] kohaselt sertifitseeritud subsidiaarselt jaotatavatest võrgupõhistest taastuenergiaallikatest** vastavalt III lisas esitatud nõuetele **või kohapeal salvestatud energiaga;**

Muudatusettepanek 80

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 3

Komisjoni ettepanek

3. „liginullenergiahoone“ – hoone, mille I lisa kohaselt määratud energiatõhusus on väga suur ja mitte väiksem kui 2023. aastal liikmesriikide poolt vastavalt artikli 6 lõikele 2 esitatud kulutõhus tase ning kus nullilähedane või väga väike nõutava energia kogus pärineb väga olulisel määral taastuvatest energiaallikatest, sealhulgas kohapeal või ***lähiümbruses*** taastuvatest energiaallikatest toodetud energiast;

Muudatusettepanek

3. „liginullenergiahoone“ – hoone, mille I lisa kohaselt määratud energiatõhusus on väga suur ja mitte väiksem kui 2023. aastal liikmesriikide poolt vastavalt artikli 6 lõikele 2 esitatud kulutõhus tase ning kus nullilähedane või väga väike nõutava energia kogus pärineb väga olulisel määral taastuvatest energiaallikatest, sealhulgas kohapeal, ***lähiümbruses*** või ***tõhusast kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemist vastavalt III lisas sätestatud nõuetele*** taastuvatest energiaallikatest toodetud ***energiast, või subsidiaarselt kooskõlas direktiiviga (EL) 2018/2001 [muudetud taastuvenergia direktiiv] sertifitseeritud võrgust toodetud energiast, või kohapeal salvestatud energiast***;

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 81

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 4

Komisjoni ettepanek

4. „energiatõhususe miinimumstandardid“ – eeskirjad, millega nõutakse olemasolevatelt hoonetelt energiatõhususe nõude täitmist hoonefondi ulatusliku rekonstrueerimise kava osana või käivituspunktiks oleva turutoimingu korral (müük või rent) teatava aja jooksul või kindlaks kuupäevaks, käivitades seeläbi olemasolevate hoonete renoveerimise;

Muudatusettepanek

4. „energiatõhususe miinimumstandardid“ – eeskirjad, millega nõutakse olemasolevatelt hoonetelt energiatõhususe nõude täitmist hoonefondi ulatusliku rekonstrueerimise kava osana või käivituspunktiks oleva turutoimingu korral (müük või rent) teatava aja jooksul või kindlaks kuupäevaks, käivitades seeläbi olemasolevate hoonete renoveerimise, ***mille puhul järgitakse juuesti sõnastatud***

*energiatõhususe direktiivis] määratletud
energiatõhususe esikohale
seadmise põhimõtet;*

Muudatusettepanek 82

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 4 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*4a. „uus Euroopa Bauhaus“ –
liitumine Euroopa renoveerimislainega
esialgses etapis, kasutades ära
uuenduslikke lahendusi, mida projekt
pakub meie hoonefondi põhjalikuks
renoveerimiseks, minnes kaugemale
energiatõhususest, juurdepääsetavusest ja
turvalisusest, saavutades hoonefondi
tõeliselt tervikliku ja kvaliteetse
renoveerimise, mille puhul võetakse
arvesse objekti eripära ja ümbritsevat
naabrust, austades kestlikkust, esteetikat
ja kaasatust;*

Muudatusettepanek 83

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 6**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

6. „hoone tehnosüsteem“ – tehnilised seadmed, mida kasutatakse hoone või hoone osa kütmiseks, jahutamiseks, ventileerimiseks, tarbevee soojendamiseks, sisseehitatud valgustuse jaoks, automatiseerimiseks ja juhtimiseks **ning** kohapeal taastuenergia tootmiseks ja **salvestamiseks**, või selliste süsteemide kogum, sealhulgas taastuvatest energiaallikatest pärit energiat kasutavad süsteemid;

6. „hoone tehnosüsteem“ – tehnilised seadmed, mida kasutatakse hoone või hoone osa kütmiseks, jahutamiseks, ventileerimiseks, **siseõhu kvaliteediks**, tarbevee soojendamiseks, sisseehitatud valgustuse jaoks, automatiseerimiseks ja juhtimiseks, **päikese varjamiseks, elektripaigaldiste jaoks, elektripaigaldiste seireks, elektrisõidukite kahesuunaliste laadimisjaamade jaoks, kui see on majanduslikult teostatav**, kohapeal taastuenergia tootmiseks, **sealhulgas katusele paigaldatavate päikesepaneelide abil, salvestamiseks, lähiümbruses**

taastuvatest energiaallikatest toodetud energia jaoks, mida saab kasutada hoones kohapeal ja mida hinnatakse spetsiaalse ühenduse kaudu energiatootmisallikaga, heitsoojuse taaskasutussüsteemi jaoks, või selliste süsteemide kogum, sealhulgas taastuvatest energiaallikatest pärit energiat kasutavad süsteemid;

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 84

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 8

Komisjoni ettepanek

8. „hoone energiatõhusus“ – hoone tüüpilise kasutusega seotud energianõudluse rahuldamiseks vajalik arvutuslik või arvestiga mõõdetud energia hulk, mis hõlmab muu hulgas kütmiseks, jahutuseks, ventilatsiooniks, vee soojendamiseks ja *valgustuseks* tarbitavat energiat;

Muudatusettepanek

8. „hoone energiatõhusus“ – hoone tüüpilise kasutusega seotud energianõudluse rahuldamiseks vajalik arvutuslik või arvestiga mõõdetud energia hulk, mis hõlmab muu hulgas kütmiseks, jahutuseks, ventilatsiooniks, vee soojendamiseks, *valgustuseks* ja *hoone tehnosüsteemide jaoks* tarbitavat energiat;

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 85

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 9 a (uus)

Komisjoni ettepanek

9a. „arvestiga mõõdetud“ – energia mõõtmine asjakohase seadme, energiamõõtja, võimsuse mõõtja, võimsuse mõõtmise ja seire seadme või elektriarvesti abil;

Muudatusettepanek

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 86

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 11

Komisjoni ettepanek

11. „taastuva primaarenergia tegur“ – kohapealsest, lähedal asuvast või kaugest energiaallikast toodetud taastuvenergia, mida tarnitakse konkreetse energiakandja kaudu (sealhulgas tarnitud energia ja arvutatud energia üldkulud kasutuskohtadesse tarnimisel) jagatuna tarnitud energiahulgaga;

Muudatusettepanek

11. „taastuva primaarenergia tegur“ – kohapealsest, lähedal asuvast või kaugest energiaallikast toodetud taastuvenergia, mida tarnitakse konkreetse energiakandja kaudu (sealhulgas tarnitud energia ja arvutatud energia üldkulud kasutuskohtadesse tarnimisel) jagatuna tarnitud energiahulgaga, ***sealhulgas katusele paigaldatud päikesepaneelid***;

Muudatusettepanek 87

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 13

Komisjoni ettepanek

13. „taastuvatest energiaallikatest toodetud energia“– energia, mis on toodetud taastuvatest ***mittefossiilsetest allikatest, nimelt tuuleenergia, päikeseenergia (päikesesoojus ja päikesekiirgusest toodetud elektrienergia), ja geotermiline energia, ümbritseva keskkonna energia, loodete, lainete ning muu ookeanienergia, hüdroenergia, biomass, prügilagaas, reoveepuhasti gaas ja biogaas***;

Muudatusettepanek

13. „taastuvatest energiaallikatest toodetud energia“– energia, mis on toodetud taastuvatest ***energiaallikatest vastavalt direktiivile (EL).../... [muudetud taastuvenergia direktiiv]***;

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 88

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 18**

Komisjoni ettepanek

18. „renoveerimispass“ – dokument, milles esitatakse mitmest etapist koosnev kohandatud tegevuskava konkreetse hoone renoveerimiseks, millega parandatakse oluliselt hoone energiatõhusust;

Muudatusettepanek

18. „renoveerimispass“ – dokument, milles esitatakse **ühest või** mitmest etapist koosnev kohandatud tegevuskava konkreetse hoone renoveerimiseks, millega parandatakse oluliselt hoone energiatõhusust **ja selle siseruumide keskkonnakvaliteeti**;

Muudatusettepanek 89

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 19 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

19. „põhjalik renoveerimine“ – renoveerimine, **millega muudetakse** hoone **või** hoone **osa**

Muudatusettepanek

19. „põhjalik renoveerimine“ – renoveerimine, **mille puhul keskendutakse järgmistele olulistele elementidele: seinte isolatsioon, katuse isolatsioon, madala põranda isolatsioon, väliste tiseritoodete asendamine, õhukindlus, auru läbilaskvus, külmasildade kõrvaldamine, ventilatsiooni- ja kütte-/jahutussüsteemid ning** hoone **automatiseerimine. Nende elementidega tegelemine tagaks seega tervisliku keskkonnaga siseõhu kvaliteedi, mittepatogeense keskkonna ning elanike mugavuse suvel ja talvel läbipaistvate teabevahenditega, mille abil hoone kasutaja hindab nende tegelikku energiatõhusust:**

Muudatusettepanek 90

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 19 – alapunkt a**

Komisjoni ettepanek

a) enne 1. jaanuari **2030** liginullenergiahooneks, või

Muudatusettepanek

a) enne 1. jaanuari **2028** liginullenergiahooneks, või

Muudatusettepanek 91

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 19 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

b) alates 1. jaanuarist **2030**
heitevabaks hooneks;

Muudatusettepanek

b) alates 1. jaanuarist **2028**
heitevabaks hooneks;

Muudatusettepanek 92

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 19 – alapunkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ba) parandab terviklikult siseruumide keskkonnakvaliteeti ning tagab tervisliku siseõhu kvaliteedi, mittepatogeense keskkonna ja elanikele vajaliku mugavuse suvel ja talvel, pöörates erilist tähelepanu hoonete kaitsele kuuma eest suvel;

Muudatusettepanek 93

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 20

Komisjoni ettepanek

20. „etapiviisiline põhjalik renoveerimine“ – mitmes etapis teostatav põhjalik renoveerimine, mis toimub vastavalt artiklile 10 renoveerimispassis sätestatud etappide kohaselt;

Muudatusettepanek

20. „etapiviisiline põhjalik renoveerimine“ – mitmes etapis teostatav põhjalik renoveerimine, mis toimub vastavalt artiklile 10 renoveerimispassis sätestatud etappide kohaselt ***ning võib hõlmata hübriidsete soojuspumpade kasutamist, kui muid teostatavaid fossiilkütustevabu lahendusi ei ole;***

Muudatusettepanek 94

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 20 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

20a. „üheetapiline põhjalik renoveerimine“ – ühes etapis teostatav põhjalik renoveerimine, mis toimub vastavalt artiklile 10 renoveerimispassis sätestatud eesmärkide ja nõuetekohase üksikasjaliku ehitusprojekti kohaselt;

Muudatusettepanek 95

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 21 – alapunkt 2**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Liikmesriigid võivad valida, kas nad kohaldavad valikut a või **b**;

Liikmesriigid võivad valida, kas nad kohaldavad valikut a, **b** või **mõlemat**;

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 96

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 23**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

23. „olelusringi jooksul tekkivad kasvuhoonegaaside heitkogused“ – hoonega seotud kasvuhoonegaaside koguheide selle olelusringi kõigil etappidel: alates „hällist“ (hoone ehitamiseks kasutatavate toorainete kaevandamine), materjali tootmisel ja töötlemisel ning hoone kasutusaja jooksul kuni „**hauani**“ (hoone lammutamine ja korduskasutamine, ringlussevõtt, muu taaskasutamine ja hoone materjalide kõrvaldamine);

23. „olelusringi jooksul tekkivad kasvuhoonegaaside heitkogused“ – hoonega seotud kasvuhoonegaaside koguheide selle olelusringi kõigil etappidel, **materjalid, mida kasutati kohapeal või kaugemal asuvates parkimiskohtades, võttes arvesse ka korduskasutamisest ja ringlussevõtmisest saadavat kasu olelusringi lõpus**: alates „hällist“ (hoone ehitamiseks kasutatavate toorainete kaevandamine), materjali tootmisel ja töötlemisel ning hoone kasutusaja jooksul kuni „**olelusringi lõpuni**“ (hoone lammutamine ja korduskasutamine, ringlussevõtt, muu

taaskasutamine ja hoone materjalide kõrvaldamine);

Muudatusettepanek 97

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 24

Komisjoni ettepanek

24. „olelusringi globaalse soojendamise potentsiaal (GWP)“ – näitaja, mis mõõdab hoone globaalse soojendamise potentsiaali **kogu** olelusringi jooksul;

Muudatusettepanek

24. „olelusringi globaalse soojendamise potentsiaal (GWP)“ – näitaja, mis mõõdab hoone globaalse soojendamise potentsiaali **terve** olelusringi jooksul;

Muudatusettepanek 98

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 26

Komisjoni ettepanek

26. „energiaostuvõimetus“ – [uuesti sõnastatud energiatõhususe **direktiivi]** artikli 2 punktis 49 määratletud energiaostuvõimetus;

Muudatusettepanek

26. „energiaostuvõimetus“ – [uuesti sõnastatud energiatõhususe **direktiivis]** sätestatud energiaostuvõimetus;

Muudatusettepanek 99

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 26 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

26a. „siseruumide keskkonnakvaliteet“ – **parameetrite kogum, sealhulgas siseõhu kvaliteet, soojusmugavus, valgustus, niisked tingimused ja akustilised näitajad, mille eesmärk on parandada elanike tervist ja heaolu, nagu on kirjeldatud standardites EN 16798–1 ja EN 16516, ning standarditud kohapealsed katsemeetodid, kui need on olemas, et tagada tervislik sisekliima;**

Muudatusettepanek 100

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 27

Komisjoni ettepanek

27. „vähekaitstud leibkonnad“ – **energiaostuvõimetud** leibkonnad või sellised leibkonnad (sealhulgas keskmise sissetulekuga leibkondade väiksema sissetulekuga osa), kelle energiakulud on eriti suured ja kellel puuduvad vahendid nende kasutuses oleva hoone renoveerimiseks;

Muudatusettepanek

27. „vähekaitstud leibkonnad“ – **energiaostuvõimetuse ohus** leibkonnad või sellised leibkonnad (sealhulgas keskmise sissetulekuga leibkondade väiksema sissetulekuga osa), kelle energiakulud on eriti suured ja kellel puuduvad vahendid nende kasutuses oleva hoone renoveerimiseks, **nagu on kindlaks määratud [uuesti sõnastatud energiatõhususe direktiivi] artikli 8 lõike 3 näitajate alusel;**

Muudatusettepanek 101

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 27 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

27a. „looduspõhised lahendused“ – **hooneid ümbritseva avaliku ruumi hea kasutamise ja kohandamise terviklik tugevdamine kooskõlas põhjendusega 8;**

Muudatusettepanek 102

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 29

Komisjoni ettepanek

29. „energiamärgis“ – liikmesriigi või selle määratud juriidilise isiku tunnustatud sertifikaat, millel on märgitud hoone või hoone osa energiatõhusus, arvatuna vastavalt artikli 4 kohaselt vastu võetud meetoodikale;

Muudatusettepanek

29. „energiamärgis“ – liikmesriigi või selle määratud juriidilise isiku tunnustatud sertifikaat, millel on märgitud hoone või hoone osa energiatõhusus, arvatuna vastavalt artikli 4 kohaselt vastu võetud meetoodikale, **ning soovitud energiatõhususe ja globaalse soojenemise potentsiaali parandamiseks;**

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 103

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 31 – alapunkt a – alapunkt iii

Komisjoni ettepanek

iii) hooldus- ja käituskulusid, sh energiakulu, võttes arvesse kasvuhoonegaaside heitkoguste maksumust;

Muudatusettepanek

iii) hooldus- ja käituskulusid, sh energiakulu **hoone terve olelusringi jooksul**, võttes arvesse kasvuhoonegaaside heitkoguste maksumust, **samuti kulusid, mis on seotud materjalide ja protsessidega, mis on vajalikud hoone hooldamiseks kasutamise ajal, näiteks renoveerimisega**;

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 104

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 31 – alapunkt a – alapunkt iv

Komisjoni ettepanek

iv) energiakasutuse välismõjusid keskkonnale ja tervisele;

Muudatusettepanek

iv) energiakasutuse välismõjusid keskkonnale ja tervisele **ning siseruumide keskkonnakvaliteedi nõuete täitmise kulusid**;

Selgitus

Vajalik teksti sisemise loogika seisukohast.

Muudatusettepanek 105

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 31 – alapunkt a – alapunkt v

Komisjoni ettepanek

v) kui see on asjakohane kohapeal toodetud energiast saadud tulu;

Muudatusettepanek

v) kui see on asjakohane, kohapeal toodetud energiast saadud tulu, **ja sääst, mis tuleneb siseruumide keskkonnakvaliteedi nõuete täitmisest;**

Selgitus

Vajalik teksti sisemise loogika seisukohast.

Muudatusettepanek 106

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 36 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

36a. „digitaalselt ühendatud laadimispunkt“ – laadimispunkt, mis suudab reaajas saata ja vastu võtta teavet, suhelda elektrivõrgu ja elektrisõidukiga kahesuunaliselt ning mida saab kaugjälgida ja -juhtida, sealhulgas laadimiskorra alustamiseks ja lõpetamiseks ning elektrivoogude mõõtmiseks;

Selgitus

Mõistete ühtlustamise tagamiseks hoonete energiatõhususe direktiivi, alternatiivkütuste taristu määruse ja taastuvenergia direktiivi ettepanekute vahel.

Muudatusettepanek 107

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 37**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

37. „hoone digitaalne logiraamat“ – ühine andmekogu, kuhu kantakse kõik asjakohased hoone andmed, sealhulgas energiatõhususega seotud andmed, nagu

37. „hoone digitaalne logiraamat“ – ühine andmekogu, kuhu kantakse kõik asjakohased hoone andmed, sealhulgas **siseruumide keskkonnakvaliteedi**

energiamärgised, renoveerimispassid ja nutivalmiduse näitajad, mis hõlbustab teadlike otsuste tegemist ja teabe jagamist ehitussektoris hoonete omanike ja kasutajate, finantsasutuste ja avaliku sektori asutuste vahel;

energiatõhususega seotud andmed, nagu energiamärgised, renoveerimispassid ja nutivalmiduse näitajad, mis hõlbustab teadlike otsuste tegemist ja teabe jagamist ehitussektoris hoonete omanike ja kasutajate, finantsasutuste ja avaliku sektori asutuste vahel;

Muudatusettepanek 108

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 37 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

37a. „jalgratta parkimiskoht“ – ühele jalgrattale ette nähtud ruum;

Muudatusettepanek 109

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 40 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

40. „soojusgeneraator“ – see osa küttesüsteemist, milles toodetakse I lisas nimetatud kasutuste jaoks kasulikku soojust ühel või mitmel järgmisel viisil:

40. „soojusgeneraator“ – see osa küttesüsteemist, milles toodetakse **või seotakse** I lisas nimetatud kasutuste jaoks kasulikku soojust ühel või mitmel järgmisel viisil:

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 110

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 40 – alapunkt c**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c) soojuse sidumine ümbritsevast õhust, ventilatsioonisüsteemist väljuvast õhust või veest või maasoojusallikast

(c) soojuse sidumine ümbritsevast **keskkonnast ning hoone või hoone osa seest, õhust, sealhulgas**

soojuspumba abil;

ventilatsioonisüsteemist väljuvast õhust, või veest, **sealhulgas heitveest ja soojast olmeveest**, või maasoojusallikast, **sealhulgas** soojuspumba **kasutamise** abil;

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 111

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 40 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

40a. „elektripaigaldis“ – süsteem, mis koosneb kõigist püsikomponentidest – näiteks jaotuskilbid, kaablid, maandusseadmed, pistikupesad, lülitid ja valgustid –, mille eesmärk on jaotada hoones elektrienergiat kõigisse kasutuskohtadesse või edastada kohapeal toodetud elektrienergiat;

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 112

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 40 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

40b. „heitsoojuse tagastus“ – seade või süsteem, mida kasutatakse energia sidumiseks ja ülekandmiseks hoonete või hoone osade siseruumides ning mis võimaldab seda energiat kasutada;

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 113

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 41 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**41a. „„Pay-as-you-Save“
rahastamiskava“ – laenukava, mis on ette
nähtud ainult või üksnes energiatõhususe
parandamiseks, millega tagatakse, et
laenu tagasimaksmise kulu ei ületa kuu
või aasta keskmist energiasäästu, et
tagada ja hõlbustada Euroopa
Parlamendi ja nõukogu määruse (EL)
2021/1119 (Euroopa kliimamäärus)
rakendamist;**

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 114

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 42 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**42a. „soojuspump“ – masin, seade või
käitis, mis edastab soojust
allikast/neeldajast, näiteks õhust, veest või
maapinnast, või hoonetest
allikasse/neeldajasse või hoonetesse kütte,
jahutuse või sooja tarbevee saamiseks;**

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 115

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 49 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

49. „taastuvatest energiaallikatest toodetud energia“ – taastuvatest energiaallikatest toodetud energia, mis on toodetud hinnatava hoone kohalikus või piirkondlikus ümbruses ja mis vastab kõigile järgmistele tingimustele:

Muudatusettepanek

49. „taastuvatest energiaallikatest toodetud energia“ – taastuvatest energiaallikatest toodetud energia, mis on toodetud hinnatava hoone kohalikus või piirkondlikus ümbruses, ***sealhulgas katusele paigaldatud päikesepaneelidest***, ja mis vastab kõigile järgmistele tingimustele:

Muudatusettepanek 116

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 50**

Komisjoni ettepanek

50. „hoonete energiatõhususe teenused“ – sellised teenused nagu küte, jahutus, ventilatsioon, soe tarbevesi ja valgustus ning muud teenused, mille energiatarbimist võetakse arvesse hoonete energiatõhususe hindamisel;

Muudatusettepanek

50. „hoonete energiatõhususe teenused“ – sellised teenused, ***mille eesmärk on täiustada süsteemi kasutuse optimeerimist***, nagu küte, jahutus, ventilatsioon, soe tarbevesi ja valgustus ning muud teenused, mille ***parendatud*** energiatarbimist võetakse arvesse hoonete energiatõhususe hindamisel;

Muudatusettepanek 117

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 53**

Komisjoni ettepanek

53. „omatarbeks kasutatav“ – see osa kohapeal või läheduses toodetud taastuenergiast, mida kasutatakse kohapealsetes tehnilistes süsteemides hoone energiatõhususe teenuste jaoks;

Muudatusettepanek

53. „omatarbeks kasutatav“ – see osa kohapeal või läheduses toodetud taastuenergiast, mida kasutatakse kohapealsetes tehnilistes süsteemides hoone energiatõhususe teenuste jaoks, ***sealhulgas katusele paigaldatud päikesepaneelid***;

Muudatusettepanek 118

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 57 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

57a. „ringluse meetmed“ – meetmed, mille eesmärk on vähendada uute materjalide vajadust ja kaevandamist, vähendades nõudlust uute materjalide järele, ümbermõtestades, parandades, korduskasutades, uut kasutusotstarvet andes ja kasutatud materjale ringlusse võttes ning pikendades toodete ja ehitiste kasutusiga.

Muudatusettepanek 119

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 1 – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Iga liikmesriik koostab riikliku hoonete renoveerimise kava nii avaliku kui ka erasektori elu- ja mitteeluhoonete renoveerimise tagamiseks kogu riigis, et saavutada 2050. aastaks väga energiatõhus ja vähese CO₂ heitega hoonefond, eesmärgiga muuta olemasolevad hooned heitevabaks.

Iga liikmesriik koostab riikliku hoonete renoveerimise kava, **et toetada iga-aastase põhjaliku renoveerimise määra, sealhulgas etapiviisilise põhjaliku renoveerimise määra saavutamist, milleks on vähemalt 2,5 % või keskmiselt vähemalt 2,5 % aastas, kooskõlas komisjoni 14. oktoobri 2020. aasta teatisega „Euroopa renoveerimislaine – keskkonnahoidlikumad hooned, uued töökohad, parem elujärg“*** **renoveerimislainel*** nii avaliku kui ka erasektori elu- ja mitteeluhoonete renoveerimise tagamiseks kogu riigis, et saavutada 2050. aastaks väga energiatõhus ja vähese CO₂ heitega hoonefond, eesmärgiga muuta olemasolevad hooned heitevabaks **ning kui see on tehniliselt teostatav, positiivseteks energiahooneteks kulutõhusal viisil. Hoonete renoveerimise kavas esitatakse suuremad eesmärgid igaks järgmiseks järjestikuseks ajavahemikuks kava ajakavas, mis põhineb suuremal majanduslikul suutlikkusel põhjalikuks renoveerimiseks, seades eesmärgiks, et**

ajavahemikul kuni 2050. aastani oleks täieliku renoveerimise keskmine määr 3 % või rohkem. Kavaga tagatakse, et väikese majandusliku väärtusega eluhoonete renoveerimine on taskukohane, näiteks ei ületa see poolt hoone või hoone osa väärtusest neid hooneid kasutavate leibkondade jaoks. Enne riikliku kava koostamist auditeerivad iga liikmesriik ja liidu institutsioonid hoonefondi, sealhulgas energiatõhususe heitkoguseid ja muid keskkonnanäitajaid;

** COM(2020) 662 final.*

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 120

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 1 – lõik 2 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

Iga hoonete renoveerimise kava hõlmab järgmist:

Muudatusettepanek

Iga hoonete renoveerimise kava **viiakse kooskõlla energiatõhususe esikohale seadmise põhimõttega, nagu on määratletud määruses (EL) 2018/1999 ja sätestatud direktiivis [uuesti sõnastatud energiatõhususe direktiiv], ning see hõlmab järgmist:**

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 121

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 1 – lõik 2 – punkt c**

Komisjoni ettepanek

c) ülevaade rakendatud ja kavandatud poliitikasuundadest ja meetmetest, millega toetatakse tegevuskava rakendamist vastavalt punktile b, **ning**

Muudatusettepanek

c) ülevaade rakendatud ja kavandatud poliitikasuundadest ja meetmetest, millega toetatakse tegevuskava rakendamist vastavalt punktile b, **sealhulgas meetmed hoonete komponentide üldise keskkonnajalajälje vähendamiseks ning kestlike, sekundaarsete, kohalikul tasandil hangitud ehitus- ja renoveerimistoodete kasutamise edendamiseks, ning**

Muudatusettepanek 122

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 1 – lõik 2 – punkt d**

Komisjoni ettepanek

d) ülevaade hoonete renoveerimise kava rakendamiseks vajalikest **investeeringutest**, rahastamisallikatest ja meetmetest ning hoonete renoveerimiseks ette nähtud haldusressurssidest.

Muudatusettepanek

d) ülevaade **tervikliku** hoonete renoveerimise kava rakendamiseks vajalikest **investeeringuvajadustest, riiklikus kavas iga hooneliigi jaoks ette nähtud** rahastamisallikatest ja meetmetest **ning kasutatud finantsmudelitest, eelkõige kui kaasatud on ettevõtjad**, ning hoonete renoveerimiseks ette nähtud haldusressurssidest.

Muudatusettepanek 123

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 1 – lõik 2 – punkt d a (uus)**

Komisjoni ettepanek

da) elektrivõrkude miinimumnõuded, et tagada tõhusus ja suutlikkus hoonete renoveerimise meetmeid tõhusalt rakendada;

Muudatusettepanek

Muudatusettepanek 124

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 1 – lõik 2 – punkt d b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

db) üksikasjalik ülevaade kasutuseta hoonete osakaalust kokku, arvust ja asukohast ning vabast kinnisvarast üldkasutatavates hoonetes ja riikliku strateegia kavand selliste kinnisasjade omanike täieõiguslikuks osalemiseks hoonete renoveerimise meetmetes.

Muudatusettepanek 125

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 1 – lõik 2 – punkt d c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

dc) töötajate ümber- ja täiendusõpe, eelkõige hoonete renoveerimisega seotud töökohtadel, sealhulgas kestlikud töömeetodid;

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 126

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 1 – lõik 3**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Punktis b osutatud tegevuskava sisaldab 2030., 2040. ja 2050. aastaks püstitatud riiklike eesmärgede iga-aastase hoonete energiatõhusaks renoveerimise määra, riikliku hoonefondi primaarenergia tarbimise ja lõppenergia tarbimise ning kasutamise tulenevate kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise kohta; konkreetseid **ajakavasid**, mille järgi hoonetel peab 2040. ja 2050. aastaks olema artikli 9 lõike 1

Punktis b osutatud tegevuskava sisaldab 2030., 2040. ja 2050. aastaks püstitatud riiklike eesmärgede iga-aastase hoonete energiatõhusaks renoveerimise määra, riikliku hoonefondi primaarenergia tarbimise ja lõppenergia tarbimise ning kasutamise tulenevate kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise, **taastuvenergia osakaalu, kütmiseks kasutatavatele fossiilkütustele antava rahalise toetuse järkjärgulise**

kohaselt ette nähtust kõrgem energiatõhususe klass vastavalt kavale, mille abil muuta riiklik hoonefond heitevabaks; tõendus põhine hinnang eeldatava energiasäästu ja laiema kasu kohta; hinnang selle kohta, kuidas hoonete renoveerimise kava aitab saavutada asjaomase liikmesriigi siduvat riiklikku kasvuhoonegaaside heitkogusega seotud eesmärki vastavalt määrusele (EL) .../... [jõupingutuste jagamise määrus (läbi vaadatud)], liidu energiatõhususe eesmärke vastavalt direktiivile (EL) .../.... [energiatõhususe direktiiv (uuesti sõnastatud)], liidu taastuvenergia eesmärke, sealhulgas soovituslikku eesmärki taastuvatest energiaallikatest toodetud energia osakaalu suurendamiseks ehitussektoris vastavalt direktiivile (EL) 2018/2001 [taastuvenergia direktiiv (muudetud)], ning liidu 2030. aasta kliimaeesmärki ja 2050. aasta kliimaneutraalsuse eesmärki vastavalt määrusele (EL) 2021/1119.

kaotamise kohta **2024. aastaks**; konkreetseid **vahe-eesmärke**, mille järgi hoonetel peab 2040. ja 2050. aastaks olema artikli 9 lõike 1 kohaselt ette nähtust kõrgem energiatõhususe klass vastavalt kavale, mille abil muuta riiklik hoonefond heitevabaks; tõendus põhine hinnang eeldatava energiasäästu ja laiema kasu kohta; **näiteks see, mis on seotud tervise ja siseõhu kvaliteediga**; hinnang selle kohta, kuidas hoonete renoveerimise kava aitab saavutada asjaomase liikmesriigi siduvat riiklikku kasvuhoonegaaside heitkogusega seotud eesmärki vastavalt määrusele (EL) .../... [jõupingutuste jagamise määrus (läbi vaadatud)], liidu energiatõhususe eesmärke vastavalt direktiivile (EL) .../.... [energiatõhususe direktiiv (uuesti sõnastatud)], liidu taastuvenergia eesmärke, sealhulgas soovituslikku eesmärki taastuvatest energiaallikatest toodetud energia osakaalu suurendamiseks ehitussektoris vastavalt direktiivile (EL) 2018/2001 [taastuvenergia direktiiv (muudetud)], ning liidu 2030. aasta kliimaeesmärki ja 2050. aasta kliimaneutraalsuse eesmärki vastavalt määrusele (EL) 2021/1119. **Punktis b osutatud tegevuskavas sätestatakse ka riiklikud eesmärgid jalgrattaparklate ehitamiseks.**

Muudatusettepanek 127

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 3 – lõige 1 – lõik 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Tegevuskava sisaldab ülevaadet piirkondade ja linnastute õhukvaliteedi näitajatest, sealhulgas värvikoodide kaarti, millel on näidatud piirkonnad ja linnastud, kus teatavat liiki taastuvad energiaallikad küttes ja jahutuses või koostootmises võivad tekitada ebaproportsionaalseid kulusid, tagamaks, et PM_{2,5}-osakeste sisaldus välisõhus ei ületaks välisõhu kvaliteeti käsitleva

direktiivi 2008/50/EÜ kohast sihtväärtust.

Selgitus

Tagamaks sünergia ja sidususe keskkonnaalase õigustikuga, mis on seotud õhukvaliteediga ja mida kohaldatakse II lisa tabeli suhtes.

Muudatusettepanek 128

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 4 – lõik 1 – punkt a a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

aa) kavas võetakse nõuetekohaselt arvesse direktiivi 2008/50/EÜ eesmärke ning tagatakse kooskõla asjaomaste õigusaktidega ning keskkonna ja inimeste tervise kaitse;

Muudatusettepanek 129

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 4 – lõik 1 – punkt a b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ab) taastuvaid energiaallikaid kütmiseks ja jahutamiseks on piisavalt kaalutud ja analüüsitud;

Muudatusettepanek 130

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 4 – lõik 1 – punkt c a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ca) toimivate renoveerimiskavade tingimused on piisavad riikliku energiaostuvõimetuse leevendamise eesmärgi täitmiseks ning energiaostuvõimetute ja vähekaitstud tarbijate edukaks kaasamiseks, et kedagi

ei jäetaks kõrvale;

Muudatusettepanek 131

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 3 – lõige 6

Komisjoni ettepanek

6. Liikmesriigid koostavad ja esitavad komisjonile iga viie aasta tagant oma hoonete renoveerimise kava, kasutades II lisa kohast näidisvormi. Iga liikmesriik esitab oma hoonete renoveerimise kava määruse (EL) 2018/1999 artiklis 3 osutatud lõimitud riikliku energia- ja kliimakava projekti osana; ajakohastatud versiooni esitamise korral peab see olema kõnealuse määruse artiklis 14 osutatud ajakohastatud versioon. Erandina kõnealuse määruse artikli 3 lõikest 1 ja artikli 14 lõikest 2 esitavad liikmesriigid *esimese* hoonete renoveerimise kava komisjonile 30. juuniks 2025.

Muudatusettepanek

6. Liikmesriigid koostavad ja esitavad komisjonile iga viie aasta tagant oma hoonete renoveerimise kava, kasutades II lisa kohast näidisvormi. Iga liikmesriik esitab oma hoonete renoveerimise kava määruse (EL) 2018/1999 artiklis 3 osutatud lõimitud riikliku energia- ja kliimakava projekti osana; ajakohastatud versiooni esitamise korral peab see olema kõnealuse määruse artiklis 14 osutatud ajakohastatud versioon. Erandina kõnealuse määruse artikli 3 lõikest 1 ja artikli 14 lõikest 2 esitavad liikmesriigid hoonete renoveerimise kava komisjonile 30. juuniks 2025. ***Liikmesriigid tagavad, et nende hoonete renoveerimise kava on vastavuses ja integreeritud renoveerimiseks antava liidu rahastamisega, mis on saadud alates käesoleva direktiivi jõustumisest kuni kava ametliku esitamiseni.***

Muudatusettepanek 132

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 3 – lõige 7

Komisjoni ettepanek

7. Iga liikmesriik lisab oma järgmisele hoonete renoveerimise lõplikule kavale lisana kõige hiljutisema pikaajalise renoveerimisstrateegia või hoonete renoveerimise kava rakendamise üksikasjad. Iga liikmesriik esitab teabe selle kohta, kas tema riiklikud eesmärgid on saavutatud või mitte.

Muudatusettepanek

7. Iga liikmesriik lisab oma järgmisele hoonete renoveerimise lõplikule kavale lisana kõige hiljutisema pikaajalise renoveerimisstrateegia või hoonete renoveerimise kava rakendamise üksikasjad. Iga liikmesriik esitab teabe selle kohta, kas tema riiklikud eesmärgid on saavutatud või mitte ***ja millised parandusmeetmed on ebapiisavate***

tulemuste korral ette nähtud.

Muudatusettepanek 133

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 7 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

7a. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et tagada hoonete renoveerimise kavades sisalduvate meetmete rakendamine, nühes ette asjakohased järelevalvemehhanismid ja artikli 31 kohased karistused.

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 134

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 3 – lõige 8 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

8a. Komisjon loob ehitussektoris Euroopa energiasüsteemi ümberkujundamise partnerluse, tuues kokku peamised sidusrühmad kaasaval ja esinduslikul viisil. Partnerlus hõlbustab kliimadialooge ja julgustab sektorit koostama „energiasüsteemi ümberkujundamise tegevuskava“, et kaardistada olemasolevad meetmed ja tehnoloogilised võimalused hoonete energiatõhususe ja sisekliima parandamiseks ning hoonetest tulenevate kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks. Selline tegevuskava võiks anda väärtusliku panuse, et aidata sektoril kavandada vajalikke investeeringuid, mida on vaja käesoleva direktiivi ja ELi kliimaeesmärgi kava

eesmärkide saavutamiseks.

Muudatusettepanek 135

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 4 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid kohaldavad hoonete energiatõhususe arutamiseks meetodikat vastavalt I lisas sätestatud ühisele üldraamistikule.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid kohaldavad hoonete **ja hoonete välispiirete osa moodustavate ehitusdetailide** energiatõhususe arutamiseks meetodikat vastavalt I lisas sätestatud ühisele üldraamistikule.

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 136

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 5 – lõige 1 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et tagada energiatõhususe miinimumnõuete kehtestamine hoonete välispiirete osa moodustavate ehitusdetailide suhtes, millel on oluline mõju hoone välispiirde energiatõhususele, kui need rekonstrueeritakse või asendatakse eesmärgiga saavutada vähemalt kulutõhus tase.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et tagada energiatõhususe miinimumnõuete kehtestamine hoonete välispiirete osa moodustavate ehitusdetailide suhtes, millel on oluline mõju hoone välispiirde energiatõhususele, kui need rekonstrueeritakse või asendatakse eesmärgiga saavutada vähemalt kulutõhus tase. ***Ehitusdetailide energiatõhusus arvatatakse artiklis 4 osutatud meetodika kohaselt.***

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 137

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 5 – lõige 1 – lõik 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et tagada energiatõhususe miinimum- ja viitenõuete kehtestamine hoonesüsteemide suhtes, millel on oluline mõju hoonete energiatõhususele, kui need asendatakse või moderniseeritakse eesmärgiga saavutada vähemalt kulutõhus tase.

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 138

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 5 – lõige 1 – lõik 4**

Komisjoni ettepanek

Nõuete puhul võetakse arvesse ***ruumide üldisi*** sisekliima ***tingimusi, vältimaks*** võimalikku negatiivset mõju, ***nagu ebapiisavat ventilatsiooni, ning ka kohalikke tingimusi*** ja hoone kavandatud ***funktsiooni*** ja ***vanust***.

Muudatusettepanek

Nõuete puhul võetakse arvesse ***vajadust tagada sobivad*** sisekliima ***tingimused, mis põhinevad optimaalsel sisekeskkonna kvaliteedi tasemel, et tagada tervislikud sisekliima- ja keskkonnatingimused ning vältida*** võimalikku negatiivset mõju, ***mis tuleneb ebapiisavast ventilatsioonist, päevvalguse puudumisest, ülekuumenemisest, mürast, niiskusest ning kohalikest tingimustest*** ja hoone kavandatud ***funktsioonist*** ja ***vanusest***.

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 139

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 5 – lõige 3 – punkt a a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

aa) üksikud hooned, mis on ametliku

kaitse all teatava miljööväärtuse või nende endi spetsiifilise arhitektuurilise või kultuurilise ja ajaloolise väärtuse tõttu, mis esindavad Euroopa kultuuri, identiteeti ja väärtusi, niivõrd kuivõrd vastavus teatavatele energiatõhususe miinimumnõuetele muudaks lubamatult nende olemust või välimust, ning kui on hinnatud alternatiive, mille täitmist on võimalik saavutada ainult väga ebaproportsionaalsete meetmetega, ja võttes arvesse ökoloogilisi eesmärke;

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 140

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 5 – lõige 3 – punkt b**

Komisjoni ettepanek

b) ajutised hooned, mille kasutusiga on kuni kaks aastat, tööstusalad, töökojad **ja** väikese **energiavajadusega** eluruumideta **põllumajandushooned** ning eluruumideta põllumajandushooned, mida kasutatakse energiatõhususe riikliku sektorikokkuleppega hõlmatud sektoris;

Muudatusettepanek

b) ajutised hooned, mille kasutusiga on kuni kaks aastat, tööstusalad, töökojad, **laod ning väikese energia-, kütte- või jahutusvajadusega** eluruumideta **põllumajandus- ja teenindushooned, taristu tarnejaamad, nagu trafojaamad, alajaamad, rõhu reguleerimisjaamad, raudtee-ehitised**, ning eluruumideta põllumajandushooned, mida kasutatakse energiatõhususe riikliku sektorikokkuleppega hõlmatud sektoris;

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 141

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 2 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

2. Liikmesriigid tagavad, et olelusringi globaalse soojendamise potentsiaal (GWP) arvutatakse vastavalt III lisale ja avaldatakse hoone energiamärgisel:

Muudatusettepanek 142

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 2 – punkt b**

Komisjoni ettepanek

b) alates 1. jaanuarist **2030** kõigi uute hoonete puhul.

Muudatusettepanek 143

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 7 – lõige 2 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(Ei puuduta eestikeelset versiooni.)

Muudatusettepanek

b) alates 1. jaanuarist **2029** kõigi uute **hoonete ja avalike hoonete põhjaliku renoveerimise, sealhulgas etapiviisiliste renoveerimistööde ning üle 2000 ruutmeetrise kasuliku põrandapinnaga** hoonete puhul.

Muudatusettepanek

2a. Uute hoonete investeerimisprojektides võetakse arvesse alternatiivsete suure tõhususega seadmete ja süsteemide tehnilist, keskkonnaalast ja majanduslikku teostatavust:

- a) taastuvatest energiaallikatest energia detsentraliseeritud tootmine ja tarbimine;**
- b) soojuse ja elektri suure tõhususega koostootmine;**
- c) kesk- või kohalik küte ja jahutus, sealhulgas taastuvenergia täielik või osaline kasutamine;**
- d) soojuspumbad;**

- e) *keskkütte- või jahutussüsteem, mis on paigaldatud horisontaalselt igale põrandale;*
- f) *soe tarbevesi.*

Muudatusettepanek 144

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 7 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Komisjonil on õigus kooskõlas artikliga 29 vastu võtta delegeeritud õigusakte käesoleva direktiivi täiendamiseks, et kohandada III lisa tehnika arengu ja innovatsiooniga, kehtestada III lisas kohandatud maksimaalsed energiatõhususe piirmäärad renoveeritud hoonete jaoks ning **kohandada** heitevabade hoonete energiatõhususe maksimumkünniseid.

Muudatusettepanek

3. Komisjonil on õigus kooskõlas artikliga 29 vastu võtta delegeeritud õigusakte käesoleva direktiivi täiendamiseks, et kohandada III lisa tehnika arengu ja innovatsiooniga, kehtestada **heitevabade hoonete suhtes kohaldatavad siseruumide keskkonnakvaliteedi miinimumstandardid**, kehtestada III lisas kohandatud maksimaalsed energiatõhususe piirmäärad renoveeritud hoonete jaoks ning **kehtestada** heitevabade hoonete energiatõhususe **madalamaid** maksimumkünniseid.

Muudatusettepanek 145

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 7 – lõige 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3a. **Pärast ehitustoodete määruse (2019/1020) muutmise jõustumist ja hiljemalt 31. detsembriks 2028 võtab komisjon kooskõlas artikliga 29 vastu delegeeritud õigusakti, et täiendada käesolevat direktiivi, sätestades kogu olelusringi globaalse soojendamise potentsiaali arvutamise liidu metoodika (k.a CO₂ jalajälg), mis on välja töötatud sidusrühmi kaasava protsessi käigus ja mis tugineb standardi EN 15978 kohasele raamistikule LEVELs, samuti ELi kogu**

olelusringi CO₂ heite tegevuskavale ja materjalide loetelule.

Hiljemalt viis aastat pärast käesoleva delegeeritud õigusakti vastuvõtmist kehtestavad liikmesriigid uutes hoonetes lubatud kogu olelusringi hõlmava globaalse soojendamise potentsiaali ülemmäärad. Selle alusel on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 29 vastu delegeeritud õigusakte, et kehtestada uute hoonete olelusringi kumulatiivse globaalse soojendamise potentsiaali (k.a CO₂ jalajälg) eesmärgid.

Komisjon annab suuniseid, jagab tulemusi olemasoleva riikliku poliitika kohta ja pakub liikmesriikidele taotluse korral tehnilist abi asjakohaste riiklike piirmäärade kindlaksmääramiseks.

Muudatusettepanek 146

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 7 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Liikmesriigid käsitlevad **uute hoonete puhul ruumide tervislikke** sisekliima **tingimusi**, kliimamuutustega kohanemist, **tuleohutust**, tugeva seismilise aktiivsusega seotud riske **ja** puuetega **inimeste juurdepääsuvõimalusi**. Liikmesriigid käsitlevad ka süsinikdioksiidi sidumist, mis on seotud süsinikdioksiidi säilitamisega hoones või selle katusel.

Muudatusettepanek

4. Liikmesriigid käsitlevad **sed**a, et **uutel hoonetel on kõrgel tasemel** sisekliima **tingimused, optimaalset siseruumide keskkonnakvaliteeti**, kliimamuutustega kohanemist, **muu hulgas looduspõhiste lahenduste, tuleohutuse ja avariivalgustuse kaudu**, tugeva seismilise aktiivsusega seotud riske **ning võimaldavad** puuetega **inimestele hõlpsa juurdepääsu**. Liikmesriigid käsitlevad ka **lineaarsust, et saavutada suurem ringlus, näiteks nõude abil kasutada sekundaarset materjali ja** süsinikdioksiidi sidumist, mis on seotud süsinikdioksiidi säilitamisega hoones või selle katusel, **näiteks taimkattega pindade kaudu**.

Muudatusettepanek 147

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et kui hooneid oluliselt rekonstrueeritakse, suurendatakse hoone või selle rekonstrueeritud osade tehnilise, funktsionaalse ja majandusliku teostatavuse piires nende energiatõhusust nii, et see vastaks artikli 5 kohaselt kehtestatud energiatõhususe miinimumnõuetele.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et kui hooneid oluliselt rekonstrueeritakse, **märgatavalt** suurendatakse hoone või selle rekonstrueeritud osade tehnilise, funktsionaalse ja majandusliku teostatavuse piires nende energiatõhusust nii, et see vastaks artikli 5 kohaselt kehtestatud energiatõhususe miinimumnõuetele, **ning et madala temperatuuriga kütmine oleks võimalik. Renoveerimisest tuleb teatada kui etapiviisilise põhjaliku renoveerimispassi kava ühest etapist kooskõlas artikliga 10.**

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 148

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Liikmesriigid soodustavad oluliselt rekonstrueeritavate hoonete puhul alternatiivsete, suure tõhususega süsteemide kasutamist, kui see on tehniliselt, funktsionaalselt ja majanduslikult teostatav. **Liikmesriigid võtavad oluliselt rekonstrueeritavate hoonete puhul arvesse ruumide tervislikke sisekliima tingimusi, kliimamuutustega kohanemist, tuleohutust, tugeva seismilisusega seotud riske, ohtlike ainete, sealhulgas asbesti kõrvaldamist ning puuetega inimeste juurdepääsu.**

Muudatusettepanek

3. Liikmesriigid soodustavad oluliselt rekonstrueeritavate hoonete puhul alternatiivsete, suure tõhususega süsteemide kasutamist, kui see on tehniliselt, funktsionaalselt ja majanduslikult teostatav.

See hõlmab järgmiste alternatiivsete suure tõhususega seadmete ja süsteemide tehnilise, keskkonnavalase ja

majandusliku teostatavuse hindamist:

- a) taastuvatest energiaallikatest energia detsentraliseeritud tootmine ja tarbimine;*
- b) soojuse ja elektri suure tõhususega koostootmine, sealhulgas taastuenergia täielik või maksimaalne kasutamine kooskõlas (uuesti sõnastatud energiatõhususe direktiiviga 2018/2002);*
- c) kesk- või kohalik küte ja jahutus, sealhulgas taastuenergia täielik või maksimaalne kasutamine;*
- d) soojuspumbad;*
- e) keskkütte- või jahutussüsteem, mis on paigaldatud horisontaalselt igale põrandale;*
- f) soe tarbevesi.*

Liikmesriigid tagavad, et oluliselt rekonstrueeritavatel hoonetel on siseõhu kvaliteet paranenud vastavalt minimaalsetele siseruumide keskkonnakvaliteedi standarditele ja kliimamuutustega kohanemisele, muu hulgas looduspõhiste lahenduste ja parema tuleohutuse kaudu, ning on vastupidavamad tugeva seismilisusega seotud riskidele, ei sisalda ohtlikke aineid, sealhulgas asbesti, ning pakuvad puuetega inimestele hõlpsat juurdepääsu. Liikmesriigid soodustavad vähese heitega renoveerimist, sellist renoveerimist, mille eesmärk on hoonete lihtne demonteerimine ja tagasipööratavus, ning sekundaarset materjali kasutavat renoveerimist, et saavutada ringluse kõrge tase.

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 149

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 3 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3a. Liikmesriigid peavad soodustama selliste hoonete renoveerimist ja kasutamist, mida praegu ei kasutata, eelkõige hõredalt asustatud, äärealadel ja maapiirkondades, ning halvimate tõhususnäitajatega kortermajade hooneosade renoveerimist ja ekspluateerimist, kasutades selleks spetsiaalseid finantsmeetmeid.

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 150

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 8 – lõige 3 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3b. Liikmesriigid tagavad, et kõigi eluruumide elektripaigaldisi kontrollitakse normatiivselt nõutavate hoone ülevaatuste käigus ja ka siis, kui lisatakse olulisi elektriseadmeid, nagu elektrisõidukite laadimispunktid, koduakud, päikeseenergiarajatised, soojuspumbad jne.

Selgitus

It is estimated that a minimum of 130 million dwellings, built before 1990, have not undergone an electrical system upgrade, readiness of existing electrical installations to cope with new renewable, energy efficiency, and e-vehicle charging demands is not proven in the EU domestic building stock. While the energy transition, decarbonisation and energy efficiency will drive electrification of buildings the integration of highly efficient equipment or on-site renewable generation & storage can be impossible with obsolete electrical installations. European building stock renovation must therefore integrate electrical inspection regime and upgrades. *source: <https://www.feedsnet.org/>*

Muudatusettepanek 151

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 1 – lõik 1 – punkt a – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

a) avaliku sektori asutustele kuuluvad hooned ja hooneüksused saavutavad kõige hiljem

Muudatusettepanek

a) avaliku sektori asutustele kuuluvad hooned ja hooneüksused, **sealhulgas liidu institutsioonide ja asutuste omanduses, käsutuses või kasutuses olevad hooned**, saavutavad kõige hiljem

Muudatusettepanek 152

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 1 – lõik 1 – punkt a – alapunkt i

Komisjoni ettepanek

i) pärast 1. jaanuari 2027 vähemalt energiatõhususe klassi **F ning**

Muudatusettepanek

i) pärast 1. jaanuari 2027 vähemalt energiatõhususe klassi **E ning**

Muudatusettepanek 153

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 1 – lõik 1 – punkt a – alapunkt ii

Komisjoni ettepanek

ii) pärast 1. jaanuari **2030** vähemalt energiatõhususe klassi **E**;

Muudatusettepanek

ii) pärast 1. jaanuari **2033** vähemalt energiatõhususe klassi **D**

Muudatusettepanek 154

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 1 – lõik 1 – punkt a – alapunkt ii a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

üia) pärast 1. jaanuari 2035 vähemalt energiatõhususe klassi C

Muudatusettepanek 155

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 1 – lõik 1 – punkt b – alapunkt i

Komisjoni ettepanek

i) pärast 1. jaanuari **2027** vähemalt energiatõhususe klassi **F ning**

Muudatusettepanek

i) pärast 1. jaanuari **2029** vähemalt energiatõhususe klassi **E**

Muudatusettepanek 156

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 1 – lõik 1 – punkt b – alapunkt ii

Komisjoni ettepanek

ii) pärast 1. jaanuari **2030** vähemalt energiatõhususe klassi **E**;

Muudatusettepanek

ii) pärast 1. jaanuari **2033** vähemalt energiatõhususe klassi **D**;

Muudatusettepanek 157

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 1 – lõik 1 – punkt b – alapunkt ii a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ii a) pärast 1. jaanuari 2035 vähemalt energiatõhususe klassi C;

Muudatusettepanek 158

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 1 – lõik 1 – punkt c – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

c) elamud ja hoone osad saavutavad hiljemalt

Muudatusettepanek

c) elamud ja hoone osad saavutavad **kulutõhususe põhimõtte alusel ja kooskõlas artikliga 15** hiljemalt

Muudatusettepanek 159

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 1 – lõik 1 – punkt c – alapunkt i

Komisjoni ettepanek

i) pärast 1. jaanuari 2030 vähemalt energiatõhususe klassi **F ning**

Muudatusettepanek

i) pärast 1. jaanuari 2030 vähemalt energiatõhususe klassi **E ning**

Muudatusettepanek 160

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 9 – lõige 1 – lõik 1 – punkt c – alapunkt ii

Komisjoni ettepanek

ii) pärast 1. jaanuari **2033** vähemalt energiatõhususe klassi **E**;

Muudatusettepanek

ii) pärast 1. jaanuari **2035** vähemalt energiatõhususe klassi **D**;

Muudatusettepanek 161

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 9 – lõige 1 – lõik 1 – punkt c – alapunkt ii a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

iiia) pärast 1. jaanuari 2037 vähemalt energiatõhususe klassi C;

Muudatusettepanek 162

Ettepanek võtta vastu direktiiv

Artikkel 9 – lõige 1 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid kehtestavad artikli 3 lõike 1 punktis b osutatud tegevuskavas **konkreetsed ajakavad**, mille järgi käesolevas lõikes osutatud hoonetel peab 2040. ja 2050. aastaks olema kõrgem energiatõhususe klass vastavalt kavale, mille abil muuta riiklik hoonefond heitevabaks.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid kehtestavad artikli 3 lõike 1 punktis b osutatud tegevuskavas **vaheeesmärkidega lineaarsed trajektoorid**, mille järgi käesolevas lõikes osutatud hoonetel peab 2040. ja 2050. aastaks olema kõrgem energiatõhususe klass vastavalt kavale, mille abil muuta riiklik hoonefond heitevabaks. **Sellega seoses reguleeritakse vastavust energiatõhususe miinimumnõuetele renoveerimispassidega vastavalt artiklile 10.**

Muudatusettepanek 163

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 1 – lõik 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Liikmesriigi taotlusel võib komisjon lubada liikmesriikidel teha kuni kolmeks aastaks erandi, et kohandada energiatõhususe miinimumstandardeid, kehtestades erinevad tähtajad või kohandades hoonefondi konkreetsete segmentide energiatõhususe klassidele esitatavaid nõudeid. Sellistel juhtudel teeb liikmesriik ettepaneku alternatiivsete meetmete kohta, millel on vähemalt samaväärne või tugevam mõju riigi hoonefondi üldisele energiatõhususele, pakkudes samal ajal erandist mõjutatud hoonefondi omanikele ja/või üürnikele kompensatsioonimeetmeid muu hulgas määruse (kliimameetmete sotsiaalfond) alusel. Komisjon teeb liikmesriigi taotluse kohta otsuse kolme kuu jooksul selle saamisest. Liikmesriigid dokumenteerivad samaväärsuse oma artikli 3 lõike 1 punktis b osutatud tegevuskavas.

Muudatusettepanek 164

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 3 – punkt a

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

a)

a) nähakse ette asjakohased finantsmeetmed, mis on eelkõige suunatud vähekaitstud, väikese ja keskmise sissetulekuga leibkondadele, energiaostuvõimetutele inimestele või sotsiaaleluruumides elavatele inimestele kooskõlas direktiivi (EL) .../... [uuesti sõnastatud energiatõhususe direktiiv] artikliga 22;

Muudatusettepanek 165

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 9 – lõige 3 – punkt b

Komisjoni ettepanek

b) antakse tehnilist abi, sealhulgas ühtsete kontaktpunktide kaudu;

Muudatusettepanek

b) antakse tehnilist abi, sealhulgas ***teabeteenuste, haldustoe ja integreeritud renoveerimisteenusete osutamist*** ühtsete kontaktpunktide kaudu ***naabruskonna tasandil, et jõuda energiaostuvõimetute leibkondadeni, pöörates erilist tähelepanu väikese sissetulekuga ja vähekaitstud koduomanikele ning renoveerimispassi kavale;***

Muudatusettepanek 166

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 9 – lõige 3 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ba) laiendatakse hoonete renoveerimispasside tasuta kasutamist kooskõlas artikliga 10 madala ja keskmise sissetulekuga leibkondadele, vähekaitstud tarbijatele, sealhulgas lõpptarbijatele, energiaostuvõimetutele või energiaostuvõimetuse ohus olevatele inimestele ning sotsiaaleluruumides elavatele inimestele;

Muudatusettepanek 167

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 9 – lõige 3 – punkt c

Komisjoni ettepanek

c) töötatakse välja integreeritud rahastamiskavad;

Muudatusettepanek

c) töötatakse välja integreeritud rahastamiskavad, ***mis stimuleerivad põhjalikku renoveerimist, sealhulgas ühtset liidu standardit hõlmavad „Pay-as-you-Save“ rahastamiskavad;***

Muudatusettepanek 168

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 3 – punkt e a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ea) kehtestatakse raamistik eesmärgiga tagada piisav tööjõud, kellel on nõuete õigeaegseks rakendamiseks asjakohane oskuste tase.

Muudatusettepanek 169

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 3 – punkt e b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

eb) edendatakse ja soodustatakse küttekehade kulutõhusat varajast asendamist ning sellega seotud hoone tehnosüsteemide mis tahes vajalikku optimeerimist.

Muudatusettepanek 170

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 3 – punkt e c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ec) edendatakse looduspõhiseid lahendusi peamiselt kliimamuutustega kohanemiseks.

Muudatusettepanek 171

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 3 – punkt e d (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ed) edendatakse taastuvenergia salvestamist, et võimaldada omatarbeks toodetud taastuvenergia tarbimist ja vähendada volatiilsust;

Muudatusettepanek 172

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 5 – punkt b**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b) kultusekohtadena või religioosseteks toimingutekstegevusteks kasutatavad hooned;

b) kultusekohtadena või religioosseteks toiminguteks kasutatavad hooned, ***kus standardite järgimine muudaks vastuvõetamatult nende olemust või välimust;***

Muudatusettepanek 173

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 5 – punkt c**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

c) ajutised hooned, mille kasutusiga on kuni kaks aastat, tööstusalad, töökojad ja väikese ***energiavajadusega*** eluruumideta ***põllumajandushooned ning eluruumideta*** põllumajandushooned, mida kasutatakse energiatõhususe riikliku sektorikokkuleppega hõlmatud sektoris;

c) ajutised hooned, mille kasutusiga on kuni kaks aastat, tööstusalad, töökojad ja ***laod***, väikese ***energia-, kütte- või jahutusvajadusega*** eluruumideta ***hooned, nagu teenindushooned, ja taristu tarnejaamad, nagu trafojaamad, alajaamad, rõhu reguleerimisjaamad, raudtee-ehitised, ning*** põllumajandushooned, mida kasutatakse energiatõhususe riikliku sektorikokkuleppega hõlmatud sektoris;

Muudatusettepanek 174

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 – lõige 5 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5a. Liikmesriigid kehtestavad vajalikud meetmed, et:

a) säilitada ajaloo- ja kultuuripärandit;

b) renoveerida oma ajaloolisi ehitisi, ning selleks on oluline rakendada siseruumide säilitamise metoodikat, et soodustada inimkonna jaoks erakordselt väärtuslikuks peetava kultuuri- ja looduspärandi kindlakstegemist, kaitsmist ja säilitamist;

Muudatusettepanek 175

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 9 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 9a

Päikeseenergia hoonetes

Kooskõlas ELi päikeseenergia strateegiaga tagavad liikmesriigid, et kõik uued hooned on projekteeritud selliselt, et optimeerida nende päikeseenergia tootmise potentsiaali asukoha päikesekiirguse alusel, mis võimaldab päikeseenergiatehnoloogia kulutõhusat paigaldamist.

Liikmesriigid tagavad sobivate päikeseenergiaseadmete kasutuselevõtu.

a) käesoleva direktiivi ülevõtmise kuupäevaks kõigil uutel üldkasutatavatel ja ärihoonetel, milles on kasulikku põrandapinda rohkem kui 250 ruutmeetrit;

b) 31. detsembriks 2026 kõigis olemasolevates avalikes ja ärihoonetes, milles on kasulikku põrandapinda rohkem kui 250 ruutmeetrit; ning

c) käesoleva direktiivi ülevõtmise

kuupäevaks kõigi uute eluhoonete puhul.

Liikmesriigid määravad kindlaks ja avalikustavad riiklikul tasandil kriteeriumid nende kohustuste praktiliseks rakendamiseks ja võimalike erandite tegemiseks teatavat liiki hoonetele vastavalt päikeseenergiaseadmete hinnatud tehnilisele ja majanduslikule potentsiaalile ning selle kohustusega hõlmatud hoonete omadustele.

Muudatusettepanek 176

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 10 – lõige 3 – punkt b

Komisjoni ettepanek

b) see sisaldab renoveerimiskava, kus on **järjestatud üksteisel põhinevad renoveerimisetapid**, et muuta asjaomane hoone hiljemalt 2050. aastaks heitevabaks;

Muudatusettepanek

b) see sisaldab **energiamärgise osana** renoveerimiskava, kus on **osutatud renoveerimine kooskõlas energiatõhususe esikohale seadmise põhimõttega**, et muuta asjaomane hoone hiljemalt 2050. aastaks heitevabaks;

Muudatusettepanek 177

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 10 – lõige 3 – punkt c

Komisjoni ettepanek

(c) see näitab eeldatavat kasu energiasäästu, energiaarvetest tuleneva kokkuhoiu ja kasutuslike kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise näol, samuti laiemat kasu, mis on seotud tervise ja mugavusega ning hoone parema kohanemisvõimega kliimamuutuste suhtes, **ning**

Muudatusettepanek

c) see näitab **investeeringute eeldatavat maksumust, samuti** eeldatavat kasu energiasäästu, energiaarvetest tuleneva kokkuhoiu ja kasutuslike kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise näol, samuti laiemat kasu, mis on seotud tervise, **(tule-, elektri- ja seismilise) ohutuse** ja mugavusega **sisekeskkonna kvaliteedi, siseõhu kvaliteedi, termilise ja akustilise mugavuse, päevavalguse tingimuste osas** ning hoone parema kohanemisvõimega

Muudatusettepanek 178

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 10 – lõige 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3a. *Liikmesriigid tagavad, et renoveerimisspess ei loo majanduslikku ega mittemajanduslikku tõket hoonete omanikele, eelkõige väikese ja keskmise sissetulekuga leibkondadele, vähekaitstud klientidele, sealhulgas lõppkasutajatele, energiaostuvõimetusega kokku puutuvatele või selle ohus olevatele inimestele ning sotsiaaleluruumides elavatele madala sissetulekuga ja vähekaitstud leibkondadele, ning et renoveerimisspessid väljastatakse tasuta spetsiaalselt koduomanikele, kelle jaoks eluruum on ainus elamukinnisvara.*

Muudatusettepanek 179

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 11 – lõige 1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Hoone tehnosüsteemide energiatarbimise optimeerimiseks määravad liikmesriigid kindlaks uutesse või olemasolevatesse hoonetesse paigaldatavate tehnosüsteemide üldise energiatõhususe, nõuetekohase paigaldamise ja asjakohaste mõõtmete, korrigeerimise ja kontrolli süsteeminõuded. Nõuete kehtestamisel **võtavad** liikmesriigid **arvesse projekteerimistingimusi ja tüüpilisi või keskmisi kasutustingimusi.**

Hoone tehnosüsteemide energiatarbimise optimeerimiseks määravad liikmesriigid kindlaks uutesse või olemasolevatesse hoonetesse paigaldatavate tehnosüsteemide üldise energiatõhususe, nõuetekohase paigaldamise ja asjakohaste mõõtmete, korrigeerimise ja kontrolli süsteeminõuded. Nõuete kehtestamisel **nõuavad** liikmesriigid **viide kõrgeimasse tõhususklassi kuuluvate tehnoloogiate kasutamist kooskõlas määrustega (EL) nr 811/2013 ja (EL) nr 812/2013.**

Muudatusettepanek 180

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 11 – lõige 1 – lõik 3**

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid võivad kehtestada kasvuhoonegaaside heitega või soojusgeneraatorites kasutatava kütusega seotud nõudeid, tingimusel et need ei kujuta endast põhjendamatut turutõket.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid võivad **kooskõlas artiklitega 3 ja 15** kehtestada kasvuhoonegaaside heitega või soojusgeneraatorites kasutatava kütusega seotud nõudeid, tingimusel et need ei kujuta endast põhjendamatut turutõket **ja on tehnoloogiliselt neutraalsed**.

Muudatusettepanek 181

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 11 – lõige 1 – lõik 4**

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid tagavad, et nende poolt hoone tehnosüsteemidele kehtestatud nõuete abil saavutatakse vähemalt kõige ajakohasemad kulutõhusad tasemed.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid tagavad, et nende poolt hoone tehnosüsteemidele kehtestatud nõuete abil saavutatakse vähemalt kõige ajakohasemad kulutõhusad tasemed, **ning viitavad võimaluse korral asjakohastele majandus- ja keskkonnaalastele optimeerimisstandarditele nende mõõtmete määramiseks**.

Muudatusettepanek 182

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 1 – punkt c**

Komisjoni ettepanek

(c) vähemalt üks jalgratta parkimiskoht iga autoparkimiskoha kohta,

Muudatusettepanek

c) vähemalt üks jalgratta parkimiskoht iga autoparkimiskoha kohta **ja vähemalt üks jalgratta parkimiskoht iga autoparkimiskoha kohta kõigis kontorihoonetes ja avaliku sektori asutuste omandis või kasutuses olevates hoonetes**,

Muudatusettepanek 183

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 12 – lõige 1 – punkt c a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ca) iga kümne jalgratta parkimiskoha kohta peab olema üks parkimiskoht, mis on ette nähtud tavapäraest jalgratastest suurematele jalgratastele, nagu näiteks kaubajalgrattad, kolmrattad ja haagisega jalgrattad, kusjuures olemas peab olema vähemalt üks parkimiskoht;

Muudatusettepanek 184

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 12 – lõige 1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

kui parkla asub hoone kõrval ning, olulise rekonstrueerimise korral, kui rekonstrueerimine hõlmab ka parklat või parkla elektritaristut.

kui parkla asub hoone **sees või** kõrval ning, olulise rekonstrueerimise korral, kui rekonstrueerimine hõlmab ka parklat või parkla elektritaristut.

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 185

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 12 – lõige 1 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Liikmesriigid tagavad, et eelpaigaldatavad kaablid on dimensioneeritud nii, et eeldatavat arvu laadimispunkte saab kasutada üheaegselt.

Liikmesriigid tagavad, et eelpaigaldatavad kaablid **ja elektripaigaldised** on dimensioneeritud nii, et eeldatavat arvu laadimispunkte saab kasutada **majanduslikult optimeeritud viisil** üheaegselt.

Muudatusettepanek 186

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 12 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Liikmesriigid tagavad kõikide rohkem kui 20 parkimiskohaga mitteeluhoonete *puhul, et hiljemalt 1. jaanuariks 2027 paigaldatakse vähemalt üks laadimispunkt iga kümne parkimiskoha kohta* ja vähemalt üks jalgratta parkimiskoht iga autoparkimiskoha kohta. Riigiasutuste omandis või kasutuses olevate hoonete puhul tagavad liikmesriigid, et hiljemalt 1. jaanuariks 2033 eelpaigaldatakse vähemalt üks kaabel kahe parkimiskoha kohta.

Muudatusettepanek

2. Liikmesriigid tagavad kõikide rohkem kui 20 parkimiskohaga mitteeluhoonete ja *avaliku sektori asutuste omanduses olevate rohkem kui 10 parkimiskohaga* hoonete puhul, et hiljemalt 1. jaanuariks 2027

a) *paigaldatakse vähemalt üks laadimispunkt iga kümne parkimiskoha kohta;*

b) *vähemalt üks jalgratta parkimiskoht iga autoparkimiskoha kohta,*

c) *vähemalt iga kümne jalgratta parkimiskoha kohta peab olema üks parkimiskoht, mis on ette nähtud tavapärastest jalgratatest suurematele jalgratastele, nagu näiteks kaubajalgrattad, kolmrattad ja haagisega jalgrattad.*

Riigiasutuste omandis või kasutuses olevate hoonete puhul tagavad liikmesriigid, et hiljemalt 1. jaanuariks 2033 eelpaigaldatakse vähemalt üks kaabel kahe parkimiskoha kohta.

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 187

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 12 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Liikmesriigid võivad kohandada lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõudeid jalgrataste parkimiskohtade arvu kohta selliste konkreetsete mitteleuhoonete kategooriate suhtes, kus jalgrattaid kasutatakse transpordivahendina üldjuhul vähem.

Muudatusettepanek

3. Liikmesriigid võivad kohandada lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõudeid jalgrataste parkimiskohtade arvu kohta selliste konkreetsete mitteleuhoonete kategooriate suhtes, kus jalgrattaid kasutatakse transpordivahendina üldjuhul vähem **ning vastavalt kohalikele vajadustele ja eripäradele. Selliseid kohandusi kohaldavad liikmesriigid konsulteerivad kõigepealt aktiivse liikuvuse ekspertide ja kodanikuühiskonnaga.**

Muudatusettepanek 188

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 4 – lõik 1 – punkt a a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

aa) ühiskasutatavates jalgrattaparklates peab iga kümne jalgratta parkimiskoha kohta olema üks parkimiskoht, mis on ette nähtud tavapärasest jalgratatest suurematele jalgratatele, nagu näiteks kaubajalgrattad, kolmrattad ja haagisega jalgrattad, kusjuures olemas peab olema vähemalt üks parkimiskoht,

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 189

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 4 – lõik 1 – punkt b**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b) vähemalt kaks jalgrataste parkimiskohta iga eluruumi kohta,

välja jäetud

Muudatusettepanek 190

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 12 – lõige 4 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

kui parkla asub hoone kõrval ning, olulise rekonstrueerimise korral, kui rekonstrueerimine hõlmab ka parklat või parkla elektritaristut.

Muudatusettepanek

kui parkla asub hoone **sees või** kõrval ning, olulise rekonstrueerimise korral, kui rekonstrueerimine hõlmab ka parklat või parkla elektritaristut.

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 191

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 12 – lõige 4 – lõik 3

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid tagavad, et eelpaigaldatavad kaablid on dimensioneeritud nii, et kõikide parkimiskohtade laadimispunkte saab kasutada üheaegselt. Kui olulise rekonstrueerimise korral ei ole võimalik tagada iga eluruumi jaoks kahte jalgrataste parkimiskohta, tagavad liikmesriigid, et jalgrataste parkimiskohtade arv vastab vajadusele.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid tagavad, et eelpaigaldatavad kaablid **ja elektripaigaldised** on dimensioneeritud nii, et kõikide parkimiskohtade laadimispunkte saab kasutada **majanduslikult optimeeritud viisil** üheaegselt. Kui olulise rekonstrueerimise korral ei ole võimalik tagada iga eluruumi jaoks kahte jalgrataste parkimiskohta, tagavad liikmesriigid, et jalgrataste parkimiskohtade arv vastab vajadusele.

Muudatusettepanek 192

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 12 – lõige 5

Komisjoni ettepanek

5. Liikmesriigid võivad otsustada mitte kohaldada lõikeid 1, 2 ja 4 teatavat

Muudatusettepanek

5. Liikmesriigid võivad otsustada mitte kohaldada lõikeid 1, 2 ja 4 teatavat

liiki hoonete suhtes, kui nõutav eelkaabeldus sõltuks üliväikesest eraldatud võrgust või hoone asub äärepoolseimas piirkonnas ELi toimimise lepingu artikli 349 tähenduses, kui see tooks kaasa tõsiseid kohaliku energiasüsteemi toimimist takistavaid probleeme ning ohustaks kohaliku võrgu stabiilsust.

liiki hoonete suhtes, kui nõutav eelkaabeldus sõltuks üliväikesest eraldatud võrgust või hoone asub äärepoolseimas piirkonnas ELi toimimise lepingu artikli 349 tähenduses, kui see tooks kaasa tõsiseid kohaliku energiasüsteemi toimimist takistavaid probleeme ning ohustaks kohaliku võrgu stabiilsust, **võttes arvesse energiasalvestusrajatiste potentsiaali.**

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 193

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 6 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

6a. Reguleeriv asutus hindab olemasolevaid isiklikuks kasutamiseks mõeldud laadimispunkte ning lõigetes 1, 2 ja 4 osutatud laadimispunkte, konsulteerides asjaomaste sidusrühmadega, sealhulgas jaotusvõrguettevõtjate, elektromobiilsuse operaatorite ja paindlikkusagregaatoritega, et teha kindlaks, kas kahesuunaliste laadimislahenduste ja neid toetavate energiasalvestite paigaldamine on asjakohane.

Muudatusettepanek 194

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 8 – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Liikmesriigid näevad ette meetmed, et lihtsustada laadimispunktide kasutuselevõttu uutes ja olemasolevates

Liikmesriigid näevad ette meetmed, et lihtsustada laadimispunktide **ja jalgratta parkimiskohtade** kasutuselevõttu uutes ja

elu- ja mitteeluhoonetes ning kõrvaldada õiguslikud takistused, muu hulgas seoses loa- ja heakskiitmismenetlustega, ilma et see piiraks liikmesriikide asjaõigust ja üürilepinguid käsitlevat õigust. Liikmesriigid kõrvaldavad takistused, mis on seotud laadimispunktide paigaldamisega parkimiskohtadega varustatud elamutesse, eelkõige nõude, et isiklikuks kasutamiseks mõeldud laadimispunkti paigaldamiseks tuleb saada nõusolek üürileandjalt või kaasomanikelt.

olemasolevates elu- ja mitteeluhoonetes ning kõrvaldada õiguslikud takistused, muu hulgas seoses loa- ja heakskiitmismenetlustega, ilma et see piiraks liikmesriikide asjaõigust ja üürilepinguid käsitlevat õigust. Liikmesriigid kõrvaldavad takistused, mis on seotud laadimispunktide **ja jalgratta parkimiskohtade** paigaldamisega parkimiskohtadega varustatud elamutesse **ja/või eluhoonetesse**, eelkõige nõude, et isiklikuks kasutamiseks mõeldud laadimispunkti paigaldamiseks tuleb saada nõusolek üürileandjalt või kaasomanikelt.

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 195

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 8 – lõik 2**

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid tagavad tehnilise abi kättesaadavuse hoonete omanikele ja üürnikele, kes soovivad laadimispunkte paigaldada.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid tagavad tehnilise abi kättesaadavuse hoonete omanikele ja üürnikele, kes soovivad laadimispunkte **ja jalgratta parkimiskohti** paigaldada.

Muudatusettepanek 196

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 12 – lõige 9**

Komisjoni ettepanek

9. Liikmesriigid tagavad hooneid, **pehmet** ja rohelist liikuvust ning linnaplaneerimist käsitleva poliitika **sidususe**.

Muudatusettepanek

9. Liikmesriigid tagavad hooneid, **aktiivset** ja rohelist liikuvust ning linnaplaneerimist käsitleva poliitika **sidususe**. **Liikmesriigid teevad muudatusi kehtivates ehituseeskirjades, mis käsitlevad jalgratta parkimiskohtade paigaldamise tehnilisi nõudeid kõigile**

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 197

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 14 – lõige 1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid tagavad, et hoonete omanikel, üürnikel ja haldajatel on otsene juurdepääs *oma* hoonesüsteemide andmetele. Nende taotluse korral tehakse juurdepääs või andmed kättesaadavaks kolmandale isikule. Liikmesriigid hõlbustavad teenuste ja andmevahetuse täielikku koostalitlusvõimet liidus kooskõlas lõikega 6.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid tagavad, et hoonete omanikel, üürnikel ja haldajatel on otsene juurdepääs *vastavatele* hoonesüsteemide andmetele. Nende *põhjendatud* taotluse korral tehakse juurdepääs või andmed kättesaadavaks kolmandale isikule. Liikmesriigid hõlbustavad teenuste ja andmevahetuse täielikku koostalitlusvõimet liidus kooskõlas lõikega 6.

Muudatusettepanek 198

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 14 – lõige 5

Komisjoni ettepanek

5. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles kirjeldatakse üksikasjalikult koostalitlusnõudeid ning mittediskrimineerivaid ja läbipaistvaid menetlusi andmetele juurdepääsuks. Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 30 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

Muudatusettepanek

5. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles kirjeldatakse üksikasjalikult koostalitlusnõudeid ning mittediskrimineerivaid ja läbipaistvaid menetlusi andmetele juurdepääsuks. Need rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 30 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega *enne 31. detsembril 2023. Koostatakse konsultatsioonistrateegia, milles sätestatakse konsulteerimise eesmärgid, sihtrühmad ja konsulteerimistegevus rakendusaktide ettevalmistamiseks.*

Muudatusettepanek 199

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 15 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Liikmesriigid tagavad **asjakohase rahastamise**, toetusmeetmed ja muud vahendid, millega on võimalik kõrvaldada turutõkkes ja stimuleerida vajalikke investeeringuid energiatõhusaks renoveerimisse kooskõlas oma riikliku hoonete renoveerimiskavaga ja eesmärgiga muuta oma hoonefond 2050. aastaks heitevabaks.

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid tagavad **asjakohased toetused ja rahastamiskavad**, toetusmeetmed ja muud vahendid, **mis on kohandatud eri hoonete omanike ja üürnike vajadustele ning** millega on võimalik kõrvaldada turutõkkes ja stimuleerida vajalikke investeeringuid energiatõhusaks renoveerimisse **ja vähese heitega olelusringiga ehitusse, kasutades puhast energiat**, kooskõlas oma riikliku hoonete renoveerimiskavaga ja eesmärgiga muuta oma hoonefond 2050. aastaks heitevabaks **ning saavutada ringluse kõrge tase. Kui eluhoonete põhjalik renoveerimine moodustab üle 50 % hoone või hoone osa väärtusest, näevad liikmesriigid ette spetsiaalse rahastamismehhanismi. Eelistatakse madala ja keskmise sissetulekuga leibkondi, vähekaitstud tarbijaid, sealhulgas lõppkasutajaid, energiaostuvõimetusega kokku puutuvaid või selle ohus olevaid inimesi ning sotsiaaleluruumides elavaid inimesi.**

Muudatusettepanek 200

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 15 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Liikmesriigid edendavad investeeringute kaasamise eesmärgil selliste rahastamisvõimaluste ja finantsvahendite kasutuselevõttu nagu energiatõhususe laenud ja hüpoteegid hoonete renoveerimiseks, energiatõhususe lepingud, maksusoodustused, maksu- ja arvepõhised kavad, tagatisfondid, põhjaliku renoveerimise toetamiseks ette nähtud

Muudatusettepanek

4. Liikmesriigid edendavad investeeringute kaasamise eesmärgil selliste rahastamisvõimaluste ja finantsvahendite kasutuselevõttu nagu energiatõhususe laenud ja hüpoteegid hoonete renoveerimiseks, energiatõhususe lepingud, „**Pay-as-you-Save**“ **rahastamiskava**, maksusoodustused, **mis sõltuvad sellest stiimulist kasu saada**

fondid, märkimisväärse energiasäästu miinimumtasemega renoveerimiseesmärgi saavutamiseks ette nähtud fondid ning hüpoteegiportfelli standardid. Nad suunavad investeeringuid energiatõhusate üldkasutatavate hoonete ehitamisse kooskõlas Eurostati juhendiga energiatõhususlepingute kajastamise kohta valitsemissektori arvepidamises.

sooviva hoone energiamürgise positiivsest arengust, maksu- ja arvepõhised kavad, tagatisfondid, põhjaliku renoveerimise toetamiseks ette nähtud fondid, märkimisväärse energiasäästu miinimumtasemega renoveerimiseesmärgi saavutamiseks ette nähtud fondid ning hüpoteegiportfelli standardid ***ja majandusinstrumendid, et stimuleerida selliste ringmeetmete kohaldamist nagu II lisas esitatud põhjalik loetelu***. Nad suunavad investeeringuid energiatõhusate üldkasutatavate hoonete ehitamisse kooskõlas Eurostati juhendiga energiatõhususlepingute kajastamise kohta valitsemissektori arvepidamises. ***Liikmesriigid tagavad, et teave kättesaadavate rahastamisvõimaluste ja finantsvahendite kohta tehakse üldsusele kättesaadavaks kergesti juurdepääsetaval ja läbipaistval viisil.***

Muudatusettepanek 201

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 15 – lõige 5 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid hõlbustavad projektide koondamist, et võimaldada investorite juurdepääsu ja pakkuda potentsiaalsetele klientidele pakettlahendusi.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid hõlbustavad projektide koondamist, et võimaldada investorite juurdepääsu ja pakkuda potentsiaalsetele klientidele pakettlahendusi. ***Liikmesriigid toetavad kohalikke algatusi, näiteks kodanike juhitavaid renoveerimisprogramme ning kütte ja jahutuse CO₂ heite vähendamise programme naabruskonna või kohaliku omavalitsuse tasandil.***

Muudatusettepanek 202

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 15 – lõige 5 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid võtavad vastu meetmed, millega tagatakse, et finantseerimisasutused pakuvad hoonete renoveerimiseks energiatõhususega seotud laenutooteid laialdaselt ja mittediskrimineerival viisil ning et need on tarbijatele nähtavad ja kättesaadavad. Liikmesriigid tagavad, et pangad ja muud finantseerimisasutused ning investorid saavad teavet võimaluste kohta osaleda hoonete energiatõhususe parandamise rahastamises.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid võtavad vastu meetmed, millega tagatakse, et finantseerimisasutused pakuvad hoonete renoveerimiseks energiatõhususega seotud laenutooteid laialdaselt ja mittediskrimineerival viisil ning et need on tarbijatele nähtavad ja kättesaadavad. Liikmesriigid tagavad, et pangad ja muud finantseerimisasutused ning investorid saavad teavet võimaluste kohta osaleda hoonete energiatõhususe parandamise rahastamises **ning töötavad välja konkreetsed tooted madala ja keskmise sissetulekuga leibkondadele, vähekaitsitud tarbijatele, sealhulgas lõpptarbijatele, energiaostuvõimetusega kokku puutuvatele või selle ohus olevatele inimestele ja sotsiaaleluruumides elavatele inimestele.**

Muudatusettepanek 203

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 15 – lõige 6

Komisjoni ettepanek

6. Liikmesriigid tagavad tehnilise abi vahendite loomise, sealhulgas ühtsete kontaktpunktide kaudu, mis on suunatud kõigile hoonete renoveerimisega seotud osalejatele, sealhulgas koduomanikele ning haldus-, finants- ja majandustegevuses osalejatele, samuti väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele.

Muudatusettepanek

6. Liikmesriigid tagavad tehnilise abi vahendite loomise, sealhulgas **kõikehõlmavate** ühtsete kontaktpunktide kaudu, mis on suunatud kõigile hoonete renoveerimisega seotud osalejatele, sealhulgas koduomanikele ning haldus-, finants- ja majandustegevuses osalejatele, samuti väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele.

Liikmesriigid tagavad, et kogu liidus tegutseb piirkonna kohta vähemalt üks ühtne kontaktpunkt. Komisjon teeb tihedat koostööd Euroopa Investeerimispanga, liikmesriikide ja piirkondadega, et tagada ühtsete kontaktpunktide rahastamise järjepidevus kogu renoveerimislaine kestel.

Muudatusettepanek 204

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 15 – lõige 7 – lõik 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Liikmesriigid peavad esmatähtsaks seda, et Euroopa Sotsiaalfondist tuleb eraldada osa vahenditest ehitussektoris tegutsevate lihttöölise energiatohususe alaste oskuste täiendamiseks, sealhulgas säästvad töömeetodid, keskendudes sellistele terviseaspektidele nagu asbest. Liikmesriigid koostavad oma ehituse väärtusahela spetsialistide registrid, milles esitatakse üksikasjalikult oskuste ja kvalifitseeritud spetsialistide kättesaadavus turul. Neid registreid ajakohastatakse igal aastal ja nendes esitatud andmed on avalikult kättesaadavad.

Muudatusettepanek 205

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 15 – lõige 8 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

8a. Komisjon töötab kooskõlas käesoleva direktiivi artikliga 2 välja ühtse liidu standardi „Pay-as-you-Save“ rahastamiskavade jaoks, kehtestades avaliku ja erasektori osalejatele kohustuslikud miinimumnõuded.

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 206

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 15 – lõige 9 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

9. Liikmesriigid seovad renoveerimise teel hoonete energiatõhususe **suurendamiseks** ette nähtud finantsmeetmed kavandatud **või** saavutatud energiasäästuga, nagu on kindlaks määratud ühes või mitmes järgmistest kriteeriumidest:

Muudatusettepanek

9. Liikmesriigid seovad renoveerimise teel hoonete energiatõhususe **positiivseks ja asjakohaste määrgistega tõendatavaks parandamiseks** ette nähtud finantsmeetmed kavandatud **ja** saavutatud energiasäästuga, nagu on kindlaks määratud ühes või mitmes järgmistest kriteeriumidest:

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 207

Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 15 – lõige 9 – punkt a

Komisjoni ettepanek

a) renoveerimiseks kasutatud seadmete või materjali energiatõhusus. Sellisel juhul peavad renoveerimiseks kasutatud seadmed või materjal olema paigaldatud paigaldaja poolt, kellel on asjakohane sertifitseerimis- või kvalifikatsioonitase, ning vastama **ehitusdetailide** energiatõhususe miinimumnõuetele;

Muudatusettepanek

a) renoveerimiseks kasutatud seadmete või materjali energiatõhusus. Sellisel juhul peavad renoveerimiseks kasutatud seadmed või materjal olema paigaldatud paigaldaja poolt, kellel on asjakohane sertifitseerimis- või kvalifikatsioonitase, ning vastama energiatõhususe miinimumnõuetele **hoonete energiatarbimise parandamiseks**;

Selgitus

Financial measures are paramount to stimulate the energy renovation market. Such supportive measures have to go beyond the system of energy-savings obligations. (since energy savings obligation usually target commoditized products and not look at the overall performance/management of building). A report by the Building Performance Institute in Europe found that a combination of different tools may be more effective than single measures over the long-term. Attention shall be paid to the effective leverage of public money spend on energy efficiency measures in buildings. A recent study by the European Court of Auditors show that it is not possible to know how much energy will have been saved by investing a total of €6.6 billion of 2014-2020 public spending in residential buildings at EU level since the cost-effectiveness of the investments have not been measured.

Muudatusettepanek 208

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 15 – lõige 9 – punkt d a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

da) järelkontrolli tulemused;

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 209

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 15 – lõige 9 – punkt d b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**db) saavutatud nutivalmiduse näitaja
tulemused;**

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 210

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 15 – lõige 9 – punkt e a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**ea) siseruumide parem
keskkonnakvaliteet.**

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 211

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 15 – lõige 10

Komisjoni ettepanek

10. Hiljemalt alates 1. jaanuarist **2027** ei anna liikmesriigid enam rahalisi stiimuleid fossiilkütustel töötavate kuumaveekatelde paigaldamiseks, välja arvatud need, mis on välja valitud investeerimiseks enne **2027.** aastat kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1058⁴⁵ (mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi) artikli 7 lõike 1 punkti h alapunkti i kolmanda taandega ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115⁴⁶ (milles käsitletakse ÜPP strateegiakavasid) artikliga 73.

⁴⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1058, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi (ELT L 231, 30.6.2021, lk 60).

⁴⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. detsembri 2021. aasta määrus (EL) 2021/2115, millega kehtestatakse eeskirjad, kuidas toetada liikmesriikide koostatavaid Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavaid ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavu (ÜPP strateegiakavad), ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013 (ELT L 435, 6.12.2021, lk 1).

Muudatusettepanek

10. Hiljemalt alates 1. jaanuarist **2024** ei anna liikmesriigid enam rahalisi stiimuleid **selliste** fossiilkütustel töötavate kuumaveekatelde paigaldamiseks, **mis ei ole sertifitseeritud töötama taastuenergia ja vähese CO₂ heitega energia**, välja arvatud need, mis on välja valitud investeerimiseks enne **2024.** aastat kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1058⁴⁵ (mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi) artikli 7 lõike 1 punkti h alapunkti i kolmanda taandega ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2115⁴⁶ (milles käsitletakse ÜPP strateegiakavasid) artikliga 73.

Kuumaveekatlad, mis paigaldatakse koos taastuenergia tehnoloogiatega (mitte autonoomsed), on alati rahastamiskõlblikud.

⁴⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1058, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi (ELT L 231, 30.6.2021, lk 60).

⁴⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. detsembri 2021. aasta määrus (EL) 2021/2115, millega kehtestatakse eeskirjad, kuidas toetada liikmesriikide koostatavaid Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavaid ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavu (ÜPP strateegiakavad), ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013 (ELT L 435, 6.12.2021, lk 1).

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel. While accelerating fuel switching in buildings is essential, all technologies ready to use renewable and decarbonise energy should be able to contribute to buildings' decarbonisation. It is important to distinguish between technologies and the fuels they utilise: boilers on the market today can already use 100 % renewable energies (biomethane) and variable shares of hydrogen. It is essential to ensure that boilers that work in combination with renewable-based technologies and support the increasing uptake of renewable energy, such as hybrid heaters and solar thermal systems, remain fully eligible for incentives.

Muudatusettepanek 212

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 15 – lõige 10 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

10a. Selleks et tagada keskkonna ja inimeste tervise kaitse kõrge tase, ei anna liikmesriigid rahalisi stiimuleid teatavat tüüpi soojusgeneraatorite paigaldamiseks piirkondadesse ja linnastutesse, kus see võib tekitada ebaproportsionaalseid kulusid tagamaks, et PM2,5-osakeste kontsentratsioon välisõhus ei ületaks direktiivi 2008/50/EÜ kohast sihtväärtust, või piirkondadesse ja linnastutesse, kus ületamist on mõõdetud.

Selgitus

Tagada koostoime ja sidusus õhukvaliteeti käsitleva keskkonnavalase õigustikuga. Õhusaaste põhjustab ELis sadu tuhandeid surmajuhtumeid. Renoveerimislaine ja sihtotstarbeline rahastamine ei tohiks õhusaaste probleemi teravdada ja peaksid pakkuma ainult kasulikke lahendusi.

Muudatusettepanek 213

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 15 – lõige 11 – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Liikmesriigid stimuleerivad põhjalikku renoveerimist ja ulatuslikke programme,

Liikmesriigid seavad prioriteediks põhjaliku renoveerimise ja ulatuslikud

mis hõlmavad suurt hulka hooneid ja mille tulemuseks on primaarenergia nõudluse üldine vähenemine vähemalt **30 %** võrra, pakkudes neile suuremat finants-, eelarve-, haldus- ja tehnilist tuge.

programmid, mis hõlmavad suurt hulka hooneid ja mille tulemuseks on primaarenergia nõudluse üldine vähenemine vähemalt **40 %** võrra, pakkudes neile suuremat finants-, eelarve-, haldus- ja tehnilist tuge. **Liikmesriigid tagavad, et põhjalikule või etapiviisilisele põhjalikule renoveerimisele, millega viiakse hooned klassi A või B – kui A ei ole tehniliselt teostatav–, kohaldatakse kõrgeimat avaliku sektori rahastamismäära.**

Muudatusettepanek 214

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 15 – lõige 12

Komisjoni ettepanek

12. Rahalised stiimulid on eelkõige suunatud **vähekaitstud** leibkondadele, **energiaostuvõimetutele** inimestele ja sotsiaaleluruumides elavatele inimestele kooskõlas direktiivi (EL).../... **artikliga 22**. [energiatõhususe direktiiv (uuesti sõnastatud)].

Muudatusettepanek

12. Rahalised stiimulid on eelkõige suunatud **madala ja keskmise sissetulekuga** leibkondadele, **vähekaitstud tarbijatele, sealhulgas lõppkasutajatele, energiaostuvõimetusega kokku puutuvatele või selle ohus olevatele** inimestele ja sotsiaaleluruumides elavatele inimestele kooskõlas direktiivi (EL).../... [energiatõhususe direktiiv (uuesti sõnastatud)] **artikliga 22. Liikmesriigid tagavad, et need tarbijad saavad kasu lisakuludeta renoveerimiskavadest.**

Muudatusettepanek 215

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 15 – lõige 13

Komisjoni ettepanek

13. Pakkudes hoonete või hoone osade omanikele rahalisi stiimuleid renditud hoonete või hoone osade renoveerimiseks, tagavad liikmesriigid, et rahalised stiimulid toovad kasu nii omanikele kui ka üürnikele, eelkõige pakkudes üüritoetust

Muudatusettepanek

13. Pakkudes hoonete või hoone osade omanikele rahalisi stiimuleid renditud hoonete või hoone osade renoveerimiseks, tagavad liikmesriigid, et rahalised stiimulid toovad kasu nii omanikele kui ka üürnikele, eelkõige pakkudes üüritoetust

või *kehtestades* üüritõusu *ülempiirid*.

või *võttes kooskõlas käesoleva direktiivi artikliga 2 kasutusele „Pay-as-you-Save“ rahastamiskava tingimuslikkuse* üüritõusu puhul, tagades, et üüritõus ei ületa säästu, mis tuleneb renoveerimisest tekkivast energiasäästust. Nad kehtestavad tõhusad sotsiaalsed kaitsemeetmed ja tagatised, eelkõige selleks, et kaitsta vähekaitstud leibkondi ja energiaostuvõimetuid leibkondi.

Muudatusettepanek 216

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 16 – lõige 1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid sätestavad meetmed, mis on vajalikud hoonete energiamärgise väljastamise süsteemi loomiseks.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid sätestavad meetmed, mis on vajalikud hoonete energiamärgise väljastamise süsteemi loomiseks, *seades eesmärgi hõlmata kogu hoonefond hiljemalt 2035. aastaks taskukohasel ja tõhusal viisil.*

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 217

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 16 – lõige 1 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Energiamärgisele kantakse hoone energiatõhususarv, väljendatuna primaarenergia kasutust väljendava arvulise näitaja abil ühikutes kWh/(m² aastas), ja sellised kontrollväärtused nagu energiatõhususe miinimumnõuded, energiatõhususe miinimumstandardid ning liginullenergia- ja heitevabade hoonetega seotud nõuded, et hoone või hoone osa omanikud või üürnikud saaksid selle

Muudatusettepanek

Energiamärgisele kantakse hoone energiatõhususarv, väljendatuna primaarenergia kasutust *ja energia lõppkasutust* väljendava arvulise näitaja abil ühikutes kWh/(m² aastas), ja sellised kontrollväärtused nagu energiatõhususe miinimumnõuded, energiatõhususe miinimumstandardid ning liginullenergia- ja heitevabade hoonetega seotud nõuded, et hoone või hoone osa omanikud või üürnikud saaksid selle energiatõhusust

energiatõhusust võrrelda ja hinnata.

võrrelda ja hinnata.

Muudatusettepanek 218

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 16 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Energiamärgis peab hiljemalt 31. detsembriks 2025 vastama V lisas esitatud näidisvormile. Selles täpsustatakse hoone energiatõhususe klass suletud skaalal, kasutades vaid tähti A–G. Tähega A tähistatakse artikli 2 punktis 2 määratletud heitevabu hooneid ja tähega G 15 % neid riikliku hoonefondi hooneid, mille energiatõhususe näitajad olid skaala kehtestamise ajal kõige madalamad. Liikmesriigid tagavad, et ülejäänud klasside (B–F) energiatõhususe näitajad on energiatõhususklasside skaalal ühtlaselt jaotunud. Liikmesriigid tagavad, et tema territooriumil kasutatavatel energiamärgistel on ühtne visuaalne identiteet.

Muudatusettepanek

2. Energiamärgis peab hiljemalt 31. detsembriks 2025 vastama V lisas esitatud näidisvormile. Selles täpsustatakse hoone energiatõhususe klass suletud skaalal, kasutades vaid tähti A–G. Tähega A tähistatakse artikli 2 punktis 2 määratletud heitevabu hooneid ja tähega G **vähemalt** 15 % neid riikliku hoonefondi hooneid, mille energiatõhususe näitajad olid skaala kehtestamise ajal kõige madalamad. Liikmesriigid tagavad, et ülejäänud klasside (B–F) energiatõhususe näitajad on energiatõhususklasside skaalal ühtlaselt jaotunud. Liikmesriigid tagavad, et tema territooriumil kasutatavatel energiamärgistel on ühtne visuaalne identiteet. ***Liikmesriigid lisavad täiendava klassi A+, mis vastab plussenergiahoonetele, ilma et see mõjutaks käesoleva direktiivi artiklis 2 määratletud heitevabasid hooneid. Liikmesriigid määravad kindlaks keskmist klassi tähistava tähe, mis vastab minimaalset tarbimiskaja võimsust võimaldavale tõhusustasemele ja kajastab hoone välispiirde piisava tõhususe rakendamist elamute puhul hiljemalt 2035. aastaks ja mitteeluhoonete puhul 2032. aastaks. See välispiire peab sobima kas paindlike elektrikütte-, vee- ja kliimaseadmete paigaldamiseks või ühendamiseks madalatemperatuurilise kaugküttega, et võimaldada nii soojusmugavust kui ka elektrivõrkude paindlikku käitamist. Komisjon annab välja üksikasjalikud suunised energiamärgiste kohta, sealhulgas näidisvormi, millel on ühtne visuaalne identiteet ja ühine logo, kooskõlas V***

lisaga, et parandada nende kvaliteeti ning tagada andmete usaldusväarsus ja võrreldavus kogu liidus.

Muudatusettepanek 219

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 16 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Liikmesriigid tagavad, et energiamärgis oleks kvaliteetne, usaldusväärne ja taskukohane. Nad tagavad, et energiamärgise annab välja sõltumatu ekspert pärast kohapealset kontrollkäiku.

Muudatusettepanek

3. Liikmesriigid tagavad, et energiamärgis oleks kvaliteetne, usaldusväärne ja taskukohane. Nad tagavad, et **energiamärgised on taskukohased madala sissetulekuga leibkondadele ja kõikidele hoonesadele, mida kasutatakse ainsa elukohana, ilma et see piiraks sissetulekukriteeriumide kohaldamist, ning et** energiamärgise annab välja **kvalifitseeritud ja** sõltumatu ekspert pärast kohapealset kontrollkäiku, **ning et energiamärgise vorm põhineb selgetel logodel, piktogrammidel ja kergesti loetavatel osadel, näidates ära prognoositavate kulude ulatuse.**

Pärast delegeeritud õigusakti vastuvõtmist kooskõlas artikliga 7 sisaldavad energiamärgised uute hoonete ja liidu institutsioonide ja ametite omandis, nende hallatavate ja kasutatavate hoonete puhul põhjalikku lisateavet globaalse soojendamise potentsiaali kohta kooskõlas artikliga 7, et saavutada lihtne ja ühtne märgis.

Muudatusettepanek 220

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 16 – lõige 4 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Energiamärgisele kantakse soovitud hoone või hoone osa energiatõhususe kulutõhusaks parandamiseks ja

Muudatusettepanek

Energiamärgisele kantakse soovitud hoone või hoone osa energiatõhususe kulutõhusaks parandamiseks ja

***kasutamise*st tulenevate**

kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks, välja arvatud siis, kui asjaomane hoone või hoone osa juba vastab heitevabade hoonete suhtes kohaldatavatele asjakohastele ehitusstandarditele.

kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks, välja arvatud siis, kui asjaomane hoone või hoone osa juba vastab heitevabade hoonete suhtes kohaldatavatele asjakohastele ehitusstandarditele, ***ning nutivalmiduse näitaja parandamiseks hoonete puhul, mis peavad olema varustatud käesoleva direktiivi artikli 13 kohase näitajaga.***

Muudatusettepanek 221

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 16 – lõige 5

Komisjoni ettepanek

5. Energiamärgisele kantavad soovitud peavad olema asjaomase hoone puhul tehniliselt teostatavad ja andma hinnangu energiasäästu ning ***asjaomase hoone kasutamise*st tulenevate** kasvuhoonegaaside heitkoguste vähenemise kohta. Soovitud ***võivad sisaldada*** hinnangut nende tasuvusaja või tasuvuse kohta majandusliku olelusringi vältel.

Muudatusettepanek

5. Energiamärgisele kantavad soovitud peavad olema asjaomase hoone puhul tehniliselt teostatavad ja andma hinnangu energiasäästu ning kasvuhoonegaaside heitkoguste vähenemise kohta. Soovitud ***peavad sisaldama*** hinnangut nende tasuvusaja või tasuvuse kohta majandusliku olelusringi vältel.

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 222

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 16 – lõige 6

Komisjoni ettepanek

6. Soovitud hõlmavad hinnangut selle kohta, kas kütte- ***või kliimaseadet*** saab kohandada nii, et ***see töötaks*** madalamatel temperatuuridel (kasutades näiteks veepõhiste küttesüsteemide jaoks ette nähtud madalatemperatuurilisi kiirgureid), sealhulgas väljundsoojusvõimsuse

Muudatusettepanek

6. Soovitud hõlmavad ***selgelt nähtavat viidet ruumide küttesüsteemide, veesoojendussüsteemide ja kliimaseadmete järelejäanud kasutusea kohta ning*** hinnangut selle kohta, kas ***ruumide kütte- ja veesoojendussüsteeme ja kliimaseadmeid*** saab kohandada nii, et ***need töötaksid*** madalamatel

projekteerimisnõuete ja temperatuuri/vooluhulgaga seotud nõuete kohta.

temperatuuridel (kasutades näiteks veepõhiste küttesüsteemide jaoks ette nähtud madalatemperatuurilisi kiirgureid), sealhulgas väljundsoojusvõimsuse projekteerimisnõuete ja temperatuuri/vooluhulgaga seotud nõuete kohta.

Muudatusettepanek 223

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 16 – lõige 10

Komisjoni ettepanek

10. Energiamärgis kehtib kuni **viis** aastat. Selliste hoonete puhul, mille lõike 2 kohane energiatõhususe klass on A, B või C, kehtib energiämärgis kuni kümme aastat.

Muudatusettepanek

10. Energiämärgis kehtib kuni **7** aastat. Selliste hoonete puhul, mille lõike 2 kohane energiatõhususe klass on A, B või C, kehtib energiämärgis kuni kümme aastat.

Muudatusettepanek 224

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 16 – lõige 11 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid teevad kättesaadavaks energiämärgise ajakohastamise lihtsustatud korra, mille puhul uuendatakse ainult üksikuid elemente (üksikud või eraldiseisvad meetmed).

Muudatusettepanek

Liikmesriigid teevad kättesaadavaks energiämärgise ajakohastamise lihtsustatud korra, mille puhul uuendatakse ainult üksikuid elemente (üksikud või eraldiseisvad meetmed), **et vähendada ajakohastatud märgise väljastamise kulu.**

Muudatusettepanek 225

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 16 – lõige 11 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid teevad energiämärgise ajakohastamise lihtsustatud korra kättesaadavaks siis, kui on rakendatud

Muudatusettepanek

Liikmesriigid teevad energiämärgise ajakohastamise lihtsustatud korra kättesaadavaks siis, kui on rakendatud

renoveerimispassis kindlaks määratud meetmed.

renoveerimispassis kindlaks määratud meetmed *või kui kasutatakse hoone digiteisikut, et vähendada ajakohastatud märgise väljastamise kulu.*

Muudatusettepanek 226

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 16 – lõige 11 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

11a. Lisaks käesolevas artiklis osutatud energiamärgiste raamistikule määravad liikmesriigid hiljemalt 31. detsembriks 2025 kindlaks eri hoonetüüpide normid ning kütteenergiavajaduse maksimaalsed piirmäärad, mille kohaselt oleks hooneid lubatud kütta madalal temperatuuril. Komisjon avaldab suunised sellise näitaja väljatöötamiseks.

Muudatusettepanek 227

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 17 – lõige 1 – lõik 1 – punkt a**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

a) ehitatavatele, oluliselt rekonstrueeritud, müüdavatele või uuele üürnikule üüritavatele hoonetele või hoone osadele **ning sellistele hoonetele või hoone osadele, mille puhul uuendatakse üürilepingut;** ning

a) ehitatavatele, oluliselt rekonstrueeritud, müüdavatele või uuele üürnikule üüritavatele hoonetele või hoone osadele **ja**

Muudatusettepanek 228

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
Artikkel 17 – lõige 2**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Liikmesriigid nõuavad, et hoone või hoone osa ehitamisel, müümisel, üürile

2. Liikmesriigid nõuavad, et hoone või hoone osa ehitamisel, müümisel **või**

andmisel **või üürilepingu uuendamise korral** näidatakse energiamärgist tulevasele ostjale või üürnikule ja et energiamärgis antakse ostjale või üürnikule üle.

üürile andmisel näidatakse energiamärgist tulevasele ostjale või üürnikule ja et energiamärgis antakse ostjale või üürnikule üle.

Muudatusettepanek 229

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 19 – lõige 5 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Komisjon võtab 30. juuniks 2024 vastu asjakohase rakendusakti, mis sisaldab ühtset näidisvormi teabe edastamiseks hoonefondi vaatluskeskusele.

Muudatusettepanek

Komisjon võtab 30. juuniks 2024 vastu asjakohase rakendusakti, mis sisaldab ühtset näidisvormi teabe edastamiseks hoonefondi vaatluskeskusele. **Selleks kuupäevaks algatavad liikmesriigid komisjoni suuniste alusel liidu hoonefondi seisundi auditi, et teha kooskõlas energiatõhususe direktiiviga kindlaks madalate sotsiaal-majanduslike näitajate ja kehva energiatõhususega hoonetega haavatavate piirkondade asukoht. Selle tulemusel antakse kõige vähem kaitstud ühiskonnarühmadele majanduslikku ja asjatundlikku abi ning soodustatakse liidus kõrgemat hoonete renoveerimise määra, mis on kõigi liikmesriikide jaoks õiglane ja ühtlustatud.**

Muudatusettepanek 230

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 19 – lõige 6 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

6a. Alates käesoleva direktiivi avaldamisele järgnevast teisest aastast avaldab komisjon iga kahe aasta järel liidu hoonefondi olukorra ning kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil tehtud edusammude kohta kokkuvõtva aruande.

Muudatusettepanek 231

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 20 – lõige 4 – lõik 3

Komisjoni ettepanek

Selline ülevaatuste kava hõlmab hoone vajadusest lähtuvat ventilatsioonisüsteemi võimsuse hindamist ning võtab arvesse ventilatsioonisüsteemi võimekust oma tõhusust tüüpilistes või keskmistes kasutustingimustes optimeerida.

Muudatusettepanek

Selline ülevaatuste kava hõlmab hoone vajadusest lähtuvat ventilatsioonisüsteemi võimsuse hindamist ning võtab arvesse ventilatsioonisüsteemi võimekust oma tõhusust tüüpilistes või keskmistes kasutustingimustes optimeerida.

Ülevaatused hõlmavad ka siseõhu kvaliteedi hindamist.

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 232

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 20 – lõige 7 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid kehtestavad nõuded tagamaks, et mitte-eluhooded, mille küttesüsteemi või kombineeritud kütte- ja ventilatsioonisüsteemi efektiivne nimivõimsus on üle 290 kW, oleksid hiljemalt 31. detsembriks 2024 varustatud automatiseerimis- ja juhtimissüsteemiga, kui see on tehniliselt ning majanduslikult teostatav. Efektiivse nimivõimsuse künnist alandatakse 31. detsembriks 2029 70 kW-ni.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid kehtestavad nõuded tagamaks, et mitte-eluhooded, mille küttesüsteemi, ***jahutussüsteemi*** või kombineeritud kütte-, ***jahutus-*** ja ventilatsioonisüsteemi efektiivne nimivõimsus on üle 290 kW, oleksid hiljemalt 31. detsembriks 2024 varustatud automatiseerimis- ja juhtimissüsteemiga, kui see on tehniliselt ning majanduslikult teostatav. Efektiivse nimivõimsuse künnist alandatakse 31. detsembriks 2029 70 kW-ni.

Selgitus

Kehtiva hoonete energiatõhususe direktiivi kohaldamisala (290 kW) arvutatakse seoses ruumide kütmise ja ventilatsiooniga (artikli 14 lõige 4), kuid see hõlmab ka ruumide jahutamist (artikli 15 lõige 4). Kavandatud muudatus ei ole kooskõlas hoonete automatiseerimis- ja juhtimissüsteeme käsitlevate praeguste sätetega, mida liikmesriigid juba rakendavad.

Muudatusettepanek 233

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 22 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Liikmesriigid avalikustavad teabe koolituste ja sertifitseerimise kohta. Liikmesriigid tagavad kas erialase ettevalmistusega ja/või sertifitseeritud ekspertide korrapäraselt ajakohastatud nimekirjade või selliste ekspertide teenuseid pakkuvate sertifitseeritud ettevõtete korrapäraselt ajakohastatud nimekirjade avalikustamise.

Muudatusettepanek

2. Liikmesriigid **tagavad, et hoonete energiatõhususe sertifitseerimise eest vastutavate sõltumatute ekspertide sertifitseerimis- või samaväärsed kvalifitseerimissüsteemid, renoveerimispasside kehtestamine, nutivalmiduse hindamine, küttesüsteemide ja kliimaseadmete ülevaatused on kättesaadavad, taskukohased ja nõuetekohaselt toimivad, ning** avalikustavad teabe koolituste ja sertifitseerimise **võimaluste** kohta. Liikmesriigid tagavad kas erialase ettevalmistusega ja/või sertifitseeritud ekspertide korrapäraselt ajakohastatud nimekirjade või selliste ekspertide teenuseid pakkuvate sertifitseeritud ettevõtete korrapäraselt ajakohastatud nimekirjade avalikustamise.

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 234

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 23 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Liikmesriigid tagavad, et **vastavalt [energiatõhususe direktiivi (uuesti sõnastatud)] artiklile 26** integreeritud renoveerimistöid **tegevatel ehitusspetsialistidel on omandanud asjakohased teadmised.**

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid tagavad, et **kooskõlas [uuesti sõnastatud energiatõhususe direktiivi] artikliga 26** koostatakse integreeritud renoveerimistöid **tegevate ehitusspetsialistide jaoks kõrge kvalifikatsiooni arendamise riiklik kava.**

Muudatusettepanek 235

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 23 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. Liikmesriigid edendavad selliste fossiilkütuste kaevandamise, energia tootmise, jaotamise ja energiaarvestusega tegelevate ettevõtete töötajate ümberkvalifitseerimise programme, mille energiatootmine ja tegevus varsti järkjärgult lõpetatakse, võttes arvesse liidu CO₂ heite vähendamise alaseid jõupingutusi. Selline lähenemisviis integreerib need olulised sidusrühmad positiivselt liidu energiasektori CO₂ heite vähendamisse.

Muudatusettepanek 236

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 25 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Läbivaatamise osana hindab komisjon, kas 2050. aastaks täielikult dekarboniseeritud ja heitevaba hoonefondi saavutamiseks piisab sellest, et kohaldatakse käesolevat direktiivi ja muid õigusakte, milles käsitletakse energiatõhusust ja hoonete kasvuhoonegaaside heite vähendamist, eelkõige CO₂ hinnastamise kaudu, või tuleks kogu hoonefondi suhtes võtta liidu tasandil kasutusele täiendavad siduvad meetmed, eelkõige kohustuslikud energiatõhususe miinimumstandardid. Lisaks analüüsib komisjon, kuidas liikmesriigid saaksid kohaldada liidu ehitus- ja energiatõhususe poliitikas piirkondlikku ja naabruskondlikku integreeritud käsitust, tagades kõikide hoonete vastavuse energiatõhususe miinimumnõuetele, näiteks üldiste renoveerimiskavadega, mida kohaldatakse üksikhoone asemel ruumilises kontekstis

Läbivaatamise osana hindab komisjon, kas 2050. aastaks täielikult dekarboniseeritud ja heitevaba hoonefondi saavutamiseks piisab sellest, et kohaldatakse käesolevat direktiivi ja muid õigusakte, milles käsitletakse energiatõhusust ja hoonete kasvuhoonegaaside heite vähendamist, eelkõige CO₂ hinnastamise kaudu, või tuleks kogu hoonefondi suhtes võtta liidu tasandil kasutusele täiendavad siduvad meetmed, eelkõige kohustuslikud energiatõhususe miinimumstandardid. **Peale selle tuleks liidu tasandi meetmetes võtta kõigil ruumitasanditel arvesse terviklikku tegutsemisviisi, sealhulgas maastikuarhitektuuri, linnaplaneerimist, taristut ja disaini, ning edendada sellega kestlikumat, kaasavat ja kestlikumat eluviisi kooskõlas tehiskeskonna arenguga, et kohaneda uute vajadustega ning tagada kõigile**

mitme hoone suhtes.

inimväärne ja kvaliteetne eluase. Lisaks analüüsib komisjon, kuidas liikmesriigid saaksid kohaldada liidu ehitus- ja energiatõhususe poliitikas piirkondlikku ja naabruskondlikku integreeritud käsitust, tagades kõikide hoonete vastavuse energiatõhususe miinimumnõuetele, näiteks üldiste renoveerimiskavadega, mida kohaldatakse üksikhoone asemel ruumilises kontekstis mitme hoone suhtes.

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 237

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 26 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid, et teavitada hoonete või hoone osade omanikke ja üürnikke ning kõiki asjaomaseid turuosalisi erinevatest meetoditest ja tavadest, mis aitavad suurendada energiatõhusust. Eelkõige võtavad liikmesriigid vajalikke meetmeid, et anda vähekaitstud leibkondadele **kohandatud** teavet.

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid **soodustavad teavitus- ja teadlikkuse suurendamise kampaaniad, et edendada üldsuse huvi ja toetust hoonete energiatõhususe direktiivi parandamisele, ning** võtavad vajalikke meetmeid, et teavitada hoonete või hoone osade omanikke ja üürnikke ning kõiki asjaomaseid turuosalisi erinevatest meetoditest ja tavadest, mis aitavad suurendada energiatõhusust. Eelkõige võtavad liikmesriigid vajalikke meetmeid, et anda **kohandatud teavet** vähekaitstud leibkondadele, **energiaostuvõimetutele leibkondadele, sotsiaaleluruumides elavatele inimestele ning energiatõhususe direktiivi kohastele haavatavatele piirkondadele, ja anda** teavet **naabruskonna tasandil, et jõuda nende tarbijateni.**

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 238

Ettepanek võtta vastu direktiiv Artikkel 26 – lõige 2 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Eelkõige annavad liikmesriigid hoonete omanikele ja üürnikele teavet energiamärgiste, sealhulgas nende otstarbe ja eesmärkide kohta, kulutasuvate meetmete kohta ning vajaduse korral ka hoone energiatõhususe suurendamise rahastamisvahendite kohta ja fossiilkütustel töötavate kuumaveekatelde säästlikumate alternatiividega asendamise kohta. Liikmesriigid esitavad teabe ligipääsetavate ja läbipaistvate nõustamisvahendite kaudu, nagu renoveerimisalane nõustamine ja ühtsed kontaktpunktid tarbijate jaoks.

Muudatusettepanek

Eelkõige annavad liikmesriigid hoonete omanikele ja üürnikele teavet energiamärgiste, sealhulgas nende otstarbe ja eesmärkide kohta, kulutasuvate meetmete kohta ning vajaduse korral ka hoone energiatõhususe suurendamise rahastamisvahendite kohta ja fossiilkütustel töötavate kuumaveekatelde säästlikumate alternatiividega asendamise kohta. Liikmesriigid esitavad teabe ligipääsetavate ja läbipaistvate nõustamisvahendite kaudu, nagu renoveerimisalane nõustamine ja ühtsed kontaktpunktid tarbijate jaoks. ***Juurdepüäs sellistele nõustamisvahenditele peab olema kohandatud spetsiaalselt madala sissetulekuga ja haavatavatele leibkondadele, energiaostuvõimetutele leibkondadele ja sotsiaaleluruumides elavatele inimestele.***

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 239

Ettepanek võtta vastu direktiiv I lisa – punkt 1 – lõik 3

Komisjoni ettepanek

Hoone energiatõhusust mõõdetakse arvulise näitaja abil, mis väljendab primaarenergia kasutust võrdluspõrandapindala ühiku kohta aastas, ühikutes kWh/(m² aastas) energiamärgise väljaandmise ja energiatõhususe miinimumnõuetele vastavuse kontrollimise eesmärgil. Hoone energiatõhususe

Muudatusettepanek

Hoone energiatõhusust mõõdetakse arvulise näitaja abil, mis väljendab primaarenergia kasutust ***ja energia lõppkasutust*** võrdluspõrandapindala ühiku kohta aastas, ühikutes kWh/(m² aastas) energiamärgise väljaandmise ja energiatõhususe miinimumnõuetele vastavuse kontrollimise eesmärgil. Hoone

kindlakstegemiseks kasutatavad meetodid peavad olema läbipaistvad ja uuendustele avatud.

energiatõhususe kindlakstegemiseks kasutatavad meetodid peavad olema läbipaistvad ja uuendustele avatud.

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel, et üürikiel oleks suurem selgus ning et seeläbi soodustada energiatõhusust ja renoveerimist.

Muudatusettepanek 240

Ettepanek võtta vastu direktiiv I lisa – punkt 1 – lõik 4

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid kirjeldavad oma riigisisest arvutusmeetodit lähtuvalt hoonete energiatõhusust käsitlevate peamiste Euroopa standardite, nimelt EN ISO 52000-1, EN ISO 52003-1, EN ISO 52010-1, EN ISO 52016-1, EN ISO 52018-1, EN 16798-1 ja EN 17423 või neid asendavate dokumentide A lisast. Käesolev säte ei tähenda kõnealuste standardite õiguslikku kodifitseerimist.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid kirjeldavad oma riigisisest arvutusmeetodit lähtuvalt hoonete energiatõhusust käsitlevate peamiste Euroopa standardite, nimelt EN ISO 52000-1, EN ISO 52003-1, EN ISO 52010-1, EN ISO 52016-1, EN ISO 52018-1, EN **ISO 52120-1**, EN 16798-1 ja EN 17423 või neid asendavate dokumentide A lisast. Käesolev säte ei tähenda kõnealuste standardite õiguslikku kodifitseerimist.

Selgitus

Hoonete automatiseerimis- ja juhtimissüsteemide mõju on hoonete energiatõhususe seisukohast väga oluline. EN ISO 52120–1 on M480 volituse kohane hoonete energiatõhususe standard, mis sisaldab olulisi sisendeid hoonete energiatõhususe arvutamiseks. Kuna hoonete elektrifitseerimine eeldatavasti suureneb, suurendavad uued elektrihoonused energiatarbimist.

Muudatusettepanek 241

Ettepanek võtta vastu direktiiv I lisa – punkt 3

Komisjoni ettepanek

3. Hoone energiatõhususe märkimiseks **võivad** liikmesriigid kindlaks **määrata** täiendavad arvulised näitajad energia kogukasutuse, taastumatu ja taastuva primaarenergia kasutuse kohta,

Muudatusettepanek

3. Hoone energiatõhususe märkimiseks **määravad** liikmesriigid kindlaks täiendavad arvulised näitajad energia kogukasutuse, taastumatu ja taastuva primaarenergia kasutuse kohta,

samuti kasutamisest tulenevate kasvuhooonegaaside heitkoguste kohta väljendatuna CO₂-ekvivalentkilogrammides m² kohta aastas).

samuti kasutamisest tulenevate **ja sisalduvate** kasvuhooonegaaside heitkoguste kohta **hoone eeldatava kasutusaja jooksul**.

Selgitus

See muudatusettepanek on vajalik tagamaks, et hoonete energiatõhususe direktiiv hõlmaks nii energiatõhusust kui ka kasvuhooonegaaside heitkoguste vähendamist, nagu on osutatud artikli 1 lõikes 1. Lisada hoonete energiatõhususe hindamisel kaalutavatesse aspektidesse täiendavad arvulised näitajad sisalduvate kasvuhooonegaaside heitkoguste kohta (hoonete tootmine ja/või ehitamine) ning kohustus anda teavet ehitustoodete ja -materjalide kasutamisega seotud heitkoguste kohta.

Muudatusettepanek 242

Ettepanek võtta vastu direktiiv I lisa – punkt 4 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

b) kütteseadmed ja kuumaveevarustus, sealhulgas nende **isolatsiooniomadused**;

Muudatusettepanek

b) kütteseadmed ja kuumaveevarustus, sealhulgas nende **isolatsiooni- ja soojustagastusomadused**;

Selgitus

Soojuse taaskasutamine võib olla oluline osa meetmetest, millega saavutatakse energiatõhusus ja energiasääst, kuid see võib olla vähem atraktiivne, kui hoone energiatarbimise arvutamisel vastavalt hoonete energiatõhususe direktiivile ei võeta arvesse nende kasulikkust.

Muudatusettepanek 243

Ettepanek võtta vastu direktiiv I lisa – punkt 4 – alapunkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ba) paigaldatud detsentraliseeritud energiaallikate võimsus, sealhulgas kohapealsed taastuvad energiaallikad, kahesuunaline elektrisõidukite laadimistaristu, tarbimiskaja ja salvestamine;

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 244

Ettepanek võtta vastu direktiiv

I lisa – punkt 4 – alapunkt h

Komisjoni ettepanek

h) sisekliima tingimused, sealhulgas kavandatud sisekliima;

Muudatusettepanek

h) sisekliima tingimused, sealhulgas kavandatud sisekliima **ja siseõhu kvaliteet**;

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik mõjuvatel põhjustel, mis on seotud teksti sisemise loogikaga seoses ventilatsiooni ja rahvatervisega.

Muudatusettepanek 245

Ettepanek võtta vastu direktiiv

I lisa – punkt 4 – alapunkt i a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ia) hoonete automatiseerimise ja hoonete tehnilise haldamise suutlikkus energiatõhususe jälgimiseks, kontrollimiseks ja optimeerimiseks;

Selgitus

Seire on oluline energiatõhususe pidevaks parandamiseks, eelkõige seoses elektrisõidukite koduste laadimisjaamade arvu suurenemisega. Seire võib tavaliselt anda keskmiselt 10 % energiasäästu; praeguse hoonete energiatõhususe direktiivi mõistetes ei ole aga energiatarbimise seiret veel hoone tehnosüsteemina tunnustatud.

Muudatusettepanek 246

Ettepanek võtta vastu direktiiv

I lisa – punkt 4 – punkt i b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**ib) elektripaigaldiste energiatõhusus
(IECEN 60364-8-1).**

Selgitus

Selleks et hõlmata elektriseadmete energiatõhusust, tuleks kehtestada kohustus minimeerida elektriseadmete energiakadu koos nende lahenduste tõhususnõuetega kooskõlas olemasolevate ja tunnustatud standarditega (IEC EN 60364-8-1).

Muudatusettepanek 247

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
II lisa – punkt a – rida 1**

<i>Komisjoni ettepanek</i>		
Riikliku hoonete renoveerimise kava näidismuudatus (millele on osutatud artiklis 3)		
Hoonete energiatõhususe direktiivi artikkel 3	Kohustuslikud näitajad	Vabatahtlikud näitajad / märkused
a) Riigi hoonefondi ülevaade	Hoonete arv ja üldpõrandapind (m ²):	Hoonete arv ja üldpõrandapind (m ²):
	– hooneliikide kaupa (sh üldkasutatavad hooned ja sotsiaalkorterid)	– hoone vanuse kohta
	– energiatõhususe klassi kohta	– hoone suuruse kohta
	– liginullenergiahooned	– kliimavöötme kohta
	– halvimate tõhususnäitajatega (sealhulgas selle määratlus)	– lammutamine (arv ja üldpõrandapind)
<i>Muudatusettepanek</i>		
Riikliku hoonete renoveerimise kava näidismuudatus (millele on osutatud artiklis 3)		
Hoonete energiatõhususe direktiivi artikkel 3	Kohustuslikud näitajad	Vabatahtlikud näitajad / märkused
a) Riigi hoonefondi ülevaade	Hoonete arv ja üldpõrandapind (m ²):	Hoonete arv ja üldpõrandapind (m ²):
	– hooneliikide kaupa (sh üldkasutatavad hooned ja sotsiaalkorterid)	– hoone vanuse kohta
	– energiatõhususe klassi kohta	– hoone suuruse kohta

	– liginullenergiahooned	– kliimavöötme kohta
	– halvimate tõhususnäitajatega (sealhulgas selle määratlus)	– leibkondade sissetuleku taseme kohta
	– vastavalt oma praegusele põhi- /teisese elukoha funktsioonile	– lammutamine (arv ja üldpõrandapind)

Muudatusettepanek 248

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
II lisa – veerg 2 – punkt a – rida 7 – taane 3**

Komisjoni ettepanek

– selliste inimeste arv, kes elavad ebapiisavates elutingimustes (nt lekkiv katus) või ebapiisava soojusmugavuse tingimustes

Muudatusettepanek

– selliste inimeste arv, kes elavad ebapiisavates elutingimustes (nt lekkiv katus, **ohtlikud elektripaigaldised**) või ebapiisava soojusmugavuse tingimustes

Selgitus

PTFEd ja PVCd ei käsitata rahvusvahelisel tasandil rohelistesse nimekirja kantud jäätmetena. Mõlemaid kontrollitakse ELis nende omaduste tõttu. PTFE kuulub praegu PFASi piiramist käsitleva töö hulka ja ka PVC piiramisega praegu tegeletakse.

Muudatusettepanek 249

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
II lisa – veerg 2 – punkt a – rida 9**

Komisjoni ettepanek

Liginullenergiahoone määratlus uutele ja olemasolevatele hoonetele

Muudatusettepanek

Liginullenergiahoone **ja heitevaba hoone** määratlus uutele ja olemasolevatele hoonetele

Muudatusettepanek 250

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
II lisa – veerg 2 – punkt b – rida 1**

Komisjoni ettepanek

Iga-aastaste renoveerimismäärade eesmärgid: hoonete arv ja üldpõrandapind (m²):

- hooneliigi kohta
- halvimate tõhususnäitajatega hooned

Muudatusettepanek

Iga-aastaste renoveerimismäärade eesmärgid: hoonete arv ja üldpõrandapind (m²):

- hooneliigi kohta
- halvimate tõhususnäitajatega hooned

Renoveeritud hoonete osakaalu (%) eesmärk:

- *hooneliigi kohta*
- *renoveerimise põhjalikkuse kohta*

Muudatusettepanek 251

Ettepanek võtta vastu direktiiv

II lisa – veerg 2 – punkt c – rida 1 – lõik 1 – punkt d

Komisjoni ettepanek

d) vähekaitstud tarbijate mõjuvõimu suurendamine ja kaitsmine ning energiaostuvõimetuse leevendamine, sealhulgas direktiivi (EL).../... [uuesti sõnastatud energiatõhususe direktiiv] **artikli 22 kohased poliitikasuunad ja meetmed** ning eluaseme taskukohasus;

Muudatusettepanek

d) vähekaitstud tarbijate mõjuvõimu suurendamine ja kaitsmine ning energiaostuvõimetuse leevendamine, sealhulgas **meetmed energიაostuvõimetutele ja vähekaitstud leibkondadele hoonete renoveerimise soodusrahastamiseks ning riiklik eesmärk energიაostuvõimetuse leevendamiseks hoonete renoveerimise meetmete kaudu vastavalt** direktiivi (EL).../... [uuesti sõnastatud energiatõhususe direktiiv] **artiklile 22**, ning eluaseme taskukohasus;

Muudatusettepanek 252

Ettepanek võtta vastu direktiiv

II lisa – veerg 2 – punkt c – rida 1 – lõik 1 – punkt e

Komisjoni ettepanek

e) ühtsete kontaktpunktide või sarnaste mehhanismide loomine tehnilise, haldus- ja finantsnõustamise ja **-abi** pakkumiseks;

Muudatusettepanek

e) **kohaliku tasandi** ühtsete kontaktpunktide või sarnaste mehhanismide loomine **kinnisvaraomanikele kohandatud** tehnilise, haldus- ja finantsnõustamise, **abi**

ja *hoonete renoveerimise integreeritud teenuste* pakkumiseks;

Muudatusettepanek 253

Ettepanek võtta vastu direktiiv

II lisa – veerg 2 – punkt c – rida 1 – lõik 1 – punkt n

Komisjoni ettepanek

n) tegelemine oskuste nappusest ja sobivate inimressursside vähesusest tulenevate probleemidega ning hariduse, koolituse, oskuste täiendamise ja ümberõppe edendamine ehitussektoris ja energiatõhususe ning taastuvenergia sektoris; ning

Muudatusettepanek

n) tegelemine oskuste nappusest ja sobivate inimressursside vähesusest tulenevate probleemidega ning hariduse, koolituse, oskuste täiendamise ja ümberõppe edendamine ehitussektoris ja energiatõhususe ning taastuvenergia sektoris, *rakendades kohustuslikult pideva kutsealase arengu süsteeme, oskuste registreid ning ehitusspetsialistide kvalifikatsiooni ja oskuste täiendamise riiklike eesmäärke, mis on vajaduse korral kooskõlas riiklike kvalifikatsioonikavadega, mis on välja töötatud algatuse „EU BUILD UP Skills“ ja/või algatuse „Construction Blueprint“ raames;*

Muudatusettepanek 254

Ettepanek võtta vastu direktiiv

II lisa – veerg 2 – punkt c – rida 1 – lõik 1 – punkt o

Komisjoni ettepanek

o) teadlikkuse suurendamise kampaaniad ja muud nõustamisvahendid.

Muudatusettepanek

o) *ulatuslikud* teadlikkuse suurendamise kampaaniad, *millega edendatakse hoonete tõhususest saadavat kasu, ning riiklikul, piirkondlikul, kohalikul ja kogukonna tasandil läbiviidavad kättesaadavad toetusmeetmed* ja muud nõustamisvahendid.

Muudatusettepanek 255

Ettepanek võtta vastu direktiiv

II lisa – veerg 2 – punkt c – rida 1 – lõik 2

<i>Komisjoni ettepanek</i>	<i>Muudatusettepanek</i>
— poliitikasuuna või meetme nimetus	— poliitikasuuna või meetme nimetus
— lühikirjeldus (täpne kohaldamisala, eesmärk ja tegutsemisviisid)	— lühikirjeldus (täpne kohaldamisala, eesmärk ja tegutsemisviisid)
— kvantifitseeritud eesmärk	— kvantifitseeritud eesmärk
— poliitikasuuna või meetme liik (nt seadusandlik; majanduslik; eelarveline; koolitus- või teadlikkusalane)	— poliitikasuuna või meetme liik (nt seadusandlik; majanduslik; eelarveline; koolitus- või teadlikkusalane)
— kavandatud eelarve ja rahastamisallikad	— kavandatud eelarve ja rahastamisallikad
— poliitikasuuna rakendamise eest vastutavad üksused	— poliitikasuuna rakendamise eest vastutavad üksused
— eeldatav mõju	— eeldatav mõju
— rakendamise seis	— rakendamise seis
— jõustumise kuupäev	— jõustumise kuupäev
— rakendusperiood	— rakendusperiood
	— <i>seiremehhanismid</i>
	— <i>karistused nõuete täitmata jätmise ja/või puuduliku täitmise korral</i>

Selgitus

1) subparagraph d) is amended to ensure the practical implementation of national-level financial schemes targeted to energy poor and vulnerable households as per the applicable definition pursuant to the proposed amendments of the EED

2) subparagraph e) is amended to ensure accessible tailored services efficiently reaching the local communities, which are the main beneficiaries of the OSS concept. The suggested amendments also include the provision of integrated renovation services overcoming the issues related to the fragmentation of the construction sector in general and specifically of the renovation process, which is often cited as one of the major barriers to large-scale building retrofitting.

3) subparagraph n) is amended to ensure the application of streamlined instruments which are key for the life-long learning progress and regular upgrade of the skills and knowledge of building professionals in a quickly changing technological environment. Additionally, it brings coherence with the most effective and widely recognized EU initiatives in the area, thus avoiding duplication of measures and reduction of costs.

4) subparagraph o) is amended to ensure ambitious scope and outreach of the communication and awareness raising campaigns, which are expected to integrate national coverage by the

public media and local community-oriented communication action to achieve highest impact.

5) additionally, monitoring mechanisms and penalties in case of non-compliance or underperformance are required to ensure coherent implementation at national level

Muudatusettepanek 256

Ettepanek võtta vastu direktiiv

II lisa – veerg 2 – punkt c – rida 1 – lõik 1 –punkt f a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

***fa) kütte- ja jahutusseadmete kogumi
ajakohastamine taastuvate ja vähese CO₂
heitega energiaallikatega töötamiseks
valmis tehnoloogiate paigaldamise teel;***

Muudatusettepanek 257

Ettepanek võtta vastu direktiiv

II lisa – veerg 2 – punkt c – rida 1 – lõik 1 –punkt f b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

fb) elektriohutuse suurendamine;

Muudatusettepanek 258

Ettepanek võtta vastu direktiiv

III lisa – punkt I – lõik 3 – taane 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

— kohapeal toodetud taastuvatest energiaallikatest toodetud energia, mis vastab direktiivi (EL) 2018/2001 [muudetud taastuvenergia direktiiv] artikli 7 kriteeriumidele,

— kohapeal toodetud ***või võrgust tarnitud*** taastuvatest energiaallikatest toodetud energia, mis vastab direktiivi (EL) 2018/2001 [muudetud taastuvenergia direktiiv] artikli 7 kriteeriumidele,

Muudatusettepanek 259

Ettepanek võtta vastu direktiiv

III lisa – punkt I – lõik 4

Komisjoni ettepanek

Heitevaba hoone ei põhjusta **kohapeal** fossiilkütustest pärinevat CO₂ heidet.

Muudatusettepanek

Heitevaba hoone ei põhjusta fossiilkütustest pärinevat CO₂ heidet.

Muudatusettepanek 260

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
III lisa – punkt II – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

Uute hoonete elutsükli globaalse soojendamise potentsiaali (GWP) arvutamiseks vastavalt artikli 7 lõikele 2 esitatakse GWP numbrilise näitajana iga olelusringi etapi kohta, väljendatuna CO₂ ekvivalentkilogrammides kasuliku põrandapinna ruutmeetri kohta, arvatuna 50-aastase võrdlusuuringuperioodi ühe aasta keskmisena. Andmete valik, stsenaariumide määratlemine ja arvutused tehakse vastavalt standardile EN 15978 (EN 15978:2011. Ehitustööde kestlikkus. Hoonete keskkonnatoime hindamine. Arvutusmeetod). Arvessevõetavad ehitusdetailid ja tehnilised seadmed on kindlaks määratud ELi ühises raamistikus Level(s) näitaja 1.2 puhul. Kui on olemas riiklik arvutusvahend või kui seda on vaja avalikustamiseks või ehituslubade saamiseks, võib seda vahendit kasutada nõutava avalikustamise tagamiseks. Kasutada võib ka muid arvutusvahendeid, kui need vastavad ELi ühises raamistikus sätestatud miinimumkriteeriumidele. Võimaluse korral kasutatakse konkreetsete ehitustoodete kohta käivaid andmeid, mis on arvatud vastavalt [muudetud ehitustoodete määrusele].

Muudatusettepanek

Uute hoonete elutsükli globaalse soojendamise potentsiaali (GWP) arvutamiseks vastavalt artikli 7 lõikele 2 esitatakse GWP numbrilise näitajana iga olelusringi etapi kohta, **võttes arvesse ka olelusringi lõpul korduskasutamisest ja ringlussevõtust saadavat kasu**, väljendatuna CO₂ ekvivalentkilogrammides kasuliku põrandapinna ruutmeetri kohta, arvatuna 50-aastase võrdlusuuringuperioodi ühe aasta keskmisena. Andmete valik, stsenaariumide määratlemine ja arvutused tehakse vastavalt standardile EN 15978 (EN 15978:2011. Ehitustööde kestlikkus. Hoonete keskkonnatoime hindamine. Arvutusmeetod). Arvessevõetavad ehitusdetailid ja tehnilised seadmed on kindlaks määratud ELi ühises raamistikus Level(s) näitaja 1.2 puhul. Kui on olemas riiklik arvutusvahend või kui seda on vaja avalikustamiseks või ehituslubade saamiseks, võib seda vahendit kasutada nõutava avalikustamise tagamiseks. Kasutada võib ka muid arvutusvahendeid, kui need vastavad ELi ühises raamistikus sätestatud miinimumkriteeriumidele. Võimaluse korral kasutatakse konkreetsete ehitustoodete kohta käivaid andmeid, mis on arvatud vastavalt [muudetud ehitustoodete määrusele].

Selgitus

Võttes arvesse, kui oluline on edendada hoonete ringluspõhist ökosüsteemi, on oluline teatada

ka täiendavast keskkonnakasust, mis tuleneb korduskasutamisest ja ringlussevõtust hoone olelusringi lõpus.

Muudatusettepanek 261

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
IV lisa – punkt 2 – alapunkt c a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ca) hoone võime salvestada energiat ja lasta see tagasi hoonesse või võrku, kui see on vajalik, et võimaldada hoonete aktiivset osalemist elektrisüsteemis;

Selgitus

Muudatusettepanek on vajalik teksti sisemise loogikaga seotud mõjuvatel põhjustel.

Muudatusettepanek 262

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
V lisa – punkt 1 – alapunkt h a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ha) kasutamisest tulenev tahkete peenosakeste (PM_{2,5}) heide;

Selgitus

Näitajad on punktist 2 üle toodud, kuna need on kohustuslikult esitatavad elemendid.

Muudatusettepanek 263

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
V lisa – punkt 1 – alapunkt i**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

i) kasvuhoonegaaside heiteklass (vajaduse korral).

i) kasvuhoonegaaside heiteklass.

Muudatusettepanek 264

Ettepanek võtta vastu direktiiv
V lisa – punkt 1 – alapunkt i a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ia) energiatarbimine, tippkoormus, generaatori või süsteemi mõõtmel, peamine energiakandja ja põhielemendi liik iga kasutusviisi puhul: küte, jahutus, tarbevee soojendamine, ventilatsioon ja sisseehitatud valgustus;

Selgitus

Näitajad on V lisa punktist 2 üle toodud, kuna need on kohustuslikult esitatavad elemendid.

Muudatusettepanek 265

Ettepanek võtta vastu direktiiv
V lisa – punkt 1 – alapunkt i b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ib) elektripaigaldise seisund (viide viimasele ülevaatusle);

Muudatusettepanek 266

Ettepanek võtta vastu direktiiv
V lisa – punkt 2 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b) kohapeal toodetud taastuvenergia, peamine energiakandja ja taastuvenergiaallika liik;

b) kohapeal toodetud taastuvenergia, peamine energiakandja ja taastuvenergiaallika liik **ning valmisolek võtta kasutusele uus taastuvenergia tootmisvõimsus (nt vaba ruum, suund, elektrisüsteem);**

Muudatusettepanek 267

Ettepanek võtta vastu direktiiv

V lisa – punkt 2 – alapunkt g

Komisjoni ettepanek

g) hoone välispiirete läbipaistmatute elementide keskmine U-väärtus;

Muudatusettepanek

g) hoone välispiirete läbipaistmatute elementide keskmine U-väärtus **ja keskmine g-väärtus**;

Selgitus

Riiklikes nõuetes keskendutakse liiga sageli soojustamisele (U-väärtus), samas kui hoone välispiirete läbipaistvate elementide, eelkõige päikeseenergia läbilaskvuse (g-väärtus) tõhususe hindamisel on sama olulised ka muud aspektid.

Muudatusettepanek 268

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
V lisa – punkt 2 – alapunkt j a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ja) siseõhu kvaliteedi analüüsi tulemus;

Selgitus

Uuringud näitavad, et siseruumide kliimatingimuste parandamine on üks hooneomanike peamisi stiimuleid hoonete energiatõhusaks renoveerimiseks.

Muudatusettepanek 269

**Ettepanek võtta vastu direktiiv
V lisa – punkt 2 – alapunkt j b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

jb) päevavalgustingimuste analüüsi tulemus;

Selgitus

Uuringud näitavad, et siseruumide kliimatingimuste parandamine on üks hooneomanike peamisi stiimuleid hoonete energiatõhusaks renoveerimiseks.

Muudatusettepanek 270

Ettepanek võtta vastu direktiiv V lisa – punkt 2 – alapunkt m

Komisjoni ettepanek

m) elektrisõidukite laadimispunktide arv ja liik;

Muudatusettepanek

m) elektrisõidukite laadimispunktide arv ja liik **ning elektritaristu valmisolek uute laadimispunktide lisamiseks**; ;

Selgitus

Energy Performance Certificates (EPCs) must integrate information about the latest inspection of the electrical installations and its readiness to install new major equipment. The proposed template for EPCs suggests including information about the presence of heat-pump, EV charging, storage or on-site renewable generation, but should also include information about the readiness and latest safety check of the electrical installations to integrate such equipment. Every dwelling owner or tenant should have an easy access to information about the status and readiness of the electrical installations particularly in the view of electrification of heating and transport and the possibility to add new equipment, such as EV charging point, heat pump, on-site renewable generation, and storage.

Muudatusettepanek 271

Ettepanek võtta vastu direktiiv V lisa – punkt 2 – alapunkt n

Komisjoni ettepanek

n) energiasalvestussüsteemide olemasolu, liik ja mõõtmed;

Muudatusettepanek

n) energiasalvestussüsteemide olemasolu, liik ja mõõtmed **ning valmisolek lisada uut salvestusvõimsust**;

Selgitus

Energy Performance Certificates (EPCs) must integrate information about the latest inspection of the electrical installations and its readiness to install new major equipment. The proposed template for EPCs suggests including information about the presence of heat-pump, EV charging, storage or on-site renewable generation, but should also include information about the readiness and latest safety check of the electrical installations to integrate such equipment. Every dwelling owner or tenant should have an easy access to information about the status and readiness of the electrical installations particularly in the view of electrification of heating and transport and the possibility to add new equipment, such as EV charging point, heat pump, on-site renewable generation, and storage.

Muudatusettepanek 272

Ettepanek võtta vastu direktiiv V lisa – punkt 2 – alapunkt r a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**ra) valmisolek fossiilkütuste
väljalülitamiseks;**

Selgitus

Energy Performance Certificates (EPCs) must integrate information about the latest inspection of the electrical installations and its readiness to install new major equipment. The proposed template for EPCs suggests including information about the presence of heat-pump, EV charging, storage or on-site renewable generation, but should also include information about the readiness and latest safety check of the electrical installations to integrate such equipment. Every dwelling owner or tenant should have an easy access to information about the status and readiness of the electrical installations particularly in the view of electrification of heating and transport and the possibility to add new equipment, such as EV charging point, heat pump, on-site renewable generation, and storage.

Muudatusettepanek 273

Ettepanek võtta vastu direktiiv V lisa – punkt 2 – alapunkt r b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

**rb) hoone elektrienergia
kogunõudluse paindlikkus, sh selle võime
osaleda tarbimiskajas, seoses võrguga, ja
koormuse nihutamise võimekus.**

Selgitus

Energy Performance Certificates (EPCs) must integrate information about the latest inspection of the electrical installations and its readiness to install new major equipment. The proposed template for EPCs suggests including information about the presence of heat-pump, EV charging, storage or on-site renewable generation, but should also include information about the readiness and latest safety check of the electrical installations to integrate such equipment. Every dwelling owner or tenant should have an easy access to information about the status and readiness of the electrical installations particularly in the view of electrification of heating and transport and the possibility to add new equipment, such as EV charging point, heat pump, on-site renewable generation, and storage.

NÕUANDVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	Hoonete energiatõhusus (uuesti sõnastatud)
Viited	COM(2021)0802 – C9-0469/2021 – 2021/0426(COD)
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	ITRE 14.2.2022
Arvamuse esitajad istungil teada andmise kuupäev	ENVI 14.2.2022
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Radan Kanev 11.3.2022
Läbivaatamine parlamendikomisjonis	17.5.2022
Vastuvõtmise kuupäev	3.10.2022
Lõpphääletuse tulemus	+: 33 –: 8 0: 27
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Mathilde Androuët, Bartosz Arłukowicz, Simona Baldassarre, Marek Paweł Balt, Aurélie Beigneux, Hildegard Bentele, Sergio Berlato, Alexander Bernhuber, Simona Bonafè, Delara Burkhardt, Pascal Canfin, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Nathalie Colin-Oesterlé, Esther de Lange, Bas Eickhout, Agnès Evren, Helène Fritzon, Malte Gallée, Andreas Glück, Catherine Griset, Anja Hazekamp, Martin Hojsik, Pär Holmgren, Jan Huitema, Yannick Jadot, Petros Kokkalis, Ewa Kopacz, Joanna Kopcińska, Peter Liese, César Luena, Liudas Mažylis, Tilly Metz, Silvia Modig, Alessandra Moretti, Ville Niinistö, Grace O’Sullivan, Jessica Polfjärd, Nicola Procaccini, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Silvia Sardone, Christine Schneider, Günther Sidl, Ivan Vilibor Sinčić, Maria Spyrali, Nils Torvalds, Edina Tóth, Véronique Trillet-Lenoir, Alexandr Vondra, Mick Wallace, Pernille Weiss, Michal Wiezik, Tiemo Wölken, Anna Zalewska
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Michael Bloss, Biljana Borzan, Asger Christensen, Matthias Ecke, Radan Kanev, Ondřej Knotek, João Pimenta Lopes, Christel Schaldemose, Sarah Wiener
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Abir Al-Sahlani, Attila Ara-Kovács, Krzysztof Hetman, Niklas Nienäß

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

33	+
PPE	Bartosz Arłukowicz, Alexander Bernhuber, Nathalie Colin-Oesterlé, Agnès Evren, Krzysztof Hetman, Radan Kanev, Ewa Kopacz, Peter Liese, Liudas Mažylis, Maria Spyraki
RENEW	Abir Al-Sahlani, Pascal Canfin, Asger Christensen, Martin Hojsík, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Nils Torvalds, Véronique Trillet-Lenoir, Michał Wiezik
S&D	Attila Ara-Kovács, Marek Paweł Balt, Simona Bonafè, Biljana Borzan, Delara Burkhardt, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Matthias Ecke, Helène Fritzon, César Luena, Alessandra Moretti, Christel Schaldemose, Günther Sidl, Tiemo Wölken

8	-
ID	Mathilde Androuët, Simona Baldassarre, Aurélie Beigneux, Catherine Griset, Silvia Sardone
RENEW	Andreas Glück, Jan Huitema, Ondřej Knotek

27	0
ECR	Sergio Berlato, Joanna Kopcińska, Nicola Procaccini, Alexandr Vondra, Anna Zalewska
NI	Ivan Vilibor Sinčić, Edina Tóth
PPE	Hildegard Bentele, Esther de Lange, Jessica Polfjärd, Christine Schneider, Pernille Weiss
THE LEFT	Anja Hazekamp, Petros Kokkalis, Silvia Modig, João Pimenta Lopes, Mick Wallace
VERTS/ALE	Michael Bloss, Bas Eickhout, Malte Gallée, Pär Holmgren, Yannick Jadot, Tilly Metz, Niklas Nienäb, Ville Niinistö, Grace O'Sullivan, Sarah Wiener

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu